

ดนตรีหนังตะลุง:

กรณีศึกษาคณะนายอิม จิตต์ภักดี

(หนังอิมเท่ง)

อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

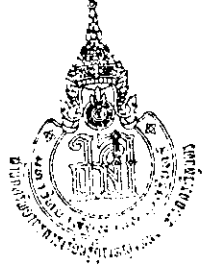


ได้รับทุนสนับสนุนจากภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

2553

นายคมสันต์ วงศ์วรรณ



กิตติกรรมประกาศ

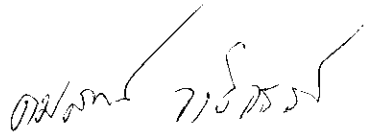
ในการวิจัยเรื่อง ดนตรีหนังตะลุง: กรณีศึกษาคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบคุณภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จ.สงขลา ที่ได้สนับสนุนทุนในการทำวิจัย

กราบขอบพระคุณศาสตราจารย์เกียรติคุณนายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล ดร.ถนอม อินทรกำเนิด รองศาสตราจารย์ ดร.สุกรี เจริญสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตราภา กุณฑลบุตร รองศาสตราจารย์ณรงค์ชัย ปิฎกฤษดิ์ และอาจารย์ ดร.สมชัย ตระการรุ่ง ที่ได้ส่งสอนระเบียบวิธีวิจัยต่าง ๆ และได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำและแนวคิด

ขอขอบคุณศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ปี 2540 นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลาที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณทันตแพทย์หญิงจุไรรัตน์ ตันติภนา ที่คอยอยู่เคียงข้าง ดูแลในทุก ๆ ด้านด้วยความเอาใจใส่และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุดขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ โดยผู้ที่ให้ข้อมูลทุกท่านด้วยความเคารพอย่างยิ่ง จนกระทั่งการทำวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงโดยสมบูรณ์


(ผู้ช่วยศาสตราจารย์คมสันต์ วงศ์วรรณ)

๓๒๐
Library. P. 979.55 245 2554
Bib Key 347 066
25 ก.ค. 2554

ชื่อผู้วิจัย: คมสันต์ วงศ์วรรณ
ชื่อเรื่อง: ดนตรีหนังตะลุง: กรณีศึกษาคณะนายอ๋ม จิตต์ภักดี (หนังอ๋มเท่ง)
อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องดนตรีหนังตะลุง: กรณีศึกษาคณะนายอ๋ม จิตต์ภักดี (หนังอ๋มเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและสถานภาพในปัจจุบันของหนังตะลุงคณะนายอ๋ม จิตต์ภักดี ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติและศึกษาเพลงที่ใช้บรรเลงในการแสดงของหนังตะลุงคณะนายอ๋ม จิตต์ภักดีจากผลการวิจัยพบว่า

นายอ๋ม จิตต์ภักดี (หนังอ๋มเท่ง) เกิดเมื่อปี พ.ศ.2464 ที่บ้านคลองช้าง ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดบางกล้า ตำบลบางเหรียง เมื่อปี พ.ศ. 2476 สมรสกับนางสาวเนี่ยว คงสม ปัจจุบันอายุ 89 ปี มีบุตรชาย 3 คน บุตรหญิง 5 คน เรียนรู้เกี่ยวกับหนังตะลุงด้วยตนเอง ต่อมาไปฝากตัวเรียนอย่างจริงจังกับหนังหนัง บ้านชะร็ด อำเภอท่งหวาย จังหวัดพัทลุง ได้รับรางวัลเกียรติยศมากมาย เช่น กลองทองคำ เลือสามารถ ถ้วยเกียรติยศ ชั้นน้ำพานรอง และได้รับการยกย่องจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 และได้ยึดหนังตะลุงเป็นอาชีพและแสดงหนังตะลุงเรื่อยมาจนถึง พ.ศ.2543 จึงได้หยุดรับงานแสดง เนื่องจากปัญหาด้านสุขภาพและอายุมาก สำหรับเพลงและขั้นตอนในการแสดงที่ใช้ยังคงยึดแบบฉบับการแสดงหนังตะลุงรุ่นเก่า ทั้งเรื่องราวหรือนิยายที่นำมาแสดงที่ยังเป็นแนวจักร ๆ วงศ์ ๆ เครื่องดนตรี บทกลอน ขั้นตอนในการเล่นรูปหนัง และบทวรรณกรรม ยังใช้รูปแบบโบราณของการแสดงหนังตะลุง

ผลงานหนังตะลุงของ นายอ๋ม จิตต์ภักดี สามารถแบ่งได้ 4 ด้าน คือ ผลงานด้านลักษณะเฉพาะตัวในการแสดงหนังตะลุง ด้านการเลือกใช้วรรณกรรมประกอบการแสดงหนังตะลุง ด้านการสืบทอดศิลปะการแสดงหนังตะลุง และด้านสังคมและวัฒนธรรม นายอ๋ม จิตต์ภักดี (หนังอ๋มเท่ง) เป็นนายหนังตะลุงผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการแสดงหนังตะลุงและมีอัจฉริยภาพทางด้านการแสดงหนังตะลุงมีใจรักในศิลปะการแสดงอย่างแท้จริง

คำสำคัญ: หนังตะลุง/ ประวัติหนังตะลุง / หนังอ๋มเท่ง

MUSIC PUPPET PLAYS: A CASE STUDY OF NANG EIMTANG KWYNENG DISTRICT SONGKHLA PROVINCE.

Abstract

Puppet plays music: A case study of Nang Eimtang, Kwyneng District, Songkhla Province is qualitative research. The objectives of the study was to investigate the history's Nang Eimtang The National Arts in 2000 from Office of the National Culture Commission.

The research result meets that ,

Nang Eimtang was born in 1921 BanKlongchang Tumbon Bangreng Kwyneng Distric,Songkhla Province, graduate the primary school Pratom 4 from Wat BangKlam school in 2476 . Married with Miss Neew Kongsom now age 87 year , conceive 3 persons mans , 5 person daughters , learn about a puppet plays with oneself later goes to learn about a shadow show with NangMong Bangcharat Konghla District, Phatthalung Province study seriously with the movie , receive honor reward such as praise from the Office of the National Culture Commission to National artist , performing arts branch (Puppet plays) in 2000. Nang Eimtang earn a living a shadow show are an occupation and show a shadow show saw to come to until , 2003 then to stop take the exhibition , because of , side health problem.

Nang Eimtang's Puppet plays works can divide get 4 a side , be , side particularities works in shadow show show , filtration side uses the literary work engages in business to show a shadow show , inheriting performing arts shadow show side , and social and the culture ,Nang Eimtang, the mind is loyal to , be a Mr.shadow show who is omniscient the ability of shadow show show and have picture genius of shadow show show have to are extremely fond of something in the performing arts actually .

Keyword: Puppet plays / History of Puppet plays / Nang Eimtang

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทคัดย่อภาษาไทย	(2)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎี เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้	7
2.1.1 ทฤษฎีทางมานุษยดนตรีวิทยา	7
2.1.1.1 นวัตกรรมทางวัฒนธรรม	7
2.1.1.2 การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม	7
2.1.1.3 การปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม	8
2.2 เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้	8
2.3 องค์ประกอบในการแสดงหนังตะลุง	15
2.3.1 โรงหนังตะลุงและอุปกรณ์ภายในโรง	15
2.3.2 รูปหนังตะลุง	17
2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
3.1 พื้นที่ภาคสนาม แหล่งข้อมูลที่ศึกษา บุคคล	39
3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย	40
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	40
3.4 วิธีการที่ใช้ในการวิจัย	40
3.5 การกำหนดแบบการเก็บข้อมูล	40
3.6 วิธีการรวบรวมข้อมูล	40
3.7 การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 4 ประวัติและความเป็นมาของหนังอิมเท่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา	42
- ประวัติความเป็นมาของหนังตะลุง	42
- ประวัติของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง)	45
- ประวัติการแสดงหนังตะลุง	48
- การฝึกหัดหนังตะลุง	51
- เกียรติคุณที่ได้รับ	51
- ความเชื่อเกี่ยวกับการแสดงหนังตะลุง	52
- บทบาทและหน้าที่ของเรื่องที่แสดงที่ปรากฏในสังคมและวัฒนธรรม	52
- กระบวนการสืบทอดและถ่ายทอดการแสดงหนังตะลุงแก่ศิษย์	53
- การประกอบอาชีพของหนังอิมเท่ง	55
- ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับการแสดงของหนังตะลุง	56
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
5.1 สรุปผลการวิจัย	61
5.1.1 ด้านประวัติความเป็นมาของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง)	61
5.2 อภิปรายผล	64
5.2.1 เกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของหนังอิมเท่ง	64
5.2.2 เกี่ยวกับนักดนตรี	65
5.2.3 เกี่ยวกับวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรี	65
5.2.4 เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน	65
5.3 ข้อเสนอแนะ	66

สารบัญ (ต่อ)

บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก 1 เวลาสวรรค์	70
ภาคผนวก 2 กำฟ้ารัก นักเลงเถื่อน	91
ภาคผนวก 3 คมในฝักรักในฝัน	109
ภาคผนวก 4 สาวใจเด็ด	116
ภาคผนวก 5 กระท่อมน้ำตา	123
ภาคผนวก 6 รักในสายเลือด	128
ภาคผนวก 7 พระราชวังร่างวิญญานรัก	132
ภาคผนวก 8 นางหลงผัว	164
ภาคผนวก 9 ชะตากรรม	174
ภาคผนวก 10 ไหว้ครู	190
ภาคผนวก 11 บททั่วไป	193

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนบุตร ธิดาของหญิงอิมเท่ง

หน้า

46

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่	
2.1 ทับ	8
2.2 โหม่ง	11
2.3 ฉิ่ง	12
2.4 กลองตุ๊ก	13
2.5 ปี่	14
2.6 เวทีที่ใช้แสดงหนังตะลุง	16
2.7 นายหนังอิมเท่ง	16
2.8 ฤาษี	17
2.9 พระอิศวร (พระศิวะ)	18
2.10 รูปปลายหน้าบาท	19
2.11 นายขวัญเมือง รูปบอกเรื่อง	20
2.12 รูปเจ้าเมือง	21
2.13 รูปหนูน้อย	22
2.14 รูปไฉ่เท่ง	23
2.15 เทวดา	24
2.16 เศรษฐี	25
2.17 หนูน้อย	26
2.18 ไฉ่โต	27
2.19 นางเอก	28
2.20 พระเอก	29
2.21 โจร	30
2.22 รูปนางเบี่ยน	31
2.23 นายสีแก้ว	32
2.24 ชาตรี	33
2.25 ไฉ่ปราบ	34
2.26 นายขวัญเมือง	35
4.1 หนังอิมเท่งและภรรยา	54
4.2 ศูนย์ฝึกหนังตะลุงเพื่อเยาวชน	55

สารบัญภาพภาพ (ต่อ)

4.3	หนังสือพิมพ์และผู้วิจัย	60
4.4	ผู้วิจัยไปเยี่ยม หนังสือพิมพ์และกรรมาธิการระหว่างพักพื้นหลังหกล้ม	60

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภูมิภาคภาคใต้ของประเทศไทยเป็นแหล่งวัฒนธรรมที่มีความเก่าแก่แห่งหนึ่งของโลก มีหลักฐานทางโบราณคดีจำนวนมากที่แสดงให้เห็นถึงการตั้งชุมชนของผู้คนในภูมิภาคแถบนี้ ตั้งแต่ยังเป็นชุมชนในสมัยหินใหม่ ชุมชนที่ตั้งอยู่ในดินแดนฝั่งตะวันออก จัดเป็นชุมชนที่มีความเจริญและพัฒนาไปสู่สังคมเมือง (ปรีชา นุ่นสุช, 2530: 52-54) ได้กล่าวถึงพัฒนาการแห่งอารยธรรมของคาบสมุทรไทยในช่วงประวัติศาสตร์ และช่วงต่อเนื่องของยุคสำริดของการเข้าสู่ ยุคประวัติศาสตร์ของไทยมีหลายแห่ง แหล่งโบราณคดีที่รู้จักกันดี ได้แก่ แหล่งโบราณคดีเขาสามแก้ง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร แหล่งโบราณคดีในเขตอำเภอท่าชนะ แหล่งโบราณคดีพุมเรียงและแหลมโพธิ์ อำเภอไชยา แหล่งโบราณคดีเขาศรีวิชัย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี แหล่งโบราณคดีสทิงพระ จังหวัดสงขลา แหล่งโบราณคดีในอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี แหล่งโบราณคดีเกาะคอเขา และอื่น ๆ ในเขตอำเภอตะกั่วป่าและอำเภอกะปง จังหวัดพังงา แหล่งโบราณคดีควนลูกปัด อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ เป็นต้น

จากประวัติศาสตร์และหลักฐานทางโบราณคดีพบว่าชาวอินเดียเป็นชาติที่เดินทางสู่คาบสมุทรซึ่งเป็นภูมิภาคภาคใต้ของไทยมากที่สุด ชาวอินเดียเหล่านั้นเมื่อเข้าสู่แผ่นดินใหม่ก็นำศาสนาไปเผยแพร่ด้วย ศาสนสถานและศิลปวัตถุของศาสนาพราหมณ์ก็ตี พระพุทธรูปศาสนาพุทธก็ตี ยังปรากฏหลักฐานอยู่ ในส่วนของชาติพันธุ์นั้นปรากฏเชื้อสายของชาวอินเดีย รูปพรรณสันฐานบ่งชี้ให้เห็นถึงความเกี่ยวโยงโดยเฉพาะชาวอินเดียภาคใต้และศรีลังกา นอกจากนี้ตระกูลพราหมณ์ต่าง ๆ ก็ยังอยู่ทั่วไปหลายสายตระกูลทั้งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรังและพัทลุง เป็นต้น (ณรงค์ชัย ปิฎกัรชต์ 2543:17-18)

ดนตรีและการแสดงตลอดจนดนตรีที่ใช้เกี่ยวข้องกับความเชื่อ พิธีกรรม มีร่องรอยของความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน ชาวอินเดียซึ่งได้แก่กลุ่มพ่อค้าส่วนหนึ่งและพวกพราหมณ์ ส่วนหนึ่งมิได้ใช้ดินแดนคาบสมุทรไทยนี้เพื่อตั้งหลักปักฐาน แต่กลับมีการแต่งงานกับสตรีพื้นเมืองจึงทำให้โครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมปรับเปลี่ยนเข้าหากัน นอกจากนี้แล้วชาวอินเดียที่เดินทางเข้าสู่ภูมิภาคแต่ละระลอกก็ได้เดินทางสู่ดินแดนประเทศกัมพูชา เวียดนาม จีน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และพื้นที่อื่น ๆ ประเด็นสำคัญก็คือปรากฏเส้นทางอารยธรรมคาบสมุทรและผลปลายทางในดินแดนที่มุ่งไปสู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดินแดนของกัมพูชาปรากฏว่าชาวอินเดียได้สร้างอารยธรรม

ลัทธิความเชื่อ แนวคิดการเมืองการปกครองในกัมพูชาอย่างมั่นคง ผลพวงนี้ไทยได้รับต่อเนื่องจาก กัมพูชา ในสมัยอยุธยาตอนต้น เมื่อไทยชนะสงครามกัมพูชา

การที่ดินแดนคาบสมุทรมุทไทย เชื้ออำนาจต่อการใช้เป็นเส้นทางอารยธรรมนั้น นอกจาก ความสะดวกของเส้นทางของภูมิภาคแคบ ยาวแล้วยังมีเหตุปัจจัยอีกหลายประการซึ่ง (สุวิทย์ ทองศรีเกตุ 2524:91-93) ได้อธิบายเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นนั้นคือ

1.เกิดจากการค้า กล่าวคือพวกพ่อค้าได้เดินทางมาซื้อสินค้าประเภทเครื่องเทศ ไม้หอม งามาช้าง ของป่าและของฟุ่มเฟือยอื่น ๆ เพื่อนำไปขายต่อ ทั้งนี้เนื่องจากอาณาจักรโรมันได้ แผ่อำนาจมาทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ความต้องการสิ่งประดับก็มีมากขึ้น อินเดียเองก็ถูกปิด เส้นทางการค้าชายทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือบางจุดด้วย

2.เกิดจากการเมือง เช่น พวกกอลิงค์ (Kalinga) ถูกพระเจ้าอโศกมหาราชรุกรานในปี พ.ศ. 216 ทำให้พวกนี้ทั้งสามัญชนและชนชั้นปกครองต้องหนีข้ามน้ำข้ามทะเลมาสู่เอเชียอาคเนย์ อีกครั้งหนึ่งก็คือสมัยของพระเจ้ากบไซกะมหาราช แห่งราชวงศ์คุษัตริย์ (Kushana) พระองค์ได้ ยกกองทัพจากทางเหนือมาตีทางใต้ของอินเดียทำให้ประชาชนอินเดียต้องเดินทาง มาสู่เอเชีย อาคเนย์

3.เกิดอิทธิพลของพุทธศาสนา พุทธศาสนาได้ทำลายการปิดกั้นเรื่องวรรณะ กล่าวคือผู้ที่ อพยพเข้าสู่ดินแดนคาบสมุทรมุท ไม่ต้องพะวงหรือรังเกียจที่จะคบค้าสมาคมกับคนทั่วไป และสามารถ ที่จะแต่งงานกับคนพื้นเมืองก็ได้

ภาคใต้เป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชนที่มีการผสมผสานกันระหว่างวัฒนธรรมและเชื้อชาติมีทั้ง ชุมชนเดิม รวมถึงผู้อพยพมาใหม่ เช่น ชาว-มลายูโบราณ ขอม มอญ อินเดีย ไทยภาคเหนือ ไทย ภาคกลาง กายาฮี ชาวโก ชาวไทยเชื้อสายจีน ชาวไทยมุสลิม เขียมังและชาวเล เป็นต้น

ทางด้านภาษาเดิมในภาคใต้มีการใช้ภาษาสันสกฤต อักษรอินเดีย (คฤนถ์-ปัลลวะ) มอญ โบราณ เขมรโบราณ ขอมโบราณ ทมิฬโบราณ ภาษาบาลี และภาษาจากภาคใต้มีส่วนในการ วางรากฐานทางด้านภาษาให้กับเมืองสุโขทัย หลังจากนั้นภาคใต้ก็ได้รับอิทธิพลจากสุโขทัยหรือ ราชธานีมาโดยตลอดในด้านภาษา เฉพาะอย่างยิ่งสมัยอยุธยายุคสมเด็จพระนารายณ์มหาราชได้ มีการแต่งหนังสือเรื่องจินตามณี และกลบทสิริวิบูลกิติ เนื้อหาของหนังสือเป็นลักษณะ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ที่มีอิทธิพลต่อศิลปะการแสดงโนรา และหนังตะลุงซึ่งเป็นศิลปะสำคัญของภาคใต้ มาจนถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้ อุดม หนูทอง ได้กล่าวไว้ว่า ในด้านศิลปะและการแสดง เช่น มโนราห์ชาตรีหรือละครชาตรีชาวภาคกลางก็รับไปจากภาคใต้ เช่น ตอนที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ครั้นเมื่อสามารถรวบรวมประเทศได้แล้ว ก็ทรงนำในมาจากภาคใต้ขึ้นมายังราชธานี และขณะเดียวกันทางภาคใต้ก็รับเครื่องดนตรีดำเนินทำนองเช่น ปี่ กลับไปยังภาคใต้ (ประภาส ขวัญประดับ 2540:12-13)

หนังตะลุงภาคใต้

ระวีวัฒน์ ไทยเจริญ ได้กล่าวไว้ว่า การละเล่นแบบละครเงา (Shadow Plays) และการเล่นละครหุ่น (Puppet Plays) หรือการละเล่นที่มีลักษณะเดียวกันกับหนังตะลุงของภาคใต้มีมานานแล้ว ในอดีตนิยมเล่นกันแพร่หลายทั่วโลก เช่นประเทศกรีก อียิปต์ อินเดียและจีน มีการใช้การแสดงเพื่อฉลองความสำเร็จสดุดีคุณงามความดี และใช้บูชาเทพเจ้า ได้มีการศึกษาความเป็นมาของการละเล่นแบบนี้กันมากแต่ยังหาข้อยุติไม่ได้ว่าเริ่มต้น ณ ที่ใด อย่างไรก็ตามพบความจริงอย่างหนึ่งว่า การละเล่นแบบนี้มีแพร่หลายมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และมีส่วนของวัฒนธรรมอินเดียปนอยู่อย่างเห็นได้ชัด (สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์,ม.ป.ป.)

หนังตะลุง เป็นศิลปะพื้นบ้านของชาวใต้ลักษณะการเล่นหนังตะลุง เป็นการนำเอาหนังวัวหรือควายประดิษฐ์เป็นรูปของตัวละครมาขีดบนผ้าขาวที่มีแสงไฟส่องเพื่อให้เกิดภาพขึ้นบนจออีกด้านหนึ่ง และมีการถ่ายทอดเรื่องราวขึ้นตามจินตนาการของผู้ดำเนินการแสดงที่เรียกว่านายหนังเดิมหนังตะลุงนิยมเล่นในงานแก้บน งานสมโภช งานเฉลิมฉลองและงานเทศกาลต่าง ๆ

(สุกรี เจริญสุข 2538: 184 -188)

หนังตะลุงของภาคใต้มีอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ ดังบทพากย์ฤาษีและบทพากย์พระอิศวรที่ใช้คำขึ้นต้นว่า "โอม" เป็นคำที่เชื่อว่าศักดิ์สิทธิ์ มาจากคำ อ+อุ+ม ซึ่งแทน พระวิษณุ พระอิศวรและพระพรหม ซึ่งเป็นเทพของศาสนาพราหมณ์ โดยเฉพาะลัทธิไศวะนิกายที่บูชาพระอิศวรเป็นใหญ่ (อุดม หนูทอง 2539: 3926-3940)

ประวัติและความเป็นมาของหนังตะลุงภาคใต้ มีนักวิชาการได้ศึกษาและให้ความเห็นกันหลายประเด็นดังนี้

1) เกิดในสมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อพระยาพัทลุง (เผือก) นำหนังควนไปแสดงที่กรุงเทพฯ บริเวณนางเลิ้ง ผู้คนรู้จักกันในนามหนังพัทลุง ต่อมาเพี้ยนคำกลายเป็นหนังตะลุง นอกจากนี้การสืบหานายหนังรุ่นเก่าที่สุดที่สืบได้ชัดเจนพบว่าอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 3 (ภิญโญ จิตต์ธรรม,2528: 80-95) ซึ่งหนังที่ว่าถ้าเป็นหนังทองเกือ ซึ่งเป็นหนังลำดับ 3 ตามบทไหว้ครูของหนังตะลุงทั่วไป ตาหนูซึ่ง เป็นหนังลำดับแรกตามบทไหว้ครูดังกล่าว คงมีชีวิตไม่ไกลเกินกว่ากรุงรัตนโกสินทร์

(ภิญโญ จิตต์ธรรม 2522: 22)

2) ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบรูปหนังเก่ามีอายุประมาณ 200 ปี แสดงว่าการแสดงหนังคงมีมาแล้วไม่ต่ำกว่าสมัยกรุงศรีอยุธยา และจากวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องสุบินคำกาพย์ ที่เชื่อว่าแต่งก่อนสมัยรัชกาลที่ 2 ขึ้นไป (ภิญโญ จิตต์ธรรม 2522: 80)

3) ชาวบ้านควน (มะ) พร้าว แขวงพัทลุง คิดเอาอย่างหนังชวามาเล่นเป็นเรื่องไทยขึ้นก่อนแล้วจึงแพร่หลายไปที่อื่น ในมณฑลนั้นเรียกว่า "หนังควน" เจ้าพระยาสุรวงศ์ ไวยวัฒน์ (วร บุนนาค) พาเข้ามากรุงเทพฯ ได้เล่นถวายตัวที่บางปะอินเป็นที่แรก เมื่อปีชวด พ.ศ. 2419

จากการศึกษาของนักวิชาการมีความแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนว่าหนังตะลุงภาคใต้ได้ถือกำเนิดมาเมื่อไร แต่ก็สามารถบอกได้ชัดเจนว่าเป็นการละเล่นที่ได้รับความนิยมพลมาจากอินเดีย ในอดีตเรียกว่า หนัง แล้วมาเปลี่ยนเป็นหนังตะลุงในตอนหลัง

หนัง เป็นวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมอินเดียโดยเฉพาะได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์ โดยสังเกตได้ชัดเจนจากรูปหนังที่มีพระอิศวรทรงโค และเรื่องที่หนังตะลุงในอดีตนำมาเล่นคือ รามเกียรติ์ นอกจากนี้สิ่งที่บอกได้ว่าหนังทางภาคใต้น่าจะเกิดก่อนหนังภาคอื่นก็คือศาสนาพราหมณ์และวัฒนธรรมอินเดีย โดยเฉพาะพวกฮินดูลัทธิไศวนิกาย ได้เข้ามาทางภาคใต้อ่อนภูมิภาคอื่นของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณ จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสุราษฎร์ธานี ในช่วงเวลาประมาณปี พ.ศ. 300-1100 สังเกตได้จากหลักฐานทางโบราณคดี

ในอดีตหนังตะลุงเป็นศิลปะการแสดงของชาวภาคใต้ที่นิยมกันมาก โดยเฉพาะบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา พัทลุง ที่กล่าวเช่นนี้เนื่องจากเป็นแหล่งที่มีคณะหนังตะลุงมากที่สุดกว่าจังหวัดอื่น ๆ หนังตะลุงเป็นการละเล่นที่ผสมผสานกันระหว่างศิลปะประเภทวรรณกรรม หัตถกรรมและดนตรี ที่ได้หล่อหลอมให้เข้ากับประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมในภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

การเล่นหนังตะลุงเดิมมีนายหนังสองคนต่อมาได้มีการคิดการเล่นหนังโดยใช้นายหนังเพียงคนเดียว เรื่องที่หนังตะลุงนำมาเล่นดั้งเดิมคือเรื่องรามเกียรติ์ ต่อมาใช้นิทานจากวรรณคดีบ้างหรือนิทานชาดกบ้าง บางครั้งเป็นการผูกเรื่องขึ้นเองตามจินตนาการของนายหนัง เรื่องที่นิยมเล่น เช่น สุวรรณราช แก้วหน้าม้า ลักษณะวงศ์ หลวิชัย-คาวี หอยสังข์ นางสิบสอง พระสุธน-นางมโนราห์ เป็นต้น ปัจจุบันนายหนังนิยมผูกเรื่องหรือแต่งเรื่องเอง

จากความเจริญอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ได้มีการนำภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ วิทยุดี ดีวีดี รวมทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เข้ามา มีบทบาทต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์มีความสะดวกสบายมากขึ้น ส่งผลให้ความสำคัญและบทบาทของหนังตะลุงในสังคมภาคใต้ที่เคยมีบทบาทในฐานะมหรสพให้ความเพลิดเพลิน ให้คดี เป็นสื่อของข้อมูลข่าวสาร เป็นมหรสพที่ได้รับ

ความนิยมจากชาวบ้านในยุคหนึ่งกลับถูกแทนที่ด้วยสื่อต่าง ๆ ดังกล่าว ทำให้หนังตะลุงเสื่อมความนิยมลง หนังตะลุงก็พยายามปรับปรุงวิธีการนำเสนอและการละเล่นที่ให้เข้ากับสังคมสมัยใหม่เพื่อความอยู่รอด ได้ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการแสดง โดยเฉพาะทางด้านดนตรีให้ทันสมัยขึ้นเป็นดนตรีสมัยใหม่ เช่น นำกลองชุด กีตาร์ เบส กลองทอมบ้า คีย์บอร์ด ทรัมเป็ตและแซกโซโฟน มาบรรเลงร่วมกันกับเครื่องดนตรีดั้งเดิม(ประเภทเครื่อง 5) เพลงที่บรรเลงมีการเปลี่ยนแปลงเป็นเพลงสมัยใหม่ เพลง ลูกทุ่ง เพลงร่วมสมัย ทดแทนเพลงเดิม

คณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลานั้นว่าเป็นคณะหนังตะลุงที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากและเป็นหัวหน้าคณะหนังตะลุงที่ได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง(หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 มีความโดดเด่นในความสามารถของนายหนังคือคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสามารถรอบด้าน นอกจากนี้จากการศึกษาข้อมูลด้านจริยธรรมเบื้องต้นพบว่าหนังตะลุงนายอิม จิตต์ภักดี เป็นผู้ที่มีความใฝ่ศึกษาหาความรู้ ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทน ความมีระเบียบวินัย และความรอบคอบ ซึ่งจริยธรรมดังกล่าวนี้มีความสำคัญที่สามารถนำไปเป็นแบบอย่างสำหรับนายหนังตะลุงรุ่นต่อไปอีกทั้งนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) นับวันก็ยิ่งมีอายุมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประวัติความเป็นมาของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อบันทึกหลักฐานความเป็นวัฒนธรรมอีกทั้งเป็นการเผยแพร่คุณงามความดีและอนุรักษ์สิ่งที่มีคุณค่าและบทบาทต่อสังคมของชาวภาคใต้ ก่อนที่จะสูญสลายไปกับวัฒนธรรมที่กำลังเปลี่ยนแปลง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและสถานภาพในปัจจุบันของหนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- 2) เพื่อศึกษาเพลงที่ใช้บรรเลงในการแสดงของหนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ศึกษาดนตรีหนังตะลุงเฉพาะคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ภาคสนามในการศึกษา

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบประวัติความเป็นมาและสถานภาพของหนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี
2. เป็นเอกสารในรูปแบบของเอกสารงานวิจัยและวิชาการ
3. เป็นตัวอย่างบทการแสดงแต่ละเรื่องที่แต่งโดยนายอิม จิตต์ภักดี

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ใช้ภาษาไทยเขียนทับศัพท์แทนคำภาษาถิ่นที่มีในการวิจัยรวมถึงชื่อเรียกเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ
2. หนังตะลุงในการวิจัยนี้ หมายถึง หนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง)อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

กลอนมุดโต หมายถึง การคิดกลอนขึ้นสด ๆ หรือการด้น

แก้เหมมฺรย หมายถึง การเล่นเพื่อบวงสรวงครุหมอหนัง หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

คณะหนัง หมายถึงผู้แสดงหนังตะลุงที่รวมตัวกันเป็นคณะมีชื่อเรียกเป็นที่รู้จักของผู้ชมทั่วไป เช่น คณะหนังตะลุงอิมเท่ง คณะหนังตะลุงนครินทร์ ขาทอง เป็นต้น ทั้งนี้คณะหนังตะลุงมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ นายหนัง นักดนตรี และหมายรวมถึงส่วนประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การแสดงหนังตะลุง

นายหนัง หมายถึงผู้แสดงหนังซึ่งรับผิดชอบทั้งหมดในส่วนที่เกี่ยวกับการแสดงและเป็นผู้ที่ทำหน้าที่เซ็ดและพากย์บทในการแสดงหนังตะลุง

ลูกคู่ หมายถึงนักดนตรีหนังตะลุงที่ทำหน้าที่บรรเลงดนตรีประกอบการดำเนินเรื่องในหนังตะลุง โดยจะเรียกชื่อเฉพาะตามตำแหน่งเครื่องดนตรีที่บรรเลงเช่น นายปี นายทับ นายกลอง เป็นต้น

เบิกโรง หมายถึงการทำพิธีบูชาครุของหนังตะลุง ซึ่งกระทำโดยนายหนังโดยเริ่มจากการตั้งนโม 3 จบ ตั้งสัจเค ชุมนุมเทวดา ไหว้สัจสี รำลึกถึงครุ อาจารย์ แล้วปักเทียนที่ทับ กลอง โหม่ง ปาหมากเข้าในทับ ก่อนจะเคาะทับเบา ๆ แล้วจบพิธีเบิกโรง

พิธีครอบมือ หมายถึง พิธีที่จัดขึ้นเพื่อยอมรับนับถือครุหนัง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎี เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีหลักมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ประกอบด้วย

- 1) ทฤษฎีทางมานุษยดนตรีวิทยา
- 2) เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้
- 3) องค์ประกอบในการแสดงหนังตะลุง
- 4) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้

2.1.1 ทฤษฎีทางมานุษยดนตรีวิทยา

2.1.1.1 นวัตกรรมทางวัฒนธรรม (Cultural Innovation)

ความหมายของนวัตกรรมคือ กลไกสร้างสรรค์ความคิดใหม่ เทคนิควิทยาการใหม่ หรือ พฤติกรรมใหม่ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการทางสังคม กำเนิดนวัตกรรมขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์และขณะเดียวกันก็ขึ้นอยู่กับ การเปิดรับของชุมชนในการยอมรับหรือ ลอกเลียนผลผลิตของความคิดสร้างสรรค์นั้น นอกจากนี้เป็นการคิดค้นในด้านวัตถุแล้ว นวัตกรรม ยังหมายถึงการคิดค้นที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อ แบบแผนพฤติกรรม ค่านิยม รวมทั้ง แนวทางการปฏิบัติใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมรวมทั้งศิลปะ การละเล่น ดนตรี การแสดง เป็นต้น (สุริยา สมุทคุปดีและคนอื่น ๆ 2535:4)

นวัตกรรมทางวัฒนธรรม อาจมีแหล่งกำเนิดมาจากภายในสังคมนั้นเอง หรือเป็นนวัตกรรม ที่แพร่กระจายมาจากสังคมวัฒนธรรมอื่น เนื่องจากนวัตกรรมเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของมนุษย์ นวัตกรรมจึงเป็นผลผลิตของการเรียนรู้ มีการถ่ายทอดไปยังคนรุ่นต่อไป และคนในสังคมนั้น วัฒนธรรมอื่น

2.1.1.2 การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Cultural Diffusion)

ผู้ที่ใช้ศัพท์ Diffusion เป็นคนแรกคือ Edward B. Tylor นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษ ได้ให้ความหมายว่า การกระจายหรือการสื่อสารข้ามพื้นที่องค์ประกอบ หรือลักษณะทางวัฒนธรรม การกระจายตัวของวัฒนธรรมทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุขึ้น โดยการเคลื่อนย้ายของสื่อกลางเข้าสู่ขอบเขตของสังคมใหม่หรือโดยผ่านการติดต่อทางวัฒนธรรม

(สุริยา สมุทคุปดีและคนอื่น ๆ 2535:4)

การแพร่กระจายทางวัฒนธรรม เป็นกระบวนการกระจายของวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งในช่วงเวลาที่เหมาะสมการแพร่กระจายมักเกิดขึ้นผ่านช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน ขณะเดียวกันรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ดังกล่าวนี้อาจเกิดขึ้นภายในระบบของสังคมวัฒนธรรม

2.1.1.3 การปรับเปลี่ยนทางวัฒนธรรม (Cultural Modification)

เมื่อมีการแพร่กระจายของวัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งมาสู่สังคมหนึ่ง เนื่องจากมีการยอมรับวัฒนธรรมใหม่นั้นของคนในสังคม แต่การยอมรับนั้นไม่ได้รับมาทั้งหมด แต่มีการปรับบางส่วนที่รับมาเพื่อให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมเดิม เงื่อนไขในการปรับเปลี่ยนนี้รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยมและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นต้น

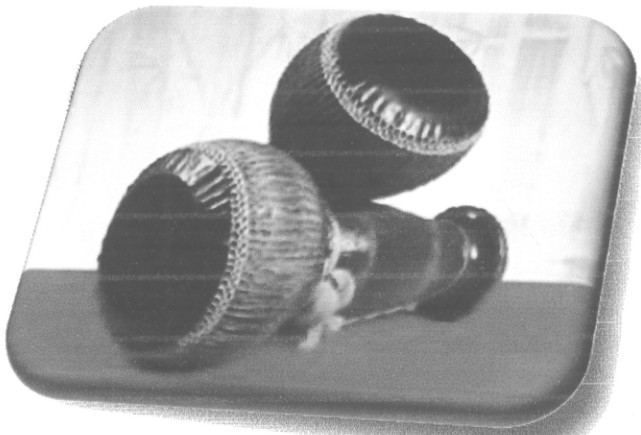
(สุริยา สมุทคุปต์และคนอื่น ๆ 2535:4)

2.2 เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้

เครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ อุดม หนูทอง ได้ให้รายละเอียดดังนี้

2.2.1 ทับ ทับหนังตะลุงมีลักษณะคล้ายโทนชาตรี หรือทับมโนราห์ แต่มีขนาดเล็กและป้อมกว่ามี 2 ใบ ใบหนึ่งเสียงเล็กแหลม อีกใบหนึ่งเสียงทุ้มกว่า ระดับเสียงต่างกันประมาณ "ซอล" กับ "โด" ทับใบเสียงแหลมเรียก "หน่วยจับ" ใช้บรรเลงเป็นตัวยี่น ส่วนใบเสียงทุ้มเรียก "หน่วยเท็ง" ใช้บรรเลงเป็นตัวเสริมหรือซัดจังหวะ

ทับเป็นตัวกำหนดจังหวะในการบรรเลงหนังตะลุง คอยกำกับจังหวะรับและส่ง เป็นตัวเสริมบทบาทและอารมณ์ของตัวละคร และที่สำคัญเป็นตัวกำกับจังหวะการเชิดรูป ในการบรรเลงเพลงต่าง ๆ ทับจะเป็นตัวนำ ดนตรีชิ้นอื่นต้องคอยฟังจังหวะทำนองและลีลาทับ แล้วบรรเลงตามให้สอดคล้องประสานกัน ทับจึงเป็นหัวใจของดนตรีหนังตะลุงที่ขาดไม่ได้



ภาพที่ 2.1 ทับ

ทับนิยมทำด้วยไม้ขนุนและไม้มะปริง เพราะมีเนื้อไม้แข็ง เหนียวและมีลายไม้สวยงาม ขนาดของทับโดยทั่วไปยาวประมาณ 35-40 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางหน้าทับ (ส่วนที่ซึ่งหนังสือวาง) ประมาณ 12 เซนติเมตร ขุดเจาะภายในกลวง หุ้มด้วยหนังสือที่มีความเหนียวและบางที่นิยมมากคือหนังค่าง แต่ปัจจุบันค่างหายาก จึงใช้แผ่นฟิล์มเอ็กซเรย์แทน แต่คุณภาพเสียงด้อยกว่า

ก่อนใช้ทับ มือทับ (คนตีทับ) จะตีลองเสียง ถ้าเสียงพร่าหรือสั้นเครือ แสดงว่าหนังสือที่หุ้มหยาบ จะใช้น้ำใส่ในทับละเลงพอหนังสือเปียกแล้วเทน้ำออก เมื่อหนังสือถูกน้ำจะหดตัวและตึง ถ้าไม่ใส่น้ำก็อาจใช้น้ำชุบบริเวณหน้าทับและแก้มทับ (บริเวณโค้งโดยรอบหน้าทับ) แล้วใช้สันมือรีดหนังสือบริเวณแก้มทับให้ตึง เมื่อได้ระดับเสียงตามต้องการแล้วก็นำทับทั้ง 2 ใบ ผูกไขว่กัน หันหน้าทับไปคนละด้าน การผูกอาจใช้เชือกหรือผ้าก็ได้

นอกจากนี้ ธรรมศาสตร์ ปิฎกกรัณฑ์ (143:2543) ยังได้กล่าวถึงทับไว้ดังนี้

ทับเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องหนัง โครงสร้างที่ประกอบเป็นตัวทับเป็นรูปทรงที่สวยงามเรียกว่าหุ่นทับ หุ่นทับที่นิยมทำด้วยไม้เนื้อแข็งหรือไม้ที่มีแก่นอาจทำด้วยไม้เนื้ออ่อนแต่ทั้งนี้เนื้อไม้ที่นำมาทำหุ่นทับต้องเป็นไม้ที่มีคุณสมบัติเหนียว ไม่แตกง่าย เป็นไม้ที่มีในท้องถิ่น เช่น ไม้ขนุน ไม้ทัง ไม้มะม่วงป่า ไม้สะตอ ไม้มะปริง เป็นต้น หุ่นทับขุดกลึงให้เป็นรูปทรงของทับ คือ ส่วนหุ่นกลึงกลมคล้ายถ้วยคอดและผายเป็นส่วนของลำโพงหรือปากทับ หุ่นทับที่ทำด้วยดินเผาก็มีโครงสร้างและส่วนประกอบของทับดังนี้

1. หน้าทับ
2. ขอบทับ
3. พองทับตอนบน
4. พองทับตอนล่าง
5. คอทับ
6. ปากทับ
7. ส่วนประกอบอื่น ๆ

1) หน้าทับ คือส่วนบนสุดของหุ่นทับ ส่วนนี้เป็นส่วนที่หุ้มหนังสือหน้าทับ หนังสือที่นิยมนำมาซึ่งมีคุณสมบัติบาง เช่น หนังสือแพะ หนังสือลูกวัว หนังสือแล่น หนังสือค่าง หนังสือแมว ในปัจจุบันบางแห่งเปลี่ยนไปใช้แผ่นฟิล์มเอ็กซเรย์ แทนหนังสือ สีสื่ออาจดูแปลกตาไปบ้าง แต่คุณภาพเสียงใกล้เคียงกันทั้งยังหาได้ง่าย อย่างไรก็ตามในบรรดาหนังสือสัตว์หรือวัสดุทดแทน นักดนตรีเห็นว่า หนังสือที่นำมาซึ่งและให้คุณภาพเสียงที่ดีที่สุด คือ หนังสือค่าง

2) **ขอบทับ** คือส่วนที่อยู่ต่อจากหน้าทับลักษณะลาดค่อมเป็นส่วนหนึ่งของหุ่นทับหนังที่หุ้ม ต้องหุ้มคลุมขอบ ทั้งนี้เมื่อนายทับใช้มือตี ชู่มือจะแตะทับส่วนของขอบทับ เวลาตีไม่เจ็บมือ แตกต่างจากทับหรือโทนของภาคกลางที่ไม่มีส่วนนี้

3) **พองทับตอนบน** เป็นส่วนของตัวทับอ้วนกลมและทำหน้าที่เป็นกล่องเสียงของเครื่องดนตรีชนิดนี้ลักษณะของพองทับตอนบนมีลักษณะนูนออกมาเหมือนท้องช้างเป็นส่วนที่ใช้เชือกหรือหวายชิงหนัง

4) **พองทับตอนล่าง** เป็นส่วนของตัวทับอยู่ตอนล่าง พองทับตอนล่างนี้จากการศึกษา พบว่ามี 2 แบบคือ แบบแข่งทุ่ เป็นรูปแบบทับที่นิยมในสมัยก่อน ลักษณะคล้ายทรงกรวยแต่ส่วนที่เป็นพองทับตอนล่างก็ไม่ออกนูนมากนัก อีกแบบคือแบบปลีกด้วย เป็นคอทับตอนล่าง ที่นิยมสร้างในปัจจุบันเพราะมีรูปทรงที่สวยงามกว่า

5) **คอทับ** คือส่วนที่คอดอยู่ระหว่างพองทับตอนบนกับตอนล่าง

6) **ปากทับ** เป็นส่วนปากลำโพงและอยู่ปลายสุดเป็นส่วนที่คลื่นเสียงจากการตีของนายทับ เคลื่อนผ่าน ในการตีนายทับนิยมกักเสียงตรงนี้ด้วยการขยับปิด-เปิดให้เกิดเสียงตามต้องการ

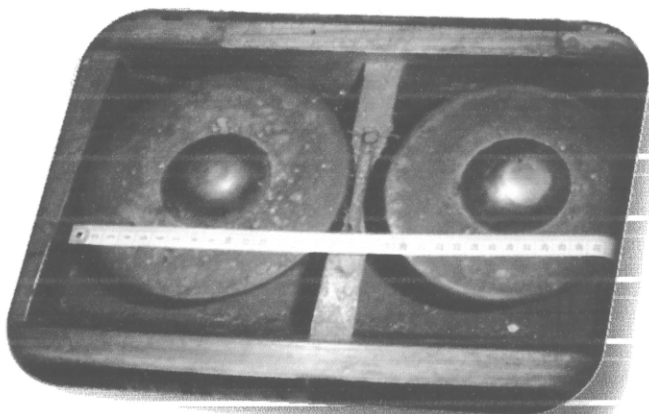
7) **ส่วนประกอบอื่น ๆ** ได้แก่ คีวนางทับ ปลอกคอทับ เชือกคีวนางทับ หางแลน ส่วนประกอบเหล่านี้มีความสำคัญต่อการขึ้นหนังและเพื่อความสวยงามคีวนางทับเป็นหวายร้อยหนังถักเป็นตาข่ายถี่ ๆ เพื่อให้เข้ากับหนังที่ต้องการซึ่ง บางแห่งไม่ใช้หวายไม่ใช้เชือกแต่ใช้เอ็นแทน ก็มี การร้อยคีวนางทับร้อยชั้นเดียว หรือสองชั้นก็ได้ขึ้นอยู่กับความแข็งแรงและความสวยงาม ส่วนที่เร่หนังเพื่อตั้งให้หนังหน้าทับตึงเรียกว่า เชือกคีวนางทับ ส่วนนี้โยงต่อไปถึงส่วนเชือกที่เรียกว่าหางแลนและปลอกคอทับ ซึ่งเป็นส่วนที่ตึงรั้งให้เชือกคีวนางทับรัดตึงส่วนประกอบต่าง ๆ ให้มันคงที่ยังมีความสวยงามที่เกิดขึ้นเพราะฝีมือการขึ้นหนังและตกแต่งส่วนประกอบของช่างผู้ทำด้วย

ทับมีลักษณะนามว่า "ใบ" แต่ในศัพท์ดนตรีพื้นบ้านเรียกว่า "หน่วย" ในวงดนตรีหนังตะลุง ใช้ทับ 2 หน่วย ในตำนานโนรา เรียกชื่อว่าทับน้ำตาตก และทับนกเขาขัน ทับทั้ง 2 หน่วยมีขนาดแตกต่างกันเล็กน้อย ทับยอดหรือหน่วยเทิง เป็นทับที่มีขนาดใหญ่มีระดับเสียงต่ำ และทับหลักหรือหน่วยจับ เป็นทับที่มีขนาดเล็ก มีระดับเสียงสูง ความแตกต่างระหว่างทับที่ใช้ในวงดนตรีโนราและหนังตะลุงพิจารณาที่ ถ้าเป็นทับที่ใช้กับวงดนตรีหนังตะลุงมีขนาดเล็กกว่าทับโนราเล็กน้อยส่วนระดับเสียงก็มีระดับเสียงสูงกว่าเล็กน้อย ทั้งนี้ต้องเข้ากับเสียงของปี่ยอด ในสมัยก่อนใช้นายทับ 2 คน ตีคนละหน่วย เมื่อตีตามกระสวนจังหวะ ทับทั้ง 2 หน่วยตีเย็นและขัดจังหวะเพื่อให้เกิดอรรถรส ทับหน่วยเล็ก หรือหน่วยจับตีเย็นจังหวะ ส่วนหน่วยเทิงทำหน้าที่ตีชัด ต่อมานักดนตรีนำ

ทับทั้ง 2 หน่วย มัดผูกไขว้ด้วยผ้าขาวม้า บางคนจะใช้ยางรถจักรยานยนต์ก็มี และใช้นักดนตรีเพียงคนเดียวในการตี การตีทับต้องเป็นผู้มีไหวพริบปฏิภาณ เพราะเพลงทับแต่ละเพลงมีผลต่อการแสดง ดนตรีทับจึงต้องเข้าใจการดำเนินเรื่อง เข้าใจกลอน เข้าใจทำร่ำ บทพากย์ของนายหนังว่าตอนใดควรเล่นในจังหวะใด และตอนใดควรส่งเพลงหรือปากทับลงอย่างไร ทับจึงเป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญที่สุดของวงดนตรีโนราและหนังตะลุง

2.2.2 โหม่ง

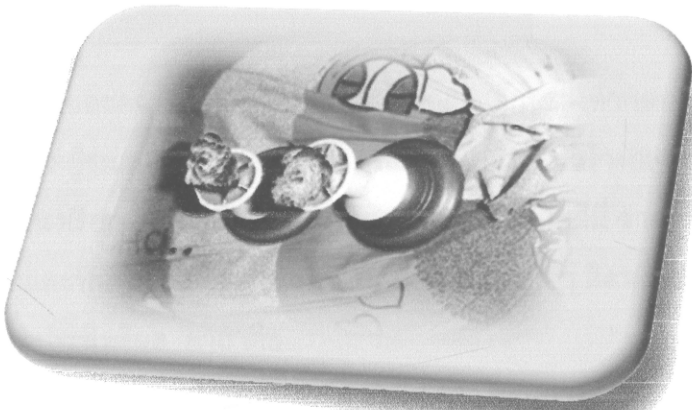
โหม่งเป็นเครื่องดนตรีประเภทกำกับจังหวะและกล่อมเกลาเสียงของนายหนังให้ไพเราะในขณะที่ขับบท (ร้อยกลอน) ประกอบด้วย 2 โใบ โใบเสียงเล็กแหลมเรียกว่า “หน่วยโหม่ง” หรือ “หน่วยจี้” โใบเสียงทุ้มเรียก “หน่วยทุ้ม” หนังตะลุงในสมัยโบราณใช้ไม้ไผ่หนา ๆ หรือแผ่นไม้เนื้อแข็งทำโหม่ง โดยเลือกให้เสียงต่างกันเป็น 2 ระดับ แบบเดียวกับเสียงทับ แผ่นไม้ทั้งสองนี้ร้อยเชือกแขวนไว้ในรางสี่เหลี่ยมคล้ายกับระนาด ใช้ไม้พินยางตีเป็นจังหวะ โหม่งที่กล่าวนี้เรียกว่า “โหม่งฟาก” ปัจจุบันเลิกใช้ไปนานแล้ว ต่อมาใช้เหล็กทำโหม่ง ลักษณะแบบเดียวกับโหม่งที่ทำด้วยไม้แล้วพัฒนาโดยการนำมาดุนให้นูนขึ้นกลางแผ่นเหล็กสำหรับเป็นตำแหน่งที่ตีดี โหม่งแบบนี้บางแห่งยังเรียกว่า “โหม่งฟาก” เช่นเดิม แต่บางแห่งเรียกว่า “โหม่งเหล็ก” คุณภาพเสียงดีกว่าโหม่งที่ทำด้วยไม้ขึ้นมาอีกระดับหนึ่งยังมีใช้กันอยู่บ้างแถวจังหวัดทางฝั่งทะเลตะวันตก พัฒนาการล่าสุดโหม่งหล่อด้วยทองเหลือง เรียกว่า “โหม่งหล่อ” มี 2 ลูก เจาะรูร้อยเชือกหรือหนังแขวนไว้ในราง โหม่งชนิดนี้ในภาคกลางเรียกว่า “ซ้องคู่” ปัจจุบันหนังตะลุงใช้โหม่งหล่อแทบทั้งสิ้น รวมทั้งมโนราห์ด้วย แต่โหม่งหล่อของหนังตะลุงระดับเสียงจะแหลมกว่าของมโนราห์ ในการเลือกโหม่งนายหนังจะพิถีพิถันเป็นอย่างมากเพราะโหม่งเป็นดนตรีประกอบเสียง ช่วยให้เสียงไพเราะไพเราะไพเราะชวนฟัง และไม่เหนื่อยง่ายหากระดับของเสียงโหม่งกับเสียงของนายหนังกลมกลืนเข้ากันที่เรียกว่า “เสียงเข้าโหม่ง” ก่อนใช้โหม่งจึงต้องมีการชุบแต่งหรือพอกชั้นปรับระดับเสียงให้เท่ากับเสียงของนายหนัง ตอนที่ขึ้นเสียงสูงได้ระดับคงที่แล้วเสียก่อน



ภาพที่ 2.2 โหม่ง

2.2.3 จิ่ง

จิ่ง เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ตีเข้าจังหวะประกอบโหม่ง และประกอบจังหวะในการขับกลอน โดยทั่วไปมือโหม่งจะตีจิ่งควบคู่กันไปด้วย แต่สำหรับในวงดนตรีหนังอิมเท่ง จะใช้คน ๆ เดียวเท่านั้น สำหรับวิธีการคิดค้นการทำด้ามจับโดยการใช้น้ำมันทอดตัวยามาทำเป็นด้ามจับเพื่อทำให้เสียงของจิ่งใสและก้องกังวานยิ่งขึ้นและง่ายต่อการจับขณะตี



ภาพที่ 2.3 จิ่ง

2.2.4 กลอง

กลองนับเป็นเครื่องดนตรีที่หนังตะลุงใช้มาแต่ดั้งเดิมและกลองที่ใช้คือ กลองตุก หรือกลองตุ๊ก ลักษณะแบบเดียวกับกลองชาตรีหรือกลองมโนราห์ แต่ขนาดเล็กกว่ามาก เสียงเล็กแหลมเข้ากับเสียงโหม่งเสียงทับใช้เพียงใบเดียว ต่อมาหนังตะลุงส่วนหนึ่งใช้กลองโทนหรือที่เรียกกันในภาษาใต้ว่า “ทอน” ทนกลองตุก และเมื่อดนตรีลูกทุ่งได้รับความนิยมกว้างขวางในภาคใต้ หนังตะลุงก็คิดประดิษฐ์กลองทอนให้ทำหน้าที่เหมือนกลองชุดของดนตรีสากล โดยนำกลองทอน 3-5 ลูก ที่มีเสียงต่างระดับตามบันไดเสียง มาผูกเรียงเข้าเป็นชุดกัน ตีต่างกลองชุดและเรียกชื่อว่า “กลองเต๊ก” ต่อจากนั้นหนังตะลุงส่วนหนึ่งเลิกใช้กลองแบบเดิมหันมาใช้กลองชุดของดนตรีสากลแทน แต่การใช้กลองชนิดนี้ได้มีการวิจารณ์กันมากกว่า เสียงกลองแปลกแยกจากดนตรีชิ้นอื่น ๆ ทำให้ดนตรีหนังตะลุงลดความไพเราะลงและเรียกร้องให้กลับไปใช้กลองแบบเดิม เพื่ออนุรักษ์ดนตรีหนังตะลุงเอาไว้ อุดม หนูทอง (2545:11)



ภาพที่ 2.4 กลองตุ๊ก

ในด้านไสยศาสตร์และความเชื่อเกี่ยวกับการสร้างกลองตุ๊ก ช่างทำกลองและนักดนตรีเชื่อว่าเสียงกลองสามารถเรียกผู้ชม สะกดผู้ชมให้สนใจการแสดงได้ ในการสร้างกลองบางแห่งจึงมีการลงยันต์หุ้มกลอง บางแห่งเรียกว่ายันต์เรียกใจคนหรือยันต์กันร้ายแปดก็มี ช่างทำกลองใส่ยันต์นี้ที่แผ่นผ้ายันต์ พับให้เล็กและพันหุ้มหรือถักด้ายมัดให้เป็นก้อนกลมเล็ก ๆ ติดหรือแขวนภายในกลอง มีคาถากำกับเพื่อให้เกิดประสิทธิผล คาถาคือ

“นะอุต โมอัด พุฑยัดปากบอก ธาไม่ให้ออก ยะมหาอุต”

ซึ่งเป็นยอดหัวใจคือ นะโมพุทธานะ นั่นเอง ณรงค์ชัย ปิฎกวัชรดี (144:2543)

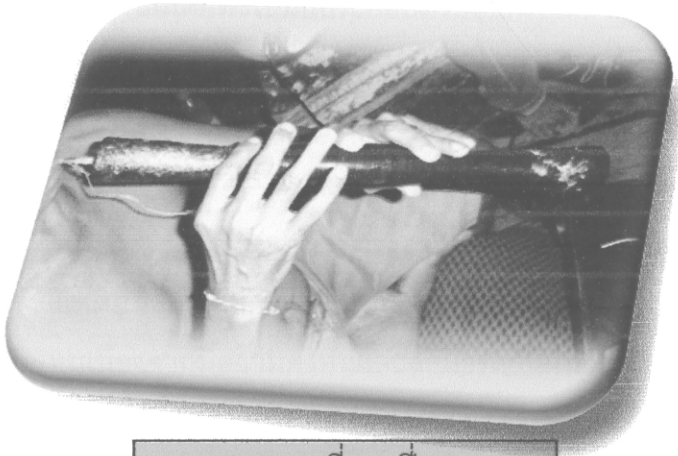
2.2.5 ปี

ปีหนึ่งตะลุงหรือปีโนราเป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่าชนิดหนึ่ง ที่มีรูปลักษณ์เหมือนกัน แต่ขนาดต่างกัน ซึ่งเป็นปีชนิดเดียวกันกับปีทางภาคกลาง

ณรงค์ชัย ปิฎกวัชรดี (140: 2543) ได้แสดงตารางเปรียบเทียบขนาดและชื่อของระหว่างภาคใต้และภาคกลางดังนี้

ปีภาคใต้	ปีต้น	ปีกลาง	ปียอด
ปีภาคกลาง	ปีใน	ปีกลาง	ปีนอก

ในการประสมวงดนตรี ระดับเสียงมีความสำคัญและต้องสัมพันธ์กันระหว่างระดับเสียงปี โหม่งและนายหนังหรือผู้แสดงโนรา มีคำกล่าวเป็นที่เข้าใจกันว่าเสียงลอดโหม่งหรือเสียงเข้าโหม่งนั้นเป็นความเหมาะสมที่ลงตัวระหว่างนายหนังกับเครื่องดนตรีในขณะเดียวกันเสียงปีก็ต้องปรับให้คล้อยตามด้วย จากความสัมพันธ์ส่วนนี้ นักปีแต่ละคนจึงมีปีประจำตัวหลายเลาเมื่อต้องไปแสดงต่างคณะต่างวงดนตรีก็จะเลือกนำปีที่มีระดับเสียงตรงกันมาใช้โดยปกติปีที่ใช้สำหรับหนังตะลุงนิยมใช้ปียอด



ภาพที่ 2.5 ปี่

ลักษณะของปี่

ปี่หนังตะลุงและปี่โนรา เป็นปี่ชนิดเดียวกันกับทางภาคกลาง เรียกว่า ปี่ใน ปี่กลาง และ ปี่นอก ปี่เหล่านี้ทำด้วยไม้เนื้อแข็งที่มีความทนทานซึ่งนิยมใช้แกนของไม้ที่มีลักษณะรูปทรงกระบอกกลมยาว หัวท้ายบาน ตรงกลางป่อง ส่วนนี้เรียกว่า “เลापี่” หรือ “กระบอกปี่” ภายในกระบอกปี่ทะลวงตลอด ท่อนบนรูเล็ก เรียกว่า “ปากปี่” ส่วนท่อนล่างรูกว้างขยายใหญ่ เรียกว่า “ลำโพงปี่” ถัดมามีรูเสียง 6 รู ส่วนบน 3 รู ตรงกลาง 1 รู ถัดมา 1 รู เว้นไม้เจาะเรียกว่า “รูข้ามเล” และส่วนล่าง 2 รู ส่วนบนที่ปากปี่ใช้เสียบกำพรวดที่เป็นไม้หรือแผ่นโลหะทองเหลือง มีขนาดกลมยาวเล็ก ภายในเป็นรูกลวง ปลายข้างหนึ่งใช้สวมกับลิ้นปี่ที่ทำด้วยใบตาลหรือแผ่นโลหะทองเหลือง เป็นกลีบประมาณ 3-4 กลีบ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ปี่หนังตะลุงและปี่โนรามีลักษณะส่วนประกอบที่เหมือนกัน แต่ขนาดต่างกัน ปี่หนังตะลุงกับปี่โนรามีขนาดใหญ่เล็กไม่เท่ากัน ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีดังนี้

ปี่ขนาดใหญ่ เป็นปี่ในหรือปี่โนรามีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 4-5 เซนติเมตร ความยาวประมาณ 18-20 เซนติเมตร

ปี่ขนาดกลาง เป็นปี่กลางหรือปี่โนรา มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3-4 เซนติเมตร ความยาวประมาณ 13-15 เซนติเมตร

ปี่ขนาดเล็ก เป็นปี่นอกหรือปี่หนังตะลุง มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2-3 เซนติเมตร ความยาวประมาณ 10-14 เซนติเมตร

2.3 องค์ประกอบในการแสดงหนังตะลุง

ในการแสดงหนังตะลุงนั้นโดยทั่วไปมักประกอบด้วยอุปกรณ์ที่สำคัญ 3 ส่วน คือ โรงหนัง ตะลุง รูปหนังตะลุง และเครื่องดนตรี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 โรงหนังตะลุงและอุปกรณ์ภายในโรง โรงหนังตะลุงปลูกเป็นเรือนชั่วคราวขนาด โดยประมาณ กว้าง 4 – 5 เมตร ลึก 4 – 5 เมตร ยกเสา 4 เสา เสาหน้าสูงประมาณ 5 เมตร เสาหลังสูงประมาณ 4 เมตร หลังคาเป็นแบบเพิงหมาแหงน ส่วนที่ยกพื้นสูงประมาณ 2 เมตร มีบันไดขึ้นทางหลังโรง แต่เดิมนิยมมุงหลังคาด้วยจากและกันใบมะพร้าวสาน แต่ปัจจุบันนิยมใช้ ผ้าใบหรือเต็นท์มาแทนเนื่องจากมีความคงทนและสามารถกันฝนได้ ส่วนจอหนังเป็นผ้าขาว กว้างประมาณ 2.5 – 3 เมตร ยาว 4 – 5 เมตร ส่วนขอบจอจะมีผ้าสีทึบ เช่น สีน้ำเงิน หรือสีแดง กว้างประมาณ 1 ฟุต ที่ขอบผ้าทึบจะมีหูผูกติดอยู่ช่วงละ 1 ฟุต สำหรับขึงให้ตึงในพื้นที่ ส่วนบนของจอผ้าขาวมักจะเขียนชื่อของคณะหนัง ไว้ให้เห็น ชัดเจน ที่กรอบจอ มักจะประดับด้วย ผ้าสีต่าง ๆ บางครั้งก็มีการวาดภาพลวดลายลงบนผ้า หรืออาจทำเป็นระบายสอง ชั้น สามชั้น ให้ดูสวยงาม

การปลูกโรงหนังตะลุงเป็นหน้าที่ของเจ้าภาพ และจะต้องปลูกให้มั่นคง และถูกลักษณะ อันเป็นมงคล คือไม่ปลูกในที่โล่ง ห้ามปลูกหันหน้าไปทางทิศตะวันตก (จะทำให้หนังตกอับ) ห้ามปลูกค่อมตอ ค่อมคันทนา ค่อมจอมปลวก หรือค่อมแอ่งน้ำ ห้ามปลูกระหว่างต้นไม้ 2 ต้น ห้ามปลูกหันหน้าโรงเข้าหา ต้นไม้ใหญ่ และห้ามปลูกโรงเขตป่าช้า

ในส่วนของไฟที่ใช้สำหรับให้แสงสว่างสมัยก่อน ๆ ใช้ตะเกียงน้ำมันไขสัตว์ น้ำมันมะพร้าว หรือตะเกียงเจ้าพายุ แต่ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้าปัจจุบันใช้หลอดไฟฟ้า หลอดกลมขนาด 300 – 500 แสงเทียน หลอดไฟจะแขวนจากหลังคาลงมาหรืออยู่ข้างหน้านายหนังตะลุง สูงประมาณศีรษะของนายหนัง ขณะนั่งตรงหลอดไฟจะมีแผ่นไม้บังมิให้ แสงสว่าง มาด้านหลัง ส่วนด้านหลังของแผ่นไม้จะผูกไมโครโฟนติดไว้เรียกว่า "แจง"



ภาพที่ 2.6 เวทีที่ใช้แสดงหนังตะลุง



ภาพที่ 2.7 นายหนังอิมเท่ง

2.3.2 รูปหนังตะลุง

รูปหนัง เป็นอุปกรณ์สำคัญในการแสดงหนังตะลุง หนึ่งคณะหนึ่งๆ ใช้รูปหนังประมาณ 150-200 ตัว หนังตะลุงแกะโดยนายช่างผู้ชำนาญ ในจังหวัดหนึ่งๆ ของภาคใต้ มีเพียง 2-3 คนเท่านั้น ต้นแบบได้มาจากรูปหนังใหญ่ เพราะรูปเก่าแก่ที่เหลืออยู่เท่าเทียมขนาด มีอายุกว่า 100 ปีไปแล้ว ต้นแบบสำคัญคือรูปเรื่องรามเกียรติ์ที่ฝาผนังรอบวัดพระแก้ว ผสมผสานกับรูปหนังของชาว ทำให้รูปกะทัดรัดขึ้นและมีหน้าเคลื่อนไหวได้ รูปหนังจะจัดเก็บไว้ใน แผงหนัง โดยวางเรียงอย่างเป็นระเบียบและตามศักดิ์ของรูป นั่นคือ เหารูปเบ็ดเตล็ดและรูปตลกที่ไม่สำคัญซึ่งเรียกรวมกันว่า รูปกาก ไว้ล่าง ถัดขึ้นมาเป็นรูปยักษ์ พระ นาง เจ้าเมือง ตัวตลกสำคัญ รูปปรายหน้าบาท พระอิศวร และฤาษี ตามลำดับ

การแสดงหนังตะลุงในแต่ละเรื่องจะใช้รูปหนังตะลุงแตกต่างกันออกไป ซึ่งแต่ละคณะก็มักมีการคิดค้นหรือแต่งเรื่องขึ้นมาใหม่ ดัดแปลงปรับปรุงเรื่องเก่า ซึ่งรูปหนังที่นำมาแสดงก็มักจะมี ความแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปมักประกอบด้วยรูปหนังตะลุงตัวหลัก ๆ ดังนี้

1) ฤาษี



ภาพที่ 2.8 ฤาษี

ฤาษี คือ พ่อแก่ในสมัยก่อนที่มีตัวตนจริงเพราะเล่ากันว่า มีชายคนหนึ่งต้องการบวช แต่เมื่อออกเดินป่าและอยู่ในป่าตลอดเวลาจนหนาวเหน็บร่างกายแก่ชรา แต่มีวิชาอาคมเก่งกล้า

เมื่อชาวบ้านมาพบเห็นก็เกิดความศรัทธา พระฤๅษีเองก็มีส่วนช่วยชาวบ้านในการดำรงชีวิตอยู่ และ ถือเป็น ผู้ที่มีอิทธิพลที่สุดในด้านขวัญและกำลังใจ และเป็นผู้ให้ความรู้แก่นุตรชายของคนใน สมัยก่อนที่ต้องการเรียนรู้วิชาอาคม จึงมีความศรัทธาในพระฤๅษีเป็นอย่างมาก และเมื่อมีการจัดตั้งการแสดงอะไรขึ้นมา หนึ่งตระกูล จึงต้องมีการกราบไหว้ และเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ คือ ฤๅษี ซึ่งเป็น ครูบาอาจารย์ของนายหนึ่งตระกูลตลอดมา

ฤๅษี เป็นรูปครุ มีความขลังและศักดิ์สิทธิ์สามารถป้องกันภัยอันตราย และ ภัยอันตรายทั้งปวง ทั้งช่วยดลบันดาลให้หนังแสดงได้ดี เป็นที่ชื่นชมของคนดู รูปฤๅษีรูปแรกออกครั้งเดียว นอกจากประกอบพิธีตัดเหมวยเท่านั้น

2) พระอิศวรหรือพระศิวะ



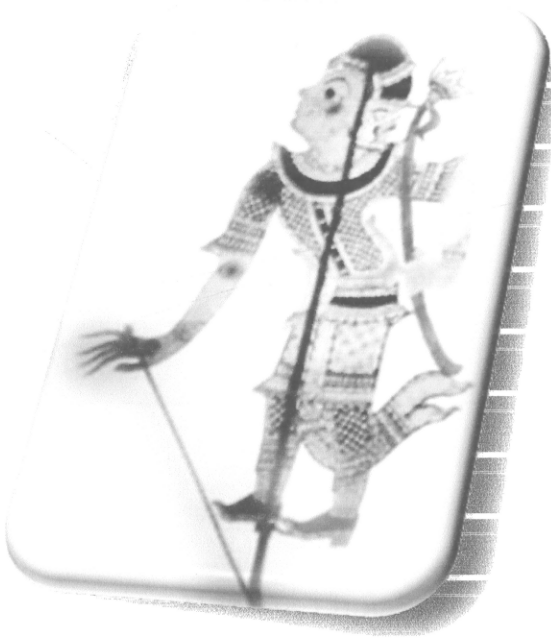
ภาพที่ 2.9 พระอิศวร (พระศิวะ)

รูปพระอิศวรของหนังตะลุง ถือเป็นรูปศักดิ์สิทธิ์ และเป็นเทพเจ้าแห่งความบันเทิง ทรงโคอุสุภราชหรือนนทิ หนังเรียกรูปพระอิศวรว่ารูปพระโคหรือรูปโค หนังคณะใดสามารถเลือกหนังวัวที่

มีเท้าทั้ง 4 สีขาว โหนกสีขาว หน้าผากรูปใบโพธิ์สีขาว ขนหางสีขาว วัวประเภทนี้หายากมาก ถือเป็นมิ่งมงคล ตำราภาคใต้ เรียกว่า "ตีนด่าง หางดอก หนอกพาดผ้า หน้าใบโพธิ์" โคอุสุภราชดีเผือก แต่ช่างแกะรูปให้วัวเป็นสีดำนิล เจาะจงให้สีติดกับสีรูปพระอิศวร ตามลัทธิพราหมณ์พระอิศวรมี 4 พระกร ถือตรีศูล ธนู คทา และ บาศ พระอิศวรรูปหนึ่งตะลุงมีเพียง 2 กร ถือจักร และ พระขรรค์ เพื่อให้รูปกะทัดรัดสวยงาม

ตามตำนานนาฏยศาสตร์ของอินเดีย ถือว่าพระอิศวรหรือพระศิวะ คือ ครูของศิลปินแขนงนี้ การทือเหนา หรือป็นหยี่ เป็น dalang จึงไม่เป็นการเสียเกียรติยศที่รียซึ่งเป็นองค์เทวาและถ้ามาหลังจาก dalang และมาจาก "ดารางก์"

3) รูปปรายหน้าบท



ภาพที่ 2.10 รูปปรายหน้าบท

ออกรูปปรายหน้าบทหรือรูปภาค ปราย หมายถึง อภิปราย ภาค หมายถึง ประกาศรูปปรายหน้าบท หรือ รูปภาค หรือ รูปหน้าบท เสมือนเป็นตัวแทนนายหนังตะลุง เป็นรูปชายหนุ่มแต่งกายโอรสเจ้าเมือง มีหน้าเคลือบไหวได้ มือทำเป็นพิเศษให้นิ้วมือทั้ง 4 อ้าออกจากนิ้วหัวแม่มือได้อีกมือหนึ่งงอเกือบตั้งฉาก ติดกับลำตัวถือดอกบัว หรือช่อดอกไม้ หรือธงแทนเครื่องสักการคุณการออกปรายหน้าบทถือว่าเป็นตัวแทนของนายหนังตะลุง เพื่อให้ไหว้พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ เจ้าภาพสังคัมภ์สิทธิ์ ก่อนการแสดง

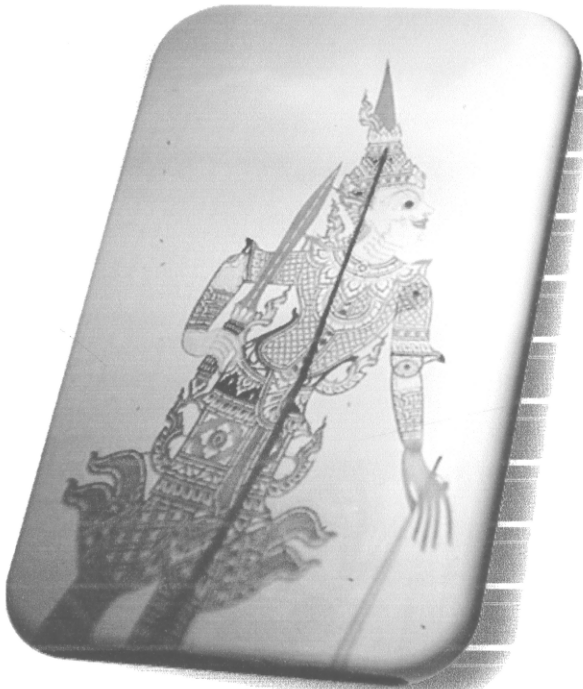
4) ออกรูปบอกเรื่อง



ภาพที่ 2.11 นายขวัญเมือง รูปบอกเรื่อง

รูปบอกเรื่อง คือรูปบอกคนดูให้ทราบว่า ในคืนนี้หนังแสดงเรื่องอะไร สมัยที่หนังแสดงเรื่องรามเกียรติ์เพียงเรื่องเดียว ก็ต้องบอกให้ผู้ดูทราบว่าแสดงเรื่องรามเกียรติ์ตอนใด บอกคณะบอกเค้าเรื่องย่อๆ เพื่อให้ผู้ดูสนใจติดตามดู หนังทั่วไปนิยมใช้รูปนายขวัญเมืองบอกเรื่อง

5) รูปเจ้าเมือง



ภาพที่ 2.12 รูปเจ้าเมือง

พระมหากษัตริย์ในเรื่องจักร ๆ วงศ์ ๆ เมื่อออกเจ้าเมืองแล้ว จะออกรูปแบบ หนังสือตัว
โตก็ได้ ไปตามเรื่องที่ดำเนินการแสดงนั้น ๆ

6) นายหนูน้อย



ภาพที่ 2.13 รูปหนูน้อย

หนูน้อย เดิมเป็นคนวิกลจริตเดินเต๋ออยู่ที่คลองขวาง ในตลาดเมืองสงขลา นายหนั่งหนูน้อย เห็นรูปลักษณะก็เกิดอารมณ์ขัน นำลักษณะของชายคนนั้นมาตัดเป็นรูปหนังตะลุงคนจึงเรียกตัว ตลกตัวนี้ว่า นายหนูน้อย ตามชื่อนายหนั่งผู้ริเริ่มตัดขึ้น

7) ใ้เท่ง



ภาพที่ 2.14 รูปไอ้เท่ง

ไอ้เท่งเป็นชาวบ้านคูซุด อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา อาชีพ ทำน้ำตาลโตนด และ
หวาก (กระแซะ) และเข็นกั๋งฝอยให้เมียขาย รูปร่างลักษณะผอมบาง สูงโย่ง ท่อนบน ยาวกว่า
ท่อนล่าง ผิวดำ ปากกว้าง ตาขาว หัวเล็ก ผมงอหยิก หน้าตาตลกน่าหัวเราะ หน้าคล้าย
นกกระฮัง นิ้วมือเป็นคุดทะราด มือข้างขวามีนิ้วเดียว นิ้วชี้บวมโต มือซ้ายนิ้วชี้กับหัวแม่มือ
งอหงิกเป็นวงเข้าหากัน

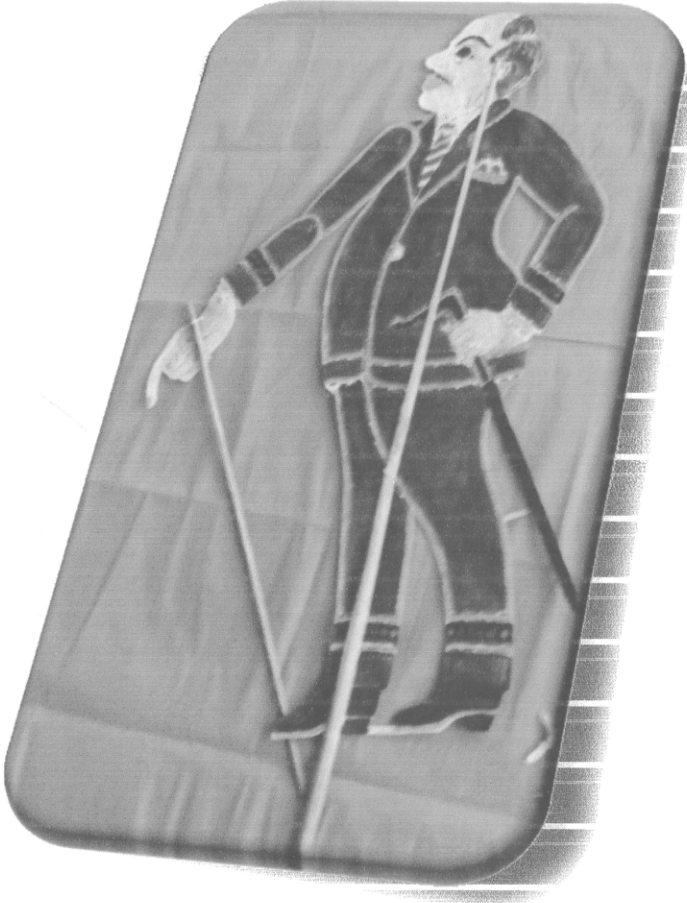
8) เทวดา



ภาพที่ 2.15 เทวดา

พระอินทราธิราชเจ้ามีความเชื่อในการแสดงหนังตะลุงว่าจะเป็นผู้ช่วยเหลือนุชนธ์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ที่เป็นคนดี ตรงกันข้ามจะลงโทษผู้ที่กระทำความบาปความผิด หรือให้โทษแก่คนที่มีบาปกรรม เพื่อชดใช้กรรมสิ่งที่ทำผิดไปและมีสำนึกที่ดี

9) **เศรษฐี** เป็นคนร่ำรวย ที่มักส่งลูกไปเรียน แต่ลูกไม่ประสบความสำเร็จและมีบุคลิกเป็นผู้ที่วางอำนาจและใช้เงินเป็นใหญ่ในการซื้อทุกอย่าง อย่าง



ภาพที่ 2.16 เศรษฐี

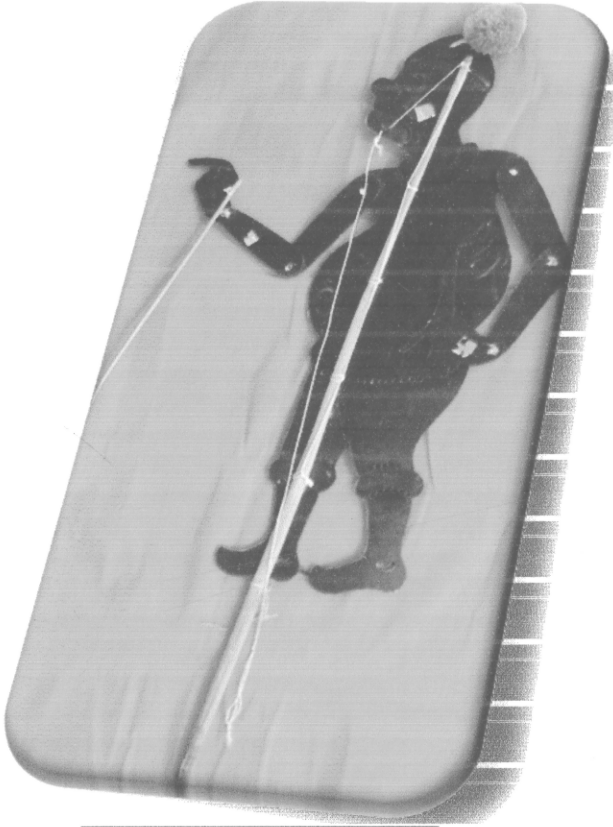
10) หนูเนือย



ภาพที่ 2.17 หนูเนือย

เป็นรูปหนังอิมเท่งจินตนาการขึ้นมาเอง โดยมีลักษณะคล้ายนายโต รูปร่างผอมเล็ก สูง คอยาว เป็นน้องของนายหนูน้อย

11) ใต้โต๊ะ



ภาพที่ 2.18 ใต้โต๊ะ

ประวัติความเป็นมา ว่าเป็นคนบ้านพังบัว อำเภอสังขละบุรี จังหวัดสงขลา รูปร่างลักษณะ เป็นคนจน ร่างสูงใหญ่ พุงโต หัวเล็ก การแต่งกาย นุ่งกางเกงขายาว มีนินสัย เป็นคนเห็นแก่กิน ชี้อลาดตาขาว ไม่สนใจเรื่องอื่นๆ นอกจากการกิน

12) รูปนาง (นางเอก)



ภาพที่ 2.19 นางเอก

เป็นคนหน้าตาสวย ผิวขาว ปากแดง รูปร่างสวยงาม มีนิสัยดี
จริยธรรม

มีคุณธรรม

13) รูปพระ (พระเอก)



ภาพที่ 2.20 พระเอก

เป็นคนผิวขาว รูปหล่อ มีอุปนิสัยดี มีคุณธรรมจริยธรรม นิสัยดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น

14) โจร เป็นผู้ที่มีบุคลิกหน้าตาดูร้าย มีจิตใจโหดเหี้ยม



ภาพที่ 2.21 โจร

15) นางเบียน เป็นผู้ที่มิบุคคลิกชอบบิดจลาวิชาผู้อื่น นิสัยไม่ดี



ภาพที่ 2.22 รูปนางเบียน

16) นายสีแก้ว



ภาพที่ 2.23 นายสีแก้ว

เชื่อกันว่าเดิมเป็นคนจริง อยู่บ้านรัตปุ่น ตำบลเชิงแส อำเภอรอนด จังหัดสงขลา ชาวบ้านเรียกกันติดปากว่าลุงสีแก้ว เป็นคนมีตะบะโกรธใครก็ใช้มือตบ ไม่มีใครกล้า ต่อสู้ เป็นคนพูดจริงทำจริง ผู้คนนับถือมาก ทางราชการเคยตั้งให้เป็นนายตรวจด้านคนผ่านไปมาระหว่างระนองกับบ่อหยาง (สงขลา) มีความรอบรู้ทางไสยศาสตร์ มีเวทย์มนต์คาถา และคงกระพัน

17) ชาตรี



ภาพที่ 2.24 ชาตรี

รูปร่างลักษณะอ้วนเตี้ย เป็นมะขามข้อเดียว ผิวดำคล้ำ หัวล้านและมีโหนกคอ ลงพุง การแต่งกาย นุ่งผ้าโจงกระเบน ด้วยผ้าลายตาหมากรุกสีดำขาว ไม่สวมเสื้อ มีผ้าขาวม้า ผาดป่า ไม่ถืออาวุธ

นิสัย เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต มีธรรมะธรรมโม พุดน้อย พุดจริง ทำจริง มีความกล้าหาญ เมื่อโกรธค่อนข้างบ้าบิ่น สู้ไม่ถอย เมื่อต่อสู้มักใช้หัวชนคู่ต่อสู้ พุดจาความคายเป็นเหตุมีผล ชอบอบรม สั่งสอนตัวตลกตัวอื่นๆ ที่ประพฤตินิด ลีลาการพุด พุดซ้ำๆ หนักแน่น ชัดถ้อยชัดคำ

18) ใ้ปราบ ส่วนมากมักเป็นทหารของฝ่ายยักษ์



ภาพที่ 2.25 ใ้ปราบ

รูปร่างลักษณะ เป็นคนที่จมูกเป็นริดสีดวงจนจมูกบี้ จึงพูดแบบคนจมูกบี้ เพื่อน ๆ มักล้อเลียน โดยแกล้งเลียนเสียงพูด

การแต่งกาย นุ่งกางเกงขาสั้น ไม่สวมเสื้อ ตัดผมสั้น หวีแฉกกลาง มือถือหวี และ กระจก

นิสัย เป็นคนเจ้าสำรวยชอบการแต่งกาย จึงถือหวี และกระจกอยู่ตลอดเวลา มักหยุดทำงานเพื่อแอบหวีผมแต่งหน้าเสมอ แม้ตอนรบรากันบางครั้งก็ต้องขอหยุดหวีผมแต่ไม่เป็นคน เจ้าชู้

19) นายขวัญเมือง



ภาพที่ 2.26 นายขวัญเมือง

ประวัติความเป็นมา ไม่ทราบประวัติความเป็นมา แต่มักออกคู่กับสะหม้อ นายขวัญเมือง นับถือศาสนาพุทธ ส่วนสะหม้อนับถือศาสนาอิสลาม ทำหน้าที่เป็นตัวบอกเรื่องก่อนเริ่มแสดงเรื่องด้วย

รูปร่างลักษณะมีหน้าตาคล้าย ๆ แพะ ผอมบางค่อนข้างเตี้ย ผิวดำหัวเถิก จมูกโด่งยาว ปากกว้าง ตาขาว ฟันยาวนัย้ กั้นเขียดอน ปลายนิ้วชี้ทุ่ เพราะเป็นคุตทะราด

การแต่งกาย นุ่งผ้าพื้นดำท่อนเดียว มีเข็มขัดหนังหยาบ ๆ คาด ไม่สวมเสื้อ

นิสัย เป็นคนซื่อ ตกใจง่าย ตื่นง่าย บางครั้งก็เจ้ายศเจ้าอย่าง ชอบบออดอ่อนให้คนอื่น สงสาร ชอบทำตนเป็นเด็กในบางโอกาส

ลีลาการพูด อ่อนน้อมและตื่นง่าย มักพูดอย่างวิตกกังวล

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับหนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ยังไม่มีนักวิชาการให้ความสนใจและศึกษามากนักเท่าที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมา เช่น

ระวีวัฒน์ ไทยเจริญ (2541:บทคัดย่อ) การปรับเปลี่ยนของวงดนตรีที่ใช้ประกอบการเล่นหนังตะลุง โดยมีการนำเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากลเข้ามา ซึ่งการจัดรูปแบบของวงขึ้นอยู่กับความสะดวก เพลงที่นำมาใช้ส่วนใหญ่เป็นเพลงไทยแบบฉบับและเพลงไทยลูกทุ่ง

สุกรี เจริญสุข (2538:39) ได้สรุปลักษณะสำคัญของเพลงพื้นบ้านว่า

เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่มุ่งเพื่อความบันเทิง ซึ่งเป็นความสนุกของชาวบ้านที่ใช้ดนตรีเข้ามาประกอบ เพลงพื้นบ้านเป็นผลงานเพลงของชาวบ้านที่ไม่ต้องฝึกฝนเชี่ยวชาญ ที่ปฏิบัติกันอยู่เพราะความเคยชิน ไม่ได้มุ่งความไพเราะหรือความสวยงาม เนื้อหาของเพลงเกี่ยวข้องกับชีวิตการทำงาน ความรัก ความสนุกสนาน การตีกันสังสรรค์ การเกี่ยวพาราสี เป็นต้น อาจพูดได้ว่าเนื้อเรื่องทั้งหมดเป็นเรื่องของชีวิตชาวบ้าน มีจังหวะและลีลาที่ครึกครื้นต่อผู้ฟัง ใช้ทำนองสั้น ๆ ซ้ำไปมาโดยเปลี่ยนเนื้อร้อง มีการประสานเสียงแบบแนวเดียวและการสอดรับโดยลูกคู่ ทุกคนสามารถร้องนำได้ เครื่องดนตรีที่ใช้เป็นประเภทเครื่องตี เครื่องเคาะเป็นเครื่องดนตรีประกอบเพลงและการละเล่นพื้นบ้านแสดงถึงความจริงของชีวิตชาวบ้าน ทำหน้าที่เชื่อมความผูกพันของสังคมและครอบครัว

วิชา เชาวศิริศิลป์ (2545: บทคัดย่อ) การบันทึกทำนองเพลงเป็นไปภายใต้ระบบโหมด (Mode) ในอัตราจังหวะธรรมดา 2/4 มีโครงสร้างของทำนองที่สำคัญ ประกอบด้วยลูกนำ เนื้อหาทำนองเพลงที่ใช้ในการบรรเลงประกอบการดำเนินเรื่องและลูกจบ ซึ่งจำแนกได้ 2 รูปแบบ คือดนตรีประกอบพิธีการ ได้แก่ โหมโรงออกฤกษ์ ออกพระอิศวร ออกรูปปราชญ์หน้าบท ออกรูปบอกเรื่อง ออกรูปเจ้าเมือง (ตั้งนามเมือง) และดนตรีประกอบการแสดงตามเนื้อเรื่อง คือการบรรเลงประกอบการพากย์ ประกอบบทบรรยาย เกราะและประกอบการแสดงตามบทบาทเฉพาะอย่างของตัวละคร หนังตะลุงทั่วไปจะบรรเลงด้วยเพลงไทยเดิมอัตรา 2 ชั้น ตามความสามารถของนักดนตรี ส่วนเพลงสากลหรือเพลงไทยสากลประเภทลูกทุ่งจะนิยมนำมาใช้เฉพาะการบรรเลงประกอบการแสดงตามเนื้อเรื่องเท่านั้น

บทบาทของดนตรีหนังตะลุงมีความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์ของทำนอง ลีลาอารมณ์และความรู้สึกให้สอดคล้องกับ บท ตอนและสถานการณ์ของการแสดงโดยนักดนตรีจะต้องมีความรู้ในเรื่องกลอนหนังตะลุง เพื่อที่จะสามารถดัดแปลง ตัดทอนและการสอดใส่อารมณ์ดนตรีที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ไหวพริบ ปฏิภาณหรือการ "ดัน" ทำนองดนตรี

ผลการศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางดนตรีของหนังตะลุงภาคใต้ฝั่งตะวันออกที่จังหวัด นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลาและภาคใต้ฝั่งตะวันตกที่จังหวัดภูเก็ต พังงา พบว่า ดนตรีหนัง ตะลุงภาคใต้ฝั่งตะวันออกมีการปรับปรุงโดยการนำเครื่องดนตรีสากลเข้ามาร่วมบรรเลงกับวงดนตรี เครื่องห้าเดิมและเน้นการบรรเลง "เพลงปี่" ประกอบการแสดงทั้งในส่วนดนตรีประกอบพิธีการและ ดนตรีประกอบการแสดงตามเนื้อเรื่อง ในขณะที่ดนตรีหนังตะลุงฝั่งตะวันตกยังคงมีความล้าหลัง ตามแนวหนังตะลุงโบราณตะวันตก ทั้งนี้คือ การประสมวงดนตรีด้วยเครื่องดนตรีกลุ่มกำกับจังหวะ อันได้แก่ ทับ กลองตุ๊ก โหม่ง (โหม่ง) จึง สำหรับการบรรเลง "เพลงทับ" ประกอบการแสดงเป็นหลัก

อุดม นนุทอง (2531:6-8) ได้อธิบายถึงอิทธิพลที่ทำให้เกิดการละเล่นและดนตรีพื้นบ้าน ดังนี้

1) การเชื่อในสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ การบวงสรวงเพื่อต้องการให้สิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ นั้นพอใจ ซึ่งทำได้หลายลักษณะ เช่น การบวงสรวงด้วยอาหารคาวหวาน น้ำเมา ของหอม พลุ ซอ ดอกไม้ ฯลฯ และที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ ดนตรี ขับร้องและพอรำของภาคใต้อีกน่าจะเกิดขึ้น จากความเชื่อ เช่น กาลหลงเกิดขึ้นเพื่อบูชาพระศิวะและสังวิญญาณของผู้ตายสู่สวรรค์ โตะคริมและ มะตือรี เกิดขึ้นเพื่อบูชาวิญญาณบรรพบุรุษ แม้แต่หนังตะลุงและโนราเดิมที่ก็น่าจะเกิดขึ้นเพื่อ บวงสรวงสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติเช่นกัน เพราะการละเล่นแก่นั้นเป็นพิธีกรรมที่มีมาแต่โบราณ มีความขลังศักดิ์สิทธิ์และคงรูปแบบดั้งเดิมเอาไว้

2) การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ในสังคมเกษตร ชาวบ้านมักจะทำงานช่วยเหลือกันเป็น หมู่คณะ โดยผลัดเปลี่ยนเวียนกันไปเรื่อย ๆ ขณะทำงานก็เล่นสนุกสนานกันไป และมักแยกกลุ่ม ชายหญิง หยอกล้อเกี่ยวกับกัน คนที่มีชั้นเชิงภาษาเป็นโวหารมีท่วงทำนองและลีลาที่น่าฟังเมื่อฝ่าย หนึ่งใช้โวหาร อีกฝ่ายหนึ่งก็ต้องแก้ให้ทัน สมาชิกในกลุ่มต่างก็ร่วมคิดร่วมเชียร์ การตอบโต้กันเช่นนี้ นาน ๆ เข้าก็พัฒนามาได้ตอบกันเป็นกลอนมีการร้องและรับ ดังจะเห็นได้จากเพลงนาซึ่งเกิดในท้อง นานในฤดูเก็บเกี่ยว

3) การเลียนแบบธรรมชาติ ธรรมชาติมีอิทธิพลอย่างยิ่งในวิถีชีวิตของมนุษย์ เป็นแรง บันดาลใจที่ทำให้มนุษย์คิดสร้างสรรค์ ดนตรีก็มาจากการเลียนเสียงธรรมชาติ เช่นการเป่าใบไม้ เลียนเสียงสัตว์ การคิดทำรำก็เลียนธรรมชาติเช่นกัน เช่น ทำรำสลิละ ตามตำนานบอกว่าได้มาจากการสังเกตใบไม้หมุนในลำธาร

4) การรับดนตรีและการละเล่นของกลุ่มชนอื่นเข้ามาปรับใช้ ดนตรีและการละเล่นของชาว ภาคใต้หลายอย่างมิได้เป็นมรดกวัฒนธรรมของชาวภาคใต้แท้ ๆ แต่ได้รับมาจากกลุ่มชนอื่น ๆ แล้ว ปรับรูปแบบให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของตน เช่น รับการเดินรำแบบตะวันตกมา

ปรับรูปแบบเป็นรองเง็ง ซัมเปง ดาระ รับการสวดศฤกษ์มาเล่นเป็นสวดมาลัย แม้แต่หนังตะลุงก็
สันนิฐานกันว่าน่าจะรับอิทธิพลบางส่วนจากหนังใหญ่และหนังชา เป็นต้น ลักษณะเช่นนี้เป็นภาวะ
ปกติของวัฒนธรรมที่ถ่ายเทกันได้ ดนตรีและการละเล่นของภาคใต้ที่กลุ่มชนอื่นรับไปใช้ก็มีเช่น
หนังตะลุง มลายูรับไปปรับเป็นว้ายยังเซียม ในราทางภาคกลางรับไปปรับเป็นละครชาตรี

5) การเฉลิมฉลองเนื่องในวาระสำคัญของชุมชน เพื่อความครึกครื้นเนื่องในวาระที่มีงาน
สำคัญของชุมชน ชาวบ้านอาจคิดให้มีดนตรีและการละเล่นขึ้น เช่น ในเทศกาลออกพรรษา
มีประเพณีชักพระชาวบ้านได้นำโพน ซึ่งใช้ตีบอกเวลามาเป็นดนตรีระโคมเรือพระ และเมื่อหลาย
วัดต่างก็มีโพนจึงนำมาตีประชันกัน กลายเป็นการละเล่นอีกรูปแบบหนึ่ง ดนตรีและการละเล่นที่
เกิดขึ้นจากเหตุปัจจัยเช่นเดียวกันนี้หลายอย่างเช่น ปืด กรือโต๊ะ บานอ

6) ความต้องการถ่ายทอดข่าวสารอย่างมีศิลปะ ชาวไทยภาคใต้เป็นคนเจ้าบทเจ้ากลอน
เช่นเดียวกับชาวไทยในภูมิภาคอื่น ๆ การถ่ายทอดข่าวสารและแนวคิดในบางเรื่องแทนที่จะใช้
คำพูดธรรมดาที่ใช้กาพย์กลอน ซึ่งชวนให้น่าฟังเพราะมีลีลาท่วงทำนองเสนาะหูและไพเราะจับใจ
การถ่ายทอดลักษณะนี้ ครั้นนานเข้าก็เกิดแบบแผนพัฒนาเป็นการละเล่น เช่น เพลงบอก เดิมที่ใช้
บอกข่าวในช่วงสงกรานต์ ต่อมาบอกข่าวคราวทั่วไปและมีการเล่นตอบโต้กันด้วย คำตักและเพลง
กล่อมนาคก็เช่นเดียวกัน คือเจตนาที่จะสอนนาคเป็นหลัก แต่เพื่อให้ครึกครื้นตามวิสัยชาวบ้านที่
รักสนุกจึงมีการหยอกล้อเจ้านาคเสริมไปด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาดนตรีหนึ่งตะลุง: กรณีศึกษาคณะนายอิม จิตต์ภักดี ครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ระดับลึก (in – depth interview) สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Participant observation) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยดนตรีวิทยา มีแนวทางการกำหนดหัวข้อดังนี้

3.1 พื้นที่ภาคสนาม แหล่งข้อมูลที่ศึกษา บุคคลข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีการศึกษาข้อมูลจากงานเอกสารที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูลจากงานภาคสนาม (Field work) ตลอดจนการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็นดังนี้

3.1.1 การเก็บข้อมูลจากการศึกษางานภาคสนาม (Field work)

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลงานภาคสนามตามกระบวนการทางมานุษยดนตรีวิทยาโดยศึกษาเฉพาะคณะหนึ่งอิมเทิง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

3.1.2 แหล่งข้อมูลจากเอกสารสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

- หอสมุดคุณหญิงหลง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
- ห้องสมุดดนตรีสมเด็จพระเทพรัตน์ สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยมหิดล
- ห้องสมุดดนตรีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- สำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏสงขลา

3.1.3 แหล่งข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ

- เทป CD บันทึกการแสดงที่มีจำหน่าย และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
- CD บันทึกการแสดงสดของหนึ่งตะลุงคณะหนึ่งอิมเทิง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

3.1.4 บุคคลผู้ให้ข้อมูล

- นายหนังตะลุง
- นักดนตรีภายในหนังตะลุงคณะคณะหนังอิมแห่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา
- ประชาชนทั่วไปที่ได้เข้าร่วมชมการแสดงหนังคณะหนังอิมแห่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา
- นักวิชาการด้านวัฒนธรรม และผู้เชี่ยวชาญ

3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

- กล้องถ่ายภาพ CAMERA DIGITAL STILL SONY DSC-P10
- เครื่องบันทึกเสียง MD. SHARP MD.MT99
- เครื่องบันทึกเสียง Digital Recorder EDIROL by Roland R-09
- เครื่องซังน้ำหนัก, สายวัดความยาว
- โปรแกรมบันทึกเสียง NUENDO 3 , Ulead Video Studio 11
- เครื่องบันทึกภาพเคลื่อนไหว SONY

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

3.4 วิธีการที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตการณ์ และสัมภาษณ์ แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ในการสัมภาษณ์แบ่งเป็นสัมภาษณ์ แบบเป็นทางการ (Formal Interview) และแบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) ในเรื่องประวัติส่วนตัวและข้อมูลที่ต้องการ รวมถึงความเชื่อในการเลือกเพลงที่ใช้บรรเลง จากนักดนตรี และลูกศิษย์

3.5 การกำหนดแบบการเก็บข้อมูล

ออกแบบสอบถามข้อมูลด้านประวัติส่วนตัว การแสดง

3.6 วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขออนุญาตทำการบันทึกเสียงทุกครั้งที่มีการสัมภาษณ์ในระหว่างการเก็บข้อมูล

3.7 การตรวจสอบข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

- วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่บันทึกเสียงไว้ถอดข้อความแบบคำต่อคำ และนำข้อมูลจากการบันทึกภาคสนามมาวิเคราะห์โดยอ่านทำความเข้าใจข้อความ กำหนดประเด็นหลัก ตีความ หาความเชื่อมโยงของข้อมูล ตรวจสอบความหมาย และสร้างข้อสรุป ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีการตรวจสอบทุกขั้นตอนเพื่อความแน่ใจว่าข้อสรุปถูกต้อง

- จัดลำดับเนื้อหาและรายละเอียดข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนามที่ต้องการในการวิจัย
- จากนั้นทำการเรียบเรียงและจัดทำขึ้นเป็นบท ๆ ดังนี้
 - บทนำ
 - แนวคิดทฤษฎี เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
 - วิธีดำเนินการวิจัย
 - ประวัติความเป็นมาของหนังตะลุงคณะหนังอิมเท่ง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา
 - สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ประวัติความเป็นมาของหนังฉีมเทิง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

ประวัติความเป็นมาของหนังตะลุง

หนังตะลุงมีประวัติความเป็นมาอย่างไรยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ นักวิชาการหลายคนได้ให้ข้อสันนิษฐานไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของหนังตะลุงไว้อย่างละเอียด สรุปได้ว่า การละเล่นแบบแสดงเงา (shadow play) เป็นการละเล่นที่มีมานานแล้ว และเล่นกันแพร่หลาย ได้มีการศึกษาประวัติความเป็นมาของการละเล่นแบบนี้กันมากแต่ยังหาข้อยุติไม่ได้ อย่างไรก็ตามพบว่าการละเล่นชนิดนี้มีแพร่หลายในเอเชียอาคเนย์ และมีส่วนของวัฒนธรรมอินเดียปนอยู่อย่างเห็นได้ชัด นักวิชาการที่ศึกษาเรื่องนี้มีพรรคคณะแยกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเชื่อว่าการเล่นเงานี้ต้องมีกำเนิดที่ใดที่หนึ่งก่อน แล้วแพร่หลายไปยังที่อื่น ๆ แล้วแต่ละแห่งก็พัฒนาตัวเองไปตามวัฒนธรรมของตน เพราะการแสดงแบบนี้แสดงได้ง่าย กล่าวคือเพียงแสดงการเล่นให้ปรากฏบนจอเพียงครั้งเดียวคนดูก็สามารถลอกเลียนวิธีการได้ แต่อาจมีการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบตามประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ยิ่งกว่านั้นอิทธิพลของต่างชาติที่มีต่อการแสดงหุ่นกระบอกละครตลอดจนดนตรีของประเทศนั้น ๆ เป็นพยานหลักฐานว่ามีได้มาจากแหล่งเดียวจากการละเล่นเงาแบบนี้เลย นักวิชาการอีกกลุ่มหนึ่งเชื่อว่า หนังตะลุงของแต่ละประเทศต่างกำเนิดขึ้นมาเองแล้วพัฒนาตนเองเรื่อย ๆ มาโดยมิได้เกี่ยวข้องกันเลย หนังตะลุงที่นิยมเล่นในเอเชียอาคเนย์ แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ แบบแรกเป็นแบบหนังใหญ่ของไทย และหนังสเบกของเขมร ซึ่งรูปหนังมีขนาดใหญ่ และส่วนแขนติดนิ่งอยู่กับขาเคลื่อนไหวไม่ได้ ส่วนอีกแบบหนึ่ง รูปมีขนาดเล็กกว่า แขนมีรอยต่อเป็นข้อทำให้เคลื่อนไหวได้แขนหนึ่งหรือทั้งสองแขน แบบหลังนี้เป็นที่นิยมกันอย่างกว้างขวางอย่างแบบแรก มีเล่นทั้งในชวา บาหลี สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย ลาว และเขมร โดยเฉพาะทางภาคใต้ของประเทศไทย ส่วนหนังตะลุงในประเทศไทยจะมีประวัติความเป็นมาอย่างไรนั้นยังยุติไม่ได้ เพราะมีผู้สันนิษฐานขัดแย้งกันเป็นหลายทางยังไม่มีฝ่ายใดนำหลักฐานมาอ้างให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้

อุดม นนุทอง ได้กล่าวถึงประวัติหนังตะลุง สรุปได้ว่า ในบทพากย์ฉีมเทิงและบทพากย์พระอิศวรของหนังตะลุงได้เอ่ยอ้างเอาฤๅษีชื่อ “พระอุณรุทธไชยเดว” เป็นอาจารย์ของหนัง การออกรูปฤๅษีของหนังตะลุงนอกจากเพื่อปิดป่าเสนียดจัญไรแล้วยังเพื่อระลึกถึง “บรมราชาจารย์” ผู้ซึ่งพิจารณาดูแล้วน่าจะเป็ฤๅษีในลัทธิฮินดู นอกจากนี้บทพากย์ทั้ง 2 บทนี้ยังขึ้นต้นด้วยคำว่า

"โอม" อันเป็นคำที่เชื่อถือว่ศักดิ์สิทธิ์ เพราะใช้แทนพระนามของเทพเจ้าทั้ง 3 องค์ ในลัทธิ ดังกล่าวคือคำนี้มาจาก อ + อุ + ม หมายถึง พระวิษณุ อุ หมายถึง พระอิศวร และ ม หมายถึง พระพรหม ทั้งในรายละเอียดของบทพากย์ ก็ได้เอ่ยอ้างพระนามเทพเจ้าทั้ง 3 องค์ อย่างแจ่มชัด ดังนั้นเดิมทีหนังสือดังกล่าวน่าจะเกี่ยวข้องกับพวกของพราหมณ์ซึ่งเป็นพวกที่ นับถือฮินดูลัทธิไสวณิกาย คือบูชาพระอิศวรเป็นใหญ่ ซึ่งลัทธินี้ถ้าดูจากหลักฐานทางโบราณคดีที่ พบในภาคใต้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสุราษฎร์ธานี แล้ว น่าจะตกอยู่ประมาณพุทธศตวรรษ ที่ 13 แต่ก็มีได้หมายความว่าหนังสือจะเข้ามาพร้อมกับ ลัทธินี้ อาจจะเป็นช่วงหลังก็ได้ แต่คงไม่เลยพุทธศตวรรษที่ 17 เพราะตามตำนานที่ได้มาจากการบอกเล่าซึ่งนายหนังสือรุ่นเก่าถ่ายทอดไว้เป็นบทไหว้ครูหนึ่งต่างก็กล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า หนังสือมาแต่ครั้งศรีวิชัย แต่ขั้นแรกรูปแบบการเล่นจะเป็นอย่างไรไม่ทราบได้ เท่าที่ทราบก็เมื่อต้น รัตนโกสินทร์ดังความเล่าต่อ ๆ กันว่า เดิมหนังสืออยู่บนพื้นดินในที่ลานเตียนโล่งแจ้ง ไม่ยกโรงซึ่ง จออย่างทุกวันนี้ เล่นทั้งกลางวันและกลางคืน หนังสือเล่นกลางคืนจะใช้วิธี สุมไฟหรือใช้ไฟขนาดใหญ่ ที่เรียกว่า "ใต้หน้าข้าง" สำหรับให้แสงสว่าง รูปหนังสือด้วยหนังสือขวานขนาดใหญ่ สูงแค่ออก ไม่ใช้ไม้ตีคืบตัวหนังสือสำหรับจับขีด แต่จะใช้เชือกร้อยตรงส่วนหัวของตัวหนังสือสำหรับจับ ถือ รูปตัวหนังสือเวลาออกขีดจะใช้คนถือออกขีดเดินคนหนึ่ง การเล่นหนังสือแบบนี้เรียกว่า "รำหนังสือ" แม้บางถิ่นในปัจจุบันก็ยังเรียกเช่นนั้น ทั้ง ๆ ที่หนังสือเลิกเดินขีดกันแล้ว การเล่นหนังสือลักษณะ ดังกล่าวออกจะยุ่งยากไม่น้อยเพราะต้องใช้คนมากตัวหนังสือก็มาก และหนักจนเกินขนาดเวลาไปเล่น ต้องใส่เกวียนชักลาก ต่อมาหนังสือหรือหนังสือขวาเข้ามาเล่นใน ภาคใต้หนังสือขานั้นเป็นหนังสือ ตัวเล็ก เล่นบนโรงไม้ลำบากยุ่งยากอย่างที่เคยเล่นกันมา จึงมีผู้คิดเอาอย่างประยุกต์ประสม ประสานเข้ากับหนังสือแบบเดิม โดยปลูกโรงยกพื้นสูงใช้เสา 4 เสา หลังคาแบบเพิงหมาแหงน ใช้ ผ้าขาวเป็นจอสำหรับขีดรูป ผู้ดูก็ดูเพียงเงาของรูปซึ่งเกิดจากไฟส่องด้านหลังและฟังคำพากย์ไม่ ต้องดูลีลาท่าทางของผู้ขีด คนขีดก็ลดเหลือ 2 คน นั่งคนละข้างของจอ เรียกว่า "หัวหยวก - ปลายหยวก" ทำหน้าที่ขับร้องกลอน ขีดรูปพระนาง และรูปตัวสำคัญคนหนึ่ง กับขีดรูปกาก ตัวตลก พร้อมแสดงมุขตลกอีกคนหนึ่ง ถ้ามากกว่านี้ก็อาจมี "ชักรูป" อีกคนหนึ่งแยกออกไป จากนายหนังสือก็ได้ ตามตำนานหนังสือระบว่าผู้เป็นต้นคิดหนังสือแบบนี้ก็คือนายนุ้ยหรือนุ้ย บุคคลผู้นี้บ้างว่าเป็นชาวบ้านควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง บ้างว่าเป็นชาวบ้านควนควน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง หนังสือที่คิดขึ้นจึงได้ชื่อว่า "หนังสือควน" ตามถิ่นกำเนิด แต่บางท่าน กล่าวว่ที่เรียกหนังสือควนเพราะสถานที่เล่นต้องเลือกที่เนินซึ่งภาคใต้เรียกว่า "ควน" อย่างไรก็ตาม ชื่อนี้ใช้เรียกหนังสือในภาคใต้มาก่อนจะมีคำว่า "หนังสือ" ใช้

พงศ์พันธุ์ ทินนิมิตร ได้กล่าวสรุปว่ามีนักวิชาการที่ศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของหนังตะลุงจะให้ข้อสันนิษฐานแตกต่างกันออกไป แต่เมื่อประมวลแล้วจะเห็นมีข้อสันนิษฐานแตกต่างกันเป็น 4 กระแส สรุปได้ดังนี้

กระแสที่หนึ่ง สันนิษฐานว่าหนังตะลุงเกิดขึ้นที่จังหวัดพัทลุง โดยน่าจะเกิดที่เขายาไธ้หรือเขาพระยาไธ้ ซึ่งอยู่ในท้องที่บ้านกงหรา ตำบลชะรัด อำเภอเมืองพัทลุง เขานี้เองที่มีผู้ออกเสียงเพี้ยนไปเป็นยะโฮร์ แล้วทำให้เข้าใจผิดคิดว่าเป็นเมืองยะโฮร์ทางมาเลเซีย

กระแสที่สอง สันนิษฐานว่าหนังตะลุงรับอิทธิพลมาจากหนังใหญ่ ซึ่งเล่นกันอยู่ในสมัยอยุธยา เพราะถ้าดูลักษณะของรูปร่างจะเห็นว่ารูปของหนังใหญ่มีขนาดใหญ่โตกว่ารูปหนังตะลุงหลายเท่า วิวัฒนาการของรูปร่างน่าจะเป็นรูปขนาดใหญ่ก่อนแล้วจึงย่อให้เล็กลง มากกว่าจากเล็กแล้วขยายให้ใหญ่ขึ้น หากพิจารณาจากสีจะเห็นว่าเดิมรูปหนังใหญ่เป็นสีดำ ต่อมาจึงมีสีอื่น ๆ บ้าง ส่วนรูปหนังตะลุงตัวสำคัญ ๆ มักระบายสีและทำลวดลายพิสดาร จึงน่าจะเป็นการปรับแต่งให้มีสีสันสวยงามขึ้นภายหลัง และถ้าดูจากบทพากย์ก็มีที่คล้ายกันหลายอย่าง เช่น บทพากย์รูปพระอิศวรของหนังตะลุงคล้ายกับภาพสามพระของหนังใหญ่ เป็นต้น

กระแสที่สาม สันนิษฐานว่าหนังตะลุง มาจากชาวผ่านสุมาเลเซียและแพร่หลายที่ยะโฮร์ แล้วต่อมาตาน้อย ตาหนักทอง ซึ่งเป็นนายกองข้างแห่งเมืองนครศรีธรรมราชได้นำมาเล่นในไทย การที่เชื่อเช่นนี้มีเหตุผลหลายอย่าง เช่น มีบทไหว้ครูหนังตะลุง บางสำนวนกล่าวไว้เช่นกัน หนังตะลุงมีแขนยาวคล้ายรูปหนังขวา ตัวตลกบางตัวมีชื่อคล้ายกับตัวหนังขวา เช่น สหมีคล้ายสมาร์ ซึ่งเป็นที่เลื่องในเรื่องอิเหนา (เทียบเท่าประสังดา) นอกจากนั้นชวายุคแรกนับถือศาสนาพราหมณ์นิกายไวษณพ หนังตะลุงก็มีรูปพระอิศวร ซึ่งเป็นรูปเคารพสำคัญในไศวนิกายเช่นกัน ในบทไหว้ครูก็ขึ้นต้นด้วยคำว่า "โอม" ซึ่งหมายถึงเทพเจ้าทั้งสามของพราหมณ์ โอม มาจาก อ + อุ + ม (อ = อวดาร หมายถึง พระวิษณุ, อุ = อูตร หมายถึง พระศิวะหรือพระอิศวร, ม = มหาพรหม หมายถึง พระพรหม)

กระแสที่สี่ สันนิษฐานว่าหนังตะลุงอาจจะได้รับแนวความคิดมาจาก การละเล่นของหนังขวามนวกกับการเล่นหนังใหญ่แล้วนำมาตัดแปลงขึ้นเป็นหนังตะลุง ทำให้ตัวหนังเล็กลงเพื่อให้ขีดได้สะดวกขึ้น ให้เคลื่อนไหวอวัยวะบางส่วนได้เพื่อให้ดูมีชีวิตชีวา ระบายสีให้สวยงาม เปลี่ยนแนวการเล่นและเรื่องที่แสดงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพและความนิยมของท้องถิ่น

ประวัติของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง)

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของจังหวัดสงขลา ในฐานะที่เป็นศิลปินแห่งชาติ ในสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ปี พ.ศ. 2540 มีความสนใจเกี่ยวกับการแสดงพื้นบ้าน ในท้องถิ่นภาคใต้เป็นพิเศษโดยเฉพาะการแสดงหนังตะลุง นอกจากความเป็นศิลปินแห่งชาติแล้วนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ยังเป็นผู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรม เป็นผู้สนใจหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำความรู้มาผสมผสาน สอดแทรกการแสดงหนังตะลุง การแสดงทุกครั้งจะสอดแทรกคติธรรมสอนใจ ฝากผู้ชมไว้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ ทำให้เป็นที่นิยมชมชอบของผู้ชมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรวมทั้งนายหนังตะลุงรุ่นใหม่ทั้งที่เป็นลูกศิษย์โดยตรงและนายหนังตะลุงทั่ว ๆ ไป ได้นำมาเป็นแบบอย่างสืบทอดกันมาและได้ยกย่อง นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นหนังชั้นปรมาจารย์ (หนังลำดับวน : สัมภาษณ์)

จากการศึกษาด้านประวัติความเป็นมาของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ทั้งจากการสัมภาษณ์และเอกสารต่าง ๆ สามารถจำแนกแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านประวัติชีวิตทั่วไป

- 1.1 ชาตภูมิ
- 1.2 การศึกษา
- 1.3 ชีวิตครอบครัว
- 1.4 อุปลิขัย

ด้านประวัติการเป็นนายหนังตะลุง

- 2.1 อาชีพและผลงานการแสดงหนังตะลุง
- 2.2 การฝึกหัดหนังตะลุง
- 2.3 เกียรติยศที่ได้รับ

1. ด้านประวัติชีวิตทั่วไป

1.1 ชาตภูมิ

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เกิดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2464 ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ปีระกา ที่บ้านคลองช้าง ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา บิดา ชื่อ นายฉิม จิตต์ภักดี เป็นชาวจังหวัดอุบลราชธานี มารดาชื่อ นางพลัด จิตต์ภักดี ชาวบ้านคลองช้าง ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา มีพี่น้อง 2 คน เรียงตามลำดับ ได้แก่ นางสาวฉิม จิตต์ภักดี (ถึงแก่กรรม) นายอิม จิตต์ภักดี ปัจจุบัน พ.ศ. 2553 นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อายุ 89 ปี

1.2 การศึกษา

ชีวิตในวัยเด็กของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังสือพิมพ์) ได้รับการศึกษาเพียงระดับชั้นประถมศึกษาเท่านั้น ดังที่นายอิม จิตต์ภักดี ได้กล่าวถึงประวัติการศึกษาของตนเองสรุปได้ดังนี้ ะยะเริ่มต้นตนรับการศึกษาจากบิดา มารดา จนอ่านออกเขียนได้ จากนั้นจึงได้เข้าเรียน ณ วัดบางเหรียญ ตำบลบางเหรียญ อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา และเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดบางกล้า (ปัจจุบัน คือ วัดชลธาราวาส) ตำบลบางกล้า อำเภอกล้า จังหวัดสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2476 พออายุได้ 18 ปี ได้บรรพชาที่วัด บางกล้า ตำบลบางกล้า อำเภอกล้า จังหวัดสงขลา เป็นเวลา 2 พรรษา สอบได้นักธรรมตรี จึงลาสิกขาบท เมื่ออายุ 21 ปี ก็เข้ารับการศึกษาต่อ ได้เข้าเกณฑ์ทหารประจำการที่กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 5 ค่ายพระปกเกล้า ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2485 ซึ่งอยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

1.3 ชีวิตครอบครัว

หนังสือพิมพ์ (อิม จิตต์ภักดี) ได้สมรสกับนางสาวเนี่ยว คงสม เป็นชาวตำบลควนรู อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ซึ่งขณะนั้นมีอายุได้ 27 ปี มีบุตรธิดาด้วยกัน 8 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 4 คน มีชื่อเรียงตามลำดับดังต่อไปนี้ (นางเนี่ยว จิตต์ภักดี : สัมภาษณ์)

ลำดับที่	ชื่อ	สกุล	อาชีพ
1	นางณอม	ฐสวัสดิ์	อาชีพธุรกิจส่วนตัว
2	นายคุณากร	จิตต์ภักดี	อาชีพธุรกิจส่วนตัว
3	นางชะเอม	ฉายกลิ่น	อาชีพค้าขาย
4	นายวราวุฒน์	จิตต์ภักดี	อาชีพรับราชการครู
5	นายธนวัฒน์	จิตต์ภักดี	อาชีพรับราชการครู
6	นางเจษฎาภรณ์	เชื้อเมืองพาน	อาชีพรับราชการครู
7	นายเพชรน้ำเอก	จิตต์ภักดี	อาชีพรับราชการ
8	นางอะฮ้อน	ศรีสว่าง	อาชีพค้าขาย

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนบุตร ธิดาของหนังสือพิมพ์

ชีวิตครอบครัวนายอิม จิตต์ภักดี (หนังสือพิมพ์) เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของการศึกษาและยึดมั่นในคุณธรรมตามหลักพระพุทธศาสนา จึงได้หมั่นเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนบุตรธิดาให้เป็นผู้ที่รู้ผิดชอบชั่วดี มีความประพฤติที่ดีงามและเหมาะสมกับวัย ได้ส่งเสริมบุตรธิดาทุกคนให้ได้รับการศึกษาเป็นอย่างดี ดังที่ นางเจษฎาพร เชื้อเมืองพาน ลูกสาว ของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังสือพิมพ์) ได้กล่าวสรุปได้ว่า คุณพ่อเป็น ผู้ที่ให้ความสำคัญกับการศึกษามาก และเอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูกทุกคนเป็นอย่างดี เพื่อให้ลูกทุกคน มีความประพฤติเรียบร้อย และให้เป็นผู้ใฝ่ศึกษาค้นคว้าความรู้อยู่เสมอและ คุณพ่อเป็นคนที่รักครอบครัวมาก ท่านหมั่นเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนลูก ๆ ทุกคนให้มีความรักสามัคคีต่อกันรู้จักเคารพกันตามลำดับ น้อง ๆ ต้องให้ความเคารพเชื่อฟังพี่ ๆ และพี่ ๆ ต้องรัก น้อง ๆ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่น้อง ๆ ได้

(นางเจษฎาภรณ์ เชื้อเมืองพาน : สัมภาษณ์)

1.4 อุปนิสัย

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังสือพิมพ์) เป็นคนที่มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่ใจหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและตลอดเวลา โดยเฉพาะด้านธรรมะและด้านการเมือง เป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือหลายประเภท ทั้งที่เป็นกฎหมาย การเมือง การปกครอง ตลอดจนหนังสืออื่น ๆ ทั่วไป ดังที่ นายอิม จิตต์ภักดีได้ กล่าวไว้ว่า ตั้งแต่สมัยลูกหนุ่ม ๆ ลุงชอบศึกษาหาความรู้ ชอบอ่านหนังสือทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นหนังสือกฎหมาย การเมือง การปกครอง วรรณคดีไทย ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม พื้นบ้านและประเภทอื่น ๆ เมื่อสมัยที่ลุงอายุ 18 ปี ลุงบวชเรียนอยู่ 2 พรรษา ลุงได้มีเวลาอ่านหนังสือและศึกษาระยะอย่าง ตั้งใจ นายอิม จิตต์ภักดี (หนังสือพิมพ์) ดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย สมถะ ไม่ทะเยอทะยาน เป็นคนที่ไม่อวดตน ไม่ยกตนข่มท่าน เป็นคนที่ประเมินตนเองอยู่เสมอ ดังที่ (นายอิม จิตต์ภักดี : สัมภาษณ์) ดังนี้ อาชีพนายหนังสือต้องรู้จักประเมินตนเอง บางคนลืมหืมตา พอได้เป็นนายหนังสือมีคน รู้จัก ทั้งรูปและชื่อเสียง ทำให้หลงตัวเอง แต่ลุงไม่เคยลืมหืมตาเอง รู้ความเป็นมาของตัวเองดี แม้จะมีชื่อเสียงมากมายขนาดไหน ก็ยังเป็นหนังสือพิมพ์คนเดิม มีอยู่ครั้งหนึ่งลุงกลับจากเล่นหนังที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี เดินทางมาถึงพัทลุงรถโดยสารหมด ลุงได้พาลูกคู่ไปพักที่โรงแรม ผู้จัดการโรงแรมเข้ามา ทักทายลุงว่า รู้จักแต่ชื่อ แต่คนไม่รู้ นึกว่าลุงเป็นนายร้อยทหาร หรือไม่ก็เป็นนายร้อยตำรวจ ถ้าลุงไม่พาลูกคู่มาพักด้วยผมไม่รู้ หรือว่าลุงเป็นหนังสือพิมพ์ เนื่องจากลุงไม่ได้แสดงตัวว่าเป็นใคร ไม่เหมือนนายหนังสือใหญ่ มักจะแสดงตัวให้คนอื่นรู้อยู่เสมอ

2. ประวัติการแสดงหนังตะลุง

2.1 ความสามารถด้านการแสดงและผลงาน

ที่มาของชื่อหนังอิมเท่ง เนื่องมาจากนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ใช้นุปตัวตลก "อ้อเท่ง" เป็นตัวตลกโดยให้ อ้อเท่งเป็นผู้วิพากษ์วิจารณ์สังคมไทยยุคนั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ศาสนา การบ้านการเมือง ชำราชการทหาร ตำรวจ อ้อเท่งวิพากษ์ วิจารณ์ ได้อย่างแหลมคม ตีตลก ตีตใจ ของผู้ชม จนเป็นสัญลักษณ์ของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) จนกระทั่งว่ามีพระสงฆ์ท่านหนึ่ง ในจังหวัดปัตตานี เมื่อท่านได้ดูหนังอิม แสดงในตอนเช้า เลิกการแสดงแล้วหนังอิม ก็กราบลาท่าน ตามแบบฉบับพระสงฆ์ท่านนั้นก็ได้พูดว่า ต่อไปจะเรียกว่า "หนังอิมเท่ง" และได้ชื่อนั้นจนผู้คนทั่วไป จึงเรียกนายอิม จิตต์ภักดี ว่า อิมเท่ง อันเป็นชื่อ "อมตะ" มาจนถึงปัจจุบันนี้

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ได้แสดงหนังตะลุงได้ไม่น้อยกว่า 10,950 ครั้ง การแสดงทุกครั้งจะใช้กลอนมุตโต และกลอนผูกผสมกัน และได้แข่งขันกับหนังดี่มีชื่อเสียงมาแทบทุกคณะเช่น หนังปรีชา สงวนศิลป์ หนังเคล้าน้อย หนังเด็อม หนังจู้เลี่ยม หนังประทีนหนังพร้อม อิศวิน (พร้อมตอ) เป็นต้น

ส่วนโนราที่เป็นคู่แข่งสำคัญ คือ โนราเติม วิน วาด เมืองตรัง นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) แข่งขันกันหลาย ๆ ครั้ง ทว่าภาคใต้ การประชันหรือแข่งขันนั้นเป็นเรื่องปกติ ของหนังตะลุงสมัยก่อน นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นหนังตะลุงที่ยังคงแบบฉบับของหนังตะลุงรุ่นเก่าไว้ตลอดโดยเฉพาะเรื่องที่น่ามาแสดงมักเป็นเรื่องแบบจักร ๆ วงศ์ ๆ ต้องมียักษ์ เทวดา นรก สวรรค์ อานาจิเศษ เป็นเรื่องลึกลับ ตามสำนวนของหนังตะลุงที่ว่า "รบยักษ์ ลักพาเข้าป่า กลับวัง เหาะได้ ตายชบ" (นายอิม จิตต์ภักดี: สัมภาษณ์)

ดนตรี

ดนตรีและทำนองการบรรเลง ก็ยังคงรักษาวิธีการบรรเลงและเครื่องดนตรีเครื่องห้าแบบดั้งเดิม สิ่งที่เด่นจนเป็นเอกลักษณ์ของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) คือ ทุกเรื่อง que แสดง ต้องมีการบูรณาการคตินธรรมและหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาสอนให้คนเห็นผิดชอบชั่วดีโดยลักษณะสอนเป็นไปในลักษณะการใช้วิธีวิพากษ์วิจารณ์โดยมีตัวเอกคือตัวหนังอ้อเท่งเป็นสื่อในการดำเนินเรื่อง

บทกลอน

สำหรับบทกลอนนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) จะใช้กลอนมุตโต จะใช้กลอนผูกหรือกลอนจำบ้างเล็กน้อย ดังนั้นกลอนของท่านไม่มีลักษณะของคำประเภทคมคายนัก แต่นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) มักใช้กลอนตันหรือกลอนมุตโตแทบทั้งสิ้น จากการศึกษาพบว่านิยายเรื่องเดียวกัน ถ้าเล่นกลอนตันหรือมุตโตและไม่ผูกกลอนเตรียมไว้ก่อน แม้นว่าเรื่องเดียวกันไปเล่นที่ใด ก็จะไม่ซ้ำจึงทำให้ผู้ชมที่ติดตามก็ไม่น่าเบื่อเพราะการแสดงโดยใช้ปฏิภาณของตัวนายหนังซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของนายอิม จิตต์ภักดี ในทางตรงกันข้ามการเล่นหนังตามบทที่เขียนไว้เน้นในวงการศึกษาศิลปะพื้นบ้านภาคใต้เรียกว่า กลอนผูกหรือกลอนเรียน เชื่อกันว่าลักษณะดังกล่าวเหมาะสำหรับนายหนังที่ฝึกใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์ต้องเล่นหรือว่ากลอนไปตามที่เขียนไว้

(นายอิม จิตต์ภักดี: สัมภาษณ์)

นอกจากนี้นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นผู้ที่ไม่รู้ ใฝ่เรียน อยู่เสมอโดยเฉพาะในด้าน "ธรรม" ก่อนจบการแสดงทุกครั้ง ท่านจะกล่าวถึงบทกลอนอยู่บทหนึ่งว่า

อันปวงกรรมทำไว้แต่ปางหลัง	เป็นพิษยังปางนี้ให้มีผล
หว่านพืชผลดีมีแก่ตน	หว่านพืชชั่วกรู้อผลที่ชันแค้น
อันความจริงข้อนี้มีมาแล้ว	ไม่คลาดแคล้วเป็นอื่นทั้งหมื่นแสน
จะเปลี่ยนชั่วเป็นดีมีมาแทน	ถึงมั่นแมนมั่นไม่เปลี่ยนได้เออ

ผลงานที่เกี่ยวข้องกับการแสดงหนังตะลุง

จากการศึกษาการเล่นหนังตะลุงอาชีพของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) พบว่านายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ได้ออกตระเวนแสดงหนังตะลุง จนเริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่ รู้จัก ของประชาชนชาวภาคใต้และ ยึดการแสดงหนังตะลุงเป็นอาชีพเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 30 ปี เป็นนายหนังที่มีชื่อเสียง จึงมีผู้คนว่าจ้างหรือรับไปเล่นในที่ต่าง ๆ ทั่วภาคใต้ หรือแม้กระทั่งประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศมาเลเซียก็ไปแสดงหลายครั้ง จนบางช่วงแทบไม่มีเวลาในการพักผ่อน นับได้ว่าเป็นนายหนังตะลุงระดับแนวหน้าคณะหนึ่งของภาคใต้ โดยมีตัวตลกเอก คือ ไข่เท่ง เป็นตัวตลกเอก โดยเน้นบุคลิกของตัวละครให้เป็น ตัววิพากษ์วิจารณ์สังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องศาสนา การเมืองการปกครอง ทำให้ไข่เท่งเป็นตัวละครจนเป็นสัญลักษณ์ของหนังคณะนี้จนถึงปัจจุบัน

โดยปกติหนังตะลุงเริ่มออกแสดงในเดือน 5 ถึงเดือน 10 รวมระยะเวลา 6 เดือน หลังจากนั้นเป็นช่วงฤดูมรสุมฝนตกน้ำท่วมไม่สามารถเล่นได้ แต่ก็สามารถเล่นทางแถบจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน คือ ตรัง กระบี่ พังงา และภูเก็ต เนื่องจากฝนไม่ตก คณะหนังตะลุงสามารถเล่นได้อีกประมาณ 2-3 เดือน รวมระยะเวลาเล่นหนังได้ ประมาณ 9 เดือนต่อปี หรือ

ประมาณเดือนละ 20 คืน ฉะนั้นภายใน 9 เดือนมีการเล่นหนังตะลุงประมาณ 180 คืน ตลอดระยะเวลาเล่นหนัง 30 กว่าปีที่ผ่านมามาจนถึงปี พ.ศ. 2543 รวมทั้งสิ้นประมาณ 10,950 ครั้ง โดยเรียงลำดับสถานที่แสดงดังนี้ สงขลา นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุงและประเทศมาเลเซีย หลังจากนั้นเป็นต้นมาหนังฉิมเท่งยุติการเล่นหนังและรับงานอีกต่อไปเนื่องจากมีปัญหาเรื่องสุขภาพ และอายุที่มากขึ้นปัจจุบัน (ปี พ.ศ.2553) อายุ 89 ปี

การแสดงหนังตะลุงครั้งสำคัญ

นายฉิม จิตต์ภักดี ได้กล่าวถึงการแสดงหนังตะลุงครั้งสำคัญของตนเองที่สำคัญๆ ที่ประทับใจมาตลอดชีวิตประกอบด้วย 3 ครั้งดังนี้ (นายฉิม จิตต์ภักดี : สัมภาษณ์)

1) การแสดงที่วัดวาแฉ้ บ้านหนองไทร จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นการแสดงหนังตะลุงแข่งกับโนราเต็ม วิน-วาด เป็นครั้งแรกนับว่าเป็นการแสดงหนังครั้งสำคัญ ในคืนนั้นก่อนที่จะมีการเปิดการแสดงโนราเต็ม วิน-วาด ได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชมได้ทราบว่าในคืนนี้ มีการแข่งขันกันระหว่างหนังตะลุงกับโนรา ดังบทร้องที่ว่า

มโนราห์เต็มตรง	หนังฉิมเท่ง
ยอดนักเลงสองฝั่ง	ตรง สงขลา
เต็มเป็นเจ้าของเลง	เพลงโนรา
ฉิมเป็นเจ้าของพารา	หนังตะลุง

ผลปรากฏว่า คืนนั้นหน้าโรงหนังฉิมเท่ง (ฉิม จิตต์ภักดี) มีประชาชน ชาวบ้านในบริเวณนั้นมานั่งชมและให้กำลังใจเป็นจำนวนมาก ซึ่งคาดไม่ถึงว่าจะมีผู้ชมชอบมากมายขนาดนั้น

2) การแสดงที่งานวัดปากคลอง จังหวัดตรัง มีชาวบ้านใกล้เคียงจากบ้านในควน บ้านโพรงจระเข้ ตลอดจนบ้านสำนักต้นแบก มาร่วมงานกันเป็นจำนวนมาก เป็นงานฉลองศาลาการเปรียญ ในงานมีเทศน์มหาชาติทรงเครื่อง ลีเกศณะแก้วราหู จากจังหวัดพัทลุง นับว่าเป็นสนามเปิดตัวอีกครั้ง เป็นการแสดงที่สำคัญซึ่งถือเป็นงานใหญ่อีกงานหนึ่ง

ก่อนเปิดการแสดงท่านพระครูปริยัติสุนทร (พ่อท่านมุ่ย) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดปากคลองจังหวัดตรัง ได้กล่าวถึงการแสดงของนายฉิม จิตต์ภักดี (หนังฉิมเท่ง) ว่า นายฉิม จิตต์ภักดี (หนังฉิมเท่ง) เป็นยอดหนังบ้านควนเนียง เมืองสงขลา นายหนังโรงนี้เคยบวชเรียน สอบได้นักธรรมชั้นตรี การเล่นหนังจึงมีธรรมะ เป็นคติสอนใจ เหมาะสำหรับงานเทศน์มหาชาติกว่าหนังโรงอื่น ๆ มีลีลาการเล่นหนังตะลุงที่รวดเร็ว ฉับไว รัชภลอนได้จังหวัดหนักแน่น เจียบขาด กังวานหู อาตมาจึงรับหนังฉิมเท่ง มาแสดงขอให้ญาติโยมตั้งใจดู สดับธรรมะจาก นายหนังบ้านควนเนียง เจริญพร (นายฉิม จิตต์ภักดี : สัมภาษณ์)

ในคืนนั้นได้แสดงจนใกล้สว่างมีผู้ชมนั่งอยู่หน้าโรงหนังโดยไม่ลุกออกไปไหนจนจบการ
แสดงนับเป็นการแสดงที่สำคัญอีกครั้งหนึ่งของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเพ่ง)

3) ได้รับเกียรติให้ไปแสดงในงานวัฒนธรรมสัมพันธ์ที่สถาบันราชภัฏสงขลาปี พ.ศ. 2540
ซึ่งมีผู้ชมจากทั่วทุกภาค นอกจากนี้ยังมีชาวต่างชาติและตัวแทนคณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรม
จังหวัดสงขลาได้ไปนั่งชมด้วย หลังจากจบการแสดง ได้มีตัวแทนคณะกรรมการ ศูนย์ วัฒนธรรม
จังหวัดสงขลา ได้ไปนั่งชมด้วย หลังจากจบการแสดง ได้มีตัวแทนจากคณะกรรมการศูนย์
วัฒนธรรม จังหวัดสงขลาได้เสนอชื่อและผลงานของนายอิม จิตต์ภักดี(หนังอิมเพ่ง) ต่อ
คณะกรรมการศูนย์วัฒนธรรมสงขลา ให้ได้รับรางวัลศิลปินดีเด่น จากสมาพันธ์หนังตะลุง จังหวัด
สงขลา (นายอิม จิตต์ภักดี: สัมภาษณ์)

2.2 การฝึกหัดหนังตะลุง

โดยปกตินายอิม จิตต์ภักดีเป็นคนที่ชอบดูหนังตะลุงมาก และมีความสนใจเกี่ยวกับหนัง
ตะลุงมาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งอายุประมาณ 12 ปี ก็สามารถเล่นหนังตะลุงได้จากการที่ได้ติดตามชม
การแสดงของนายหนังรุ่นก่อนโดยวิธีการครูพักลักจำโดยแต่ละครั้งที่ดูหนังเสร็จมักจะกลับมาฝึกหัด
และทบทวนสิ่งที่ตัวเองได้รับมาจากการชมด้วยตัวเองเสมอแต่ไม่เคยได้ฝึกหัดแบบจริงจัง
หลังจากแต่งงานแล้วเกิดนึกชอบหนังตะลุงขึ้นมาอีก จึงได้ปลูกโรงหัดหนังขึ้นในบ้านโดยไม่มีครู
อาศัยประสบการณ์ที่ผ่านมามากเคยดูหนังมากผสมกับความนึกคิดที่เป็นผู้ใหญ่เต็มตัวจึงทำให้หัดได้
รวดเร็ว หลังจากคิดว่าจะขอหัดหนังให้เป็นเรื่องเป็นราว จึงไปฝากตัวเป็นศิษย์ของหนังหนัง ซึ่ง
อยู่ที่บ้านชะรัด อำเภอท่งหวาย จังหวัดพัทลุง และหนังหนังได้ทำพิธีครอบครูและยื่นรูปให้ตามธรรมเนียม
ของนายหนังตะลุงหัดใหม่ที่จะแสดงได้จะต้องมีครูจึงจะถือว่าเป็นนายหนังโดยสมบูรณ์ หัด
หนังได้ไม่นานก็ออกโรงแสดงครั้งแรกที่บ้านไทรใหญ่ ตำบลรัตภูมิ จังหวัดสงขลาในปี พ.ศ. 2490
ได้รับความนิยมนักดูพอสมควร (นายอิม จิตต์ภักดี: สัมภาษณ์)

2.3 เกียรติคุณที่ได้รับ

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเพ่ง) นอกจากจะเป็นศิลปินแสดงหนังตะลุงได้ดี คือ ตลกดี
เสียงดี กลอนดี หรือมุขโตดีแล้ว ท่านยังเป็นครูของสังคมทุกครั้งที่ได้แสดง จะต้องบูรณาการหรือ
สอดแทรก คติธรรมหรือธรรมบอกล่าวซึ่งแนะนำปญญาคุณโทษ ผิดชอบชั่วดี ทั้งทางตรงและ
ทางอ้อมแก่ผู้ชม เช่น เวลาจะจบเรื่องท่านออกผีมาตนหนึ่ง แล้วพูดว่า เขาเป็นผีกวาดภูเขา
มาหลายปีแล้ว เพราะได้ทำบาป ไว้คือเป็น พ่อค้าขายถั่วหน้าโรงหนัง คนกินถั่วแล้วทิ้งเปลือกถั่วไว้
ในบริเวณวัด ฉะนั้นขอได้โปรดช่วยเก็บช่วยกวาดบริเวณวัดด้วย ตายแล้วจะไม่ต้องเกิดเป็นผี
กวาดภูเขาเพราะเอาแต่ผลประโยชน์

นอกจากนี้ท่านยังเคยได้รับรางวัลหลายรางวัล เช่น รางวัลกลอนทองคำ รางวัลเลื่อนสามารถ รางวัลถ้วยเกียรติยศ รางวัลขันน้ำพานรองเกียรติยศ รางวัลศิลปินดีเด่น และที่สำคัญที่สุดในชีวิตคือได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงหนังตะลุง ประจำปี พ.ศ. 2540 จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ความเชื่อเกี่ยวกับการแสดงหนังตะลุง

จากการศึกษาความเชื่อในการแสดงหนังตะลุงของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) โดยทั่วไปคณะหนังตะลุงจะมีความเชื่อในเรื่องการปลูกโรง การผูกจ้อ เหารูปขึ้นโรง การนั่งแสดงของนายหนัง แต่ปัจจุบันความเชื่อเหล่านี้ได้ถูกลบเลือนไปจนเกือบหมดสิ้น ดังที่ นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ได้กล่าวถึงความเชื่อของตนไว้ดังนี้ (นายอิม จิตต์ภักดี : สัมภาษณ์)

1) การพากย์รูป ก่อนการจับรูปออกพากย์ที่หน้าจ้อ นายหนังจะต้องว่าคาถาจับรูปก่อนพากย์รูปไปที่หน้าจ้อก็ต้องว่าคาถาพากย์รูปมาที่หน้าจ้อ แล้วก็ต้องว่าคาถาอีก คือต้องว่าคาถาอยู่ทุก ๆ ระยะเวลา ซึ่งมีมาจนถึงปัจจุบันนี้หนังตะลุงจะละทิ้งของโบราณและความเชื่อเหล่านี้ไปหมดยอมไม่ได้ เพราะหนังตะลุงยังต้องออกรูปพระฤๅษี พระอิศวร ยักษ์ เทวดา ผี ซึ่งเป็นความเชื่อมาตั้งแต่ภิปรายหน้าบทรูปบอกเรื่อง เจ้าเมือง รูปตลก โดยมีจุดประสงค์ คือ ใช้เวทย์มนต์คาถาผูกคน เพื่อให้คนนั่งดูอยู่จนหนังเลิก ผู้ชมเกิดความรัก เอ็นดู สงสาร และศรัทธาต่อคณะหนัง

2) การแทงหยวก คือ การตัดหยวกที่ใช้ปักรูปออกเป็นช่องสี่เหลี่ยมแล้วเอาหมาก 1 คำ อัดลงไปในหยวกกล้วยให้มีด ถือว่าเป็นการผูกคนมิให้ลุกขึ้นได้ ให้คนนั่งดูอยู่จนกว่าคณะหนังจะเลิก

บทบาทและหน้าที่ของเรื่องที่แสดงที่ปรากฏในสังคมและวัฒนธรรม

จากการศึกษาผลงานด้านสังคมและวัฒนธรรมของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) พบว่า การแสดงหนังตะลุงเป็นไปด้วยใจรัก การแสดงทุกครั้งได้พบปะกับประชาชนมากมาย และเจ้าภาพที่ว่าจ้างให้มาเล่นโดยแต่ละท่านมักมีเหตุผลในการจ้างมาเล่นแตกต่างกัน เช่น การจัดให้มีการเพื่อหารายได้สมทบทุนช่วยเหลือสังคม ช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน การสร้างทุกสิ่งทุกอย่างให้กับวัด โรงเรียน และมัสยิด ช่วยเหลือคนที่ประสบภัยธรรมชาติ หรือแก่บ่น เป็นต้น ดังที่ อิม ชุมละออ (สัมภาษณ์) ผู้ใกล้ชิดกับ นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ได้กล่าวถึงความเสียสละ มีน้ำใจ ช่วยเหลือสังคมของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ไว้สรุปได้ว่า นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) จะเป็นผู้ที่มีความสำคัญอยู่ในจิตเสมอ การเล่นหนังตะลุง เพื่อการหารายได้ให้กับสังคม ช่วยเหลืองานส่วนรวม เป็นอุดมการณ์ที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดมา

จากการศึกษาด้านการส่งเสริมและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) พบว่า นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นศิลปินพื้นบ้านดีเด่นประเภทการแสดงหนังตะลุงที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นหนังชั้นครู และเป็นผู้ที่ประพุดิตตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม ในส่วนของการเป็นนายหนังตะลุง ท่านเป็นบุคคลที่ชอบแสวงหาความรู้ใส่ตน และนำเอาความรู้และประสบการณ์มาถ่ายทอดให้ผู้ชมและยังได้ถ่ายทอดให้ลูกศิษย์ เพื่อเป็นการสืบสานศิลปะด้านหนังตะลุง เอาไว้ให้กับอนุชนรุ่นหลัง

กระบวนการสืบทอดและถ่ายทอดการแสดงหนังตะลุงแก่ศิษย์

จากชีวิตการเริ่มแสดงหนังตะลุงของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) จากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นเวลาประมาณ 30 ปี และประสบความสำเร็จในการแสดงหนังตะลุงอย่างมาก ทำให้มีผู้สนใจอยากจะทำไปเป็นแบบอย่าง อยากรู้ชื่อเสียงทางหนังตะลุงบ้าง จึงได้มีผู้มาขอร้องให้ช่วยสอนวิธีการแสดงหนังตะลุงให้ประมาณ 200 คน จากการเรียนการสอนมีทั้งได้ผลบ้างไม่ได้ผลบ้าง เพราะผู้มาเรียนมีวัตถุประสงค์ที่ต่างกัน ดังที่ นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ได้กล่าวถึงการสอนลูกว่า (นายอิม จิตต์ภักดี: สัมภาษณ์) มีผู้มาสมัครเรียนประมาณ 200 คน แต่ก็ได้ผลเท่าที่ควรเนื่องจากหนังอิมเท่งมีความตั้งใจที่จะสอนศิษย์นั้นมีความตั้งใจของศิษย์ที่มาหาอาจารย์มีความต้องการที่จะให้ศิษย์หรือผู้ที่ขอเรียนรู้นั้นเป็นคนเก่ง ให้มีความสามารถเหมือนตนหรือให้มีความสามารถพอที่จะแทนตนได้ ซึ่งเป็นการตั้งความหวังไว้สูง แต่ผู้มาขอเรียนไม่ค่อยเอาใจใส่โดยมาศึกษาเรียนรู้ได้ระยะหนึ่ง พอเห็นว่าเป็นเรื่องยากก็ลาออกหรือกลับไปบางคนมาเรียนเพราะต้องการหลบเลี่ยงการทำงานที่บ้านของตน บางคนก็มาด้วยใจรัก มาขอเรียนรู้ด้วยใจชอบ แต่เมื่อพบกับการเรียนที่ยากลำบาก ก็เกิดความท้อถอย เลยต้องเลิกกันไปด้วยความผิดหวัง แต่บางคนก็พอแสดงได้แต่ไม่ค่อยมีความชำนาญมากนัก ซึ่งลูกศิษย์ของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ที่มีชื่อเสียงอยู่ประกอบด้วย หนังโสมถนน้อย หนังครูเดิม หนังลำดวน เป็นต้น

วิธีการถ่ายทอดความรู้เรื่องการแสดงหนังตะลุงให้แก่ลูกศิษย์นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) มีวิธีการสอนศิษย์คือ ก่อนที่จะลงมือสอนอย่างจริงจัง ต้องดูให้แน่ใจเสียก่อนว่าผู้ที่ต้องการจะมาเรียนรู้เกี่ยวกับการแสดงหนังตะลุงนั้นมีความจริงจังแค่ไหน มีความสนใจมากน้อยเพียงใด โดยใช้วิธีการให้ไปกับคณะหนังตะลุงที่ไปแสดงในที่ต่าง ๆ ทุกครั้งเพื่อทดสอบความอดทน ซึ่งในขั้นตอนนี้มีนักเรียนบางคนอาจจะเกิดความเบื่อ เพราะเห็นว่าไม่ได้สอนอะไรให้แก่เขาเลยก็จะล้มเลิกความคิดที่จะเรียนรู้ แต่ถ้าเมื่อท่านเห็นว่าผู้ใดมีความสนใจและตั้งใจจริงในระยะแรก ๆ ก็จะให้ออกรูปพระฤๅษี พระอิศวร ปราชญ์บาท ให้ช่วยหยิบรูปหนังตะลุงส่งให้ในขณะที่พากย์หนัง ตามลำดับ ต่อจากนั้นจึงเริ่มสอนวิธีการและเทคนิคต่าง ๆ ในการพากย์รูปจนจบสิ้นทุก

ขั้นตอน ซึ่งขั้นตอนนี้จะเป็นการยากลำบาก หากไม่สนใจจริงและไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นนายหนัง
ตะลุงที่ดีได้แล้วก็ผ่านขั้นตอนนี้ไปด้วยความยากลำบาก ส่วนมากผู้ที่มาขอเรียนรู้มักจะทำถอย
และเลิกเรียนรู้ในขั้นตอนนี้

นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่าหลังจากที่หนังฮิมเท่งประกาศยกเลิกการรับงานแสดงเมื่อปี
พ.ศ. 2543 แล้วนั้นหนังฮิมเท่งมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดศิลปะการแสดงหนังตะลุงแก่เยาวชนที่
สนใจโดยเปิดเป็นศูนย์ฝึกหนังตะลุงเพื่อเยาวชนขึ้นที่อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ซึ่งดำเนินการ
โดยลูกศิษย์คือหนังลำดวน ศ.ฮิมเท่ง โดยได้การสนับสนุนเงินบางส่วนจากสำนักงานองค์การ
บริหารส่วนตำบลท่าช้าง ทำการสอนและฝึกทุกวันศุกร์และวันเสาร์ตั้งแต่ 18.00 น. เป็นต้นไป ได้รับความ
สนใจจากเยาวชนเป็นจำนวนมาก



ภาพที่ 4.1 หนังฮิมเท่งและภรรยา



ภาพที่ 4.2 ศูนย์ฝึกหนังตะลุงเพื่อเยาวชน

การประกอบอาชีพ ของหนังอึมเท่ง

หนังอึมเท่งเริ่มแสดงหนังตะลุงเมื่ออายุ 27 ปี ประมาณปี พ.ศ. 2491 ณ บ้านไทรใหญ่ ตำบลควนรู อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ได้รับค่าตอบแทนในขณะนั้นไม่เกินครั้งละ 200 บาท หลังจากนั้นก็แสดงหนังตะลุงมาเรื่อยๆ ระยะเวลากว่า 30 ปี ซึ่งรวบรวมการแสดงได้ประมาณ 10,900 ครั้ง จนกระทั่งปี พ.ศ. 2543 จึงหยุดรับงานเนื่องจากมีปัญหาด้านสุขภาพ ในช่วงเวลาดังกล่าวมีค่าตอบแทนสูงสุด 17,000 บาทต่อครั้ง

การรับงานของหนังอึมเท่ง

งานที่ไปแสดงส่วนใหญ่เป็นการแสดงในงานบันเทิง การรับงานแสดงหนังตะลุงของนายอึม จิตต์ภักดี (หนังอึมเท่ง) ไม่มีการเก็บเงิน ว่าจ้างกันแบบปากต่อปาก โดยไปแสดงเพื่อความบันเทิง เช่น งานบวช งานแต่งงาน แต่ปัจจุบัน (2553) หนังอึมเท่งไม่ได้รับการแสดงแล้วเนื่องจากมีอายุมาก (89 ปี) และมีปัญหาด้านสุขภาพมีโรคภัยไข้เจ็บหลายโรคเช่น โรคกระเพาะ ไช้มันในเส้นเลือด ความดัน และโรคเบาหวาน ซึ่งต้องเดินทางไปพบแพทย์ประจำทุกเดือนเพื่อรับคำแนะนำจากแพทย์และรับยา

สำหรับสถานที่ในการแสดงนั้นเจ้าภาพจะเป็นผู้จัดเวทีหรือโรงหนังไว้ให้ โดยการปลูกสร้างโรงหนัง ส่วนจอหนังและอุปกรณ์อื่น ๆ นายหนังตะลุงจะนำไปเอง โดยปกติเจ้าภาพจะทราบขั้นตอนและขนาดในการสร้างโรงหนังตะลุงเป็นอย่างดี ส่วนมากสถานที่จัดตั้งโรงหนังมักเป็นที่แจ้งความกว้างและความยาว 4 เมตร

ทั้งนี้ทุกครั้งที่มีการแสดงจะต้องมีค่ามัดจำในการแสดง แล้วแต่ตกลงกับนายหนัง ถ้า ผู้รับหนังตะลุงรู้จักคุ้นเคยกับนายหนังเป็นอย่างดี จะไม่มีการมัดจำก็ได้ สำหรับค่าแสดงเริ่มต้นที่ 8,000 บาท ถึง 17,000 บาท

ข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับการแสดงของหนังตะลุง

ปัจจุบันคณะหนังตะลุงคณะหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยบุคคล 8-9 คน ซึ่งสมัยรัชกาลที่ 6 นั้นใช้คนพากย์หรือนายหนัง 2 คน ทำหน้าที่ทั้งร้องกลอน บรรยาย เจรจา และเชิดรูป แต่บางคณะคนเชิดรูปจัดไว้ต่างหากคนหนึ่ง เรียกว่า “คนชักรูป” นอกนั้นอาจมี “หมอกบโรง” 1 คน มีหน้าที่เป็นหมอไสยศาสตร์ประจำคณะที่เหลือ 5-6 คน เป็นลูกคู่ และนักดนตรี ถ้าพิเศษออกไปก็อาจมีคนแบกแผงรูปหนังอีก 1 คน แต่ปัจจุบันมีนายหนังเพียงคนเดียวเท่านั้น ทำหน้าที่ทั้งร้องกลอน บรรยาย เจรจา และเชิดรูป ซึ่งคุณสมบัติที่ดีของนายหนังต้องเป็นผู้ที่มีสติปัญญา ปฏิภาณไหวพริบดีและมีศิลปะในการพูดหรือร้องกลอนอย่างดี (นายอิม จิตต์ภักดี : สัมภาษณ์)

ในด้านภาษา สลีลาในการพากย์ดี พากย์ได้หลาย ๆ เสียง มีความรอบรู้ตัวหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านธรรมะ ที่จะต้องสอดแทรกไว้ในการพากย์ เพื่อสอนใจผู้ชมและความรู้ด้านสังคมทั่ว ๆ ไป เพื่อที่จะวิจารณ์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง สามารถเชิญชวนและจูงใจให้ผู้ชมเกิดความคิดในทางที่ถูกที่ควร สำหรับนายหนังที่เป็นผู้ชายส่วนใหญ่มักได้รับการถ่ายทอดวิชาการแสดงมาจากบิดาหรือญาติสนิท จนบางครั้งก็เชื่อว่าศิลปะการแสดงหนังฝังอยู่ในสายเลือดที่ ต้องมีการถ่ายทอดกันภายในสายตระกูล

สำหรับหมอกบโรงนั้นในปัจจุบันไม่ต้องใช้แล้วเพราะความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ได้คลี่คลายลงไปมาก ส่วนคนแบกแผงก็ไม่ต้องมีเนื่องจากมีพาหนะสะดวกในการเดินทางและไม่ต้องแบกหามอย่างไรก็ตามจำนวนคนในคณะหนังในปัจจุบันก็ยังเท่าเดิม เพราะเพิ่มเครื่องดนตรีมากขึ้น และมีอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จะต้องใช้มากขึ้นกว่าหนังสมัยก่อน

ปัจจุบันนี้หนังตะลุงบางส่วนยังเล่นเรื่องแบบจักร ๆ วงศ์ ๆ บางส่วนผสมผสานระหว่างแบบเก่ากับใหม่เข้าด้วยกัน และบางส่วนจะดำเนินเรื่องแบบนวนิยายทุกประการ ไม่มีตัวละครประเภท เทวดา ยักษ์ ผี ไม่มีการตาย แล้วชุบชีวิตได้และไม่เหาะเหินหรือดำดินคงเป็นแบบสัญนิยมอย่าง บริสุทธิ แม้แต่ฉากก็เป็นสถานที่จริง ๆ

ในกรณีการเล่นหนังตะลุงนั้น มีขนบธรรมเนียมในการเล่นได้หลายประเภทในที่นี้ขอ ยกตัวอย่าง 2 ประเภท ดังนี้

- เล่นแก้เหมมुरย
- เล่นในพิธีครอบมือ

การเล่นแก้เหมมुरย หมายถึงการเล่นเพื่อบวงสรวงครุหมอหนัง หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามพันธะที่ บนบานไว้ หนังตะลุงที่จะเล่นแก้เหมมुरยได้ ต้องรอบรู้ในพิธีกรรมอย่างดี และผ่านพิธีครอบมือ ถูกต้องแล้ว การเล่นแก้เหมมुरย จำเป็นต้องมีการดูฤกษ์ยามให้เหมาะสม เจ้าภาพต้องเตรียมเครื่อง บวงสรวงไว้ให้ครบถ้วนตามที่บนบานไว้ ธรรมเนียมในการปฏิบัติจะยึดหลักการในการเล่นทั่วไป แต่เพิ่มการแก้บนเข้าไปในช่วงออกรูปปรายหน้าบท โดยนายหนังจะกล่าวขับร้องเชิญครุหมอหรือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์มารับเครื่องบวงสรวงระหว่างนี้มักเล่นเรื่องรามเกียรติ์ตอนใดตอนหนึ่งที่พอจะแก้เคล็ด ว่า ตัดเหมมुरยได้ขึ้นแสดง เช่น ตอนเข้าบุตรเจ้าลพ เป็นต้น จากนั้นเป็นการชุมนุมรูปต่าง ๆ ประกอบด้วย ฤๅษี เจ้าเมือง พระ นาง ยักษ์ ตัวตลก ฯลฯ นำมาปกรวมกันหน้าจอเพื่อแสดงให้ ทราบว่าได้ร่วมรู้เห็นเป็นพยานว่าเจ้าภาพได้แก้เหมมुरยแล้ว จากนั้นนายหนังใช้มีดตัดห่อเหมมुरย ข้างออกนอกโรงเรียกว่า "ตัดเหมมुरย" เป็นอันเสร็จพิธี

การครอบมือเป็นพิธีที่จัดขึ้นเพื่อขอมรับนับถือครุหนัง แต่ครั้งโบราณซึ่งเรียกว่า "ครูดัน" มี พระอุรุธไชยเถร พระพิราบน้าทอง ตาน้อย ตาหนักทอง ตาเพชร เป็นต้น โดยเชื่อว่าผู้ผ่าน พิธีดังกล่าว คือ หนังที่ได้มอบตนแก่ครุอย่างถูกต้องเป็นผู้สืบเชื้อสายหนังตะลุงโดยสมบูรณ์ ทั้งยัง เชื่อว่าครุจะให้ความคุ้มครองและยังความเจริญรุ่งเรืองในอาชีพ การเล่นครอบมือ จะเริ่มด้วยการ เบิกโรง เช่น บวงสรวงไหว้ล้สดีเพื่อขอความสวัสดิ์มงคล เชื้อ (เชิญ) ครุให้มาเข้าทรง เบิก บายศรี แล้วให้ผู้เข้าพิธีปิดตาเสียงจับรูปเพื่อทำนายอนาคตของหนัง การเสียงท่ายจะนำเอารูปฤๅษี พระนาง ยักษ์ และเสนามหาห่อผ้ารวมกันให้ไหลแต่ไม้ตีรูป แล้วให้ผู้เข้าพิธีเสียงจับเอาตัว เดียวจับได้แล้วนายหนังผู้ประกอบพิธีจะขึ้นรูปนั้นให้ผู้เข้าพิธีเช็ดออกจ่อ พิธีนี้จึงได้ชื่ออีกอย่างหนึ่ง ว่า "พิธีขึ้นรูป"

ฉันทลักษณ์ บทกลอนที่หนังตะลุงใช้ร้องส่วนใหญ่นิยมกลอนสวด เรียกว่า "มุดโต" โดยใช้กลอนแปดหรือกลอนตลาดเป็นพื้น เว้นแต่ตอนที่ต้องการเน้นท่วงทำนองลีลาให้สอดคล้องกับลักษณะตัวละครและเหตุการณ์ของเรื่องจึงใช้รูปแบบอื่นๆ แทรกเข้ามาเป็นช่วง ๆ เช่น ใช้กลอนสี่หรือกลอนสาม กลอนห้าในตอนชมโฉม ตอนบรรยาย หรือพรรณนา ให้อารมณ์หรรษา คึกคะนอง และตอนที่ให้ตัวละครอาวูโศ เช่น บิดา มารดา ฤๅษี กล่าวสอนศิษย์หรือบุตรธิดา ใช้กลอนลวดใหม่ในการพรรณนา คร่ำครวญ แสดงความทุกข์โศก การเดินทางติดตามด้วยความอาลัยรัก ใช้กลอนหกหรือกลบทคำตาย ในบทโกรธ และบทยักษ์ เพื่อให้เกิดความขึงขังเอาจริงเอาจัง ใช้กลอนกลบทสะบัดสะบั้ง ตอนออกรูปพระอินทร์ใช้กาพย์ฉมัง 16 ตอนออกพระอิศวรใช้รำยโบราณ ตอนออกฤๅษี ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำประพันธ์ประเภทกลบทนั้น นับว่าหนังตะลุงได้ศึกษากันพิเศษ หนังสือที่หนังตะลุงจะเรียนเพื่อเอาเป็นแบบอย่างด้านกาพย์กลอน คือ กลบทสิริวิบุลยคติ หรือที่ภาคใต้เรียกว่า "ยศกิต"

ในด้านการขับร้องกลอนจะมีทำนองร้องต่าง ๆ หลายทำนอง สำหรับกลอนแปดจะใช้ทำนองสงขลา ซึ่งมีลีลาเนิบช้าทำนองหนึ่ง หนังตะลุงทางสงขลานิยมเล่นทำนองนี้และจะใช้ทำนองสงขลาหลาย ซึ่งมีลีลาเร่งเร็วอีกทำนองหนึ่งซึ่งนิยมกันในหมู่หนังตะลุงทางนครศรีธรรมราช ส่วนกลอนชนิดอื่น ก็เรียกทำนองตามกลอนหรือคำประพันธ์ชนิดนั้นแม้หนังตะลุงจะเล่นกลอนมุดโต เป็นพื้นแต่กลอนที่แต่งไว้ก่อนก็มีไม่น้อย โดยเฉพาะกลอนที่ใช้ว่าในบทหลัก ๆ เช่น กลอนออกรูปปราชญ์หน้าบท บทเกี่ยวจอบ บทตั้งนามเมือง บทชมธรรมชาติ บทสอนใจ บทสมห้องกลอนยักษ์ กลอนเทวดา และบทโกรธ เป็นต้น

ด้วยเหตุที่หนังตะลุงมีกลอนหลายรูปแบบ และมีทำนองลีลาการร้องกลอนแตกต่างกัน ทำให้นักกลอนหนังตะลุงมีเสน่ห์ ยิ่งดนตรีบรรเลงประกอบการขับกลอนแต่ละอย่างต่างแปลกกันไปทั้งลีลาและท่วงทำนองแล้วยิ่งเพิ่มความไพเราะและมนต์ขลังยิ่งขึ้น อนึ่งการร้องกลอนของหนังตะลุงนั้น นายหนังตะลุงจะต้องขึ้นเสียงร้องให้ตรงกับเสียงโหม่งซึ่งเป็นเสียงได้จากการเทียบเสียงของนายหนังตะลุงเองตั้งแต่การเลือกซื้อโหม่งมาแล้วและเอื้อนเสียงให้ทอดยาวกลมกลืนกับเสียงโหม่งนั้นเรียกว่า "เสียงเข้าโหม่ง" ซึ่งทำให้เสียงของนายหนังไพเราะชวนฟังยิ่งขึ้น

ความเชื่อที่เกี่ยวข้อง หนังตะลุงส่วนใหญ่เชื่อเรื่องไสยศาสตร์ สิ่งที่เด่นมากที่สุด เรื่องเมตตามหานิยม อันเป็นวิธีทำให้คนรักและห่วงหวง เรื่องการป้องกัน ทำและแก้คุณไสยต่าง ๆ การหาฤกษ์ยาม การถือเคล็ดเพื่อความเป็นสิริมงคล ตลอดจนเชื่อเรื่องคาถาอาคมต่าง ๆ การแสดงออกซึ่งเกี่ยวกับไสยศาสตร์ของหนังตะลุงปรากฏให้เห็นทุกชั้นตอนของชีวิตของหนังเอง และธรรมเนียมการแสดงเริ่มตั้งแต่ออกจากบ้าน เพื่อไปแสดงหนัง หนังจะต้องทำพิธียกเครื่องเพื่อ

ความเป็นสิริมงคล เพื่อโอบอ้อมคาถาให้มีลาภผล และปิดเป่าเสนียดทั้งหลาย กำราบปีศาจ และศัตรู ขณะเดินทางจะงดการตีเครื่องดนตรีโดยเด็ดขาด เว้นแต่เวลาผ่านศาสนสถานศักดิ์สิทธิ์ จึงตีเพื่อบวงสรวง และขอความมีชัย เมื่อถึงบ้านเจ้าภาพ นายหนังจะกล่าคาถาทักทายผีสงฆ์เสียดเทวดา เมื่อถึงโรงหนังจะเดินเวียนโรงทำพิธีปิดเสนียดกันตัว โดยเอาเครื่องขึ้นทางด้านหน้าโรงแล้วจะทำพิธีตั้งเครื่อง เบิกโรงขอขมาและขอที่ทางจากพระภูมิ แม่ธรณี ลงยันต์ที่นั่งปิดเสนียดถ้าโรงหนังเคยมีหนังคนละอื่นแสดงมาก่อนแล้วจะล้างอาถรรพ์โดยทำความสะอาดสะบัดเสื่อปูโรง เปลี่ยนหยวกปักรูป เพื่อกันตัว หนังจะเสกหมากใส่หยวก เหน็บตะเกียง เหน็บบนหลังคาโรงเหนือศีรษะ และอาจยิงสายสิญจน์รอบตัวโรง มีการโอบอ้อมคาถาบังจักขุ กันฝ่ายตรงข้ามทำร้าย

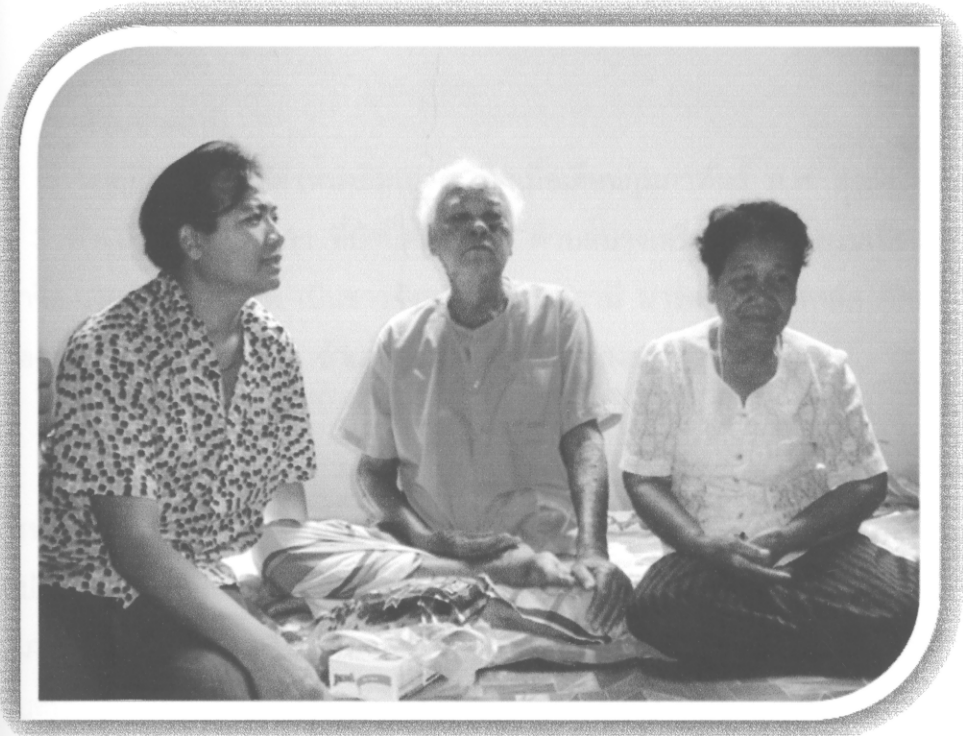
ก่อนจะเริ่มเล่นหนังนายหนังจะว่าคาถาเรียกพระธรรมใส่ร่างทำให้มีเสน่ห์ ว่าคาถาเรียกคนดูคาถาผูกคน เสกน้ำลายอากาศขบรูปให้มีวิญญาณ เบิกปากเบิกตารูป ว่าคาถาเรียกเสียงคาถาห้าม (คนดู) ถ้าเป็นการเล่นประชันครั้งสำคัญ จะต้องป้องกันตัวเป็นพิเศษ และอาจทำคุณไสยแก่ฝ่ายตรงข้าม เช่น ทำให้ฟันเพี้ยน เสียงแหบ เสียงแห้ง ตลกไม่ออก ตะเกียงหรือดวงไฟมอดดับหรือขาดอยู่เรื่อยๆ ซึ่งเป็นการใช้ให้ผีเป็นผู้ทำให้มีอาการต่าง ๆ เช่น อาเจียน ชัก ถ้ารุนแรงก็อาจถึงขั้นอาฆาตเอาชีวิตมีการเสกหนังควาย เสกตะปู เสกเส้นผมคนเสียชีวิตหรือผมของคนตายไปเข้าห้อง หนังตะลุงที่เชื่อเรื่องคุณไสยมาก ๆ นิยมทำรูปศักดิ์สิทธิ์ไว้บูชากันเภทภัยเวลาไปแสดงที่ไหนก็จะแขวนไว้หัวเสาโรงหรือปักไว้ตรงหัวหยวก

หนังตะลุงเป็นศิลปะการแสดงที่รับใช้ชีวิตชาวบ้านภาคใต้มาช้านาน นอกจากเพื่อความบันเทิงแล้ว ยังเป็นสื่อสารมวลชนหรือกระบอกเสียงสู่ชาวบ้านชั้นเยี่ยมสำหรับสังคมในอดีต เพราะหนังตะลุงเดินทางเพื่อทำการแสดงที่เรียกว่า “เดินโรง” พบเห็นอะไรก็มักจะนำมาบรรจสุดแทรกไว้ในเรื่องที่แสดง เป็นการให้ข่าวสารความรู้ ความเคลื่อนไหวของสังคมและเพื่อเพิ่มความรู้ให้แก่ชาวบ้านได้อย่างดียิ่ง คนสมัยก่อนจึงยกย่องนายหนังว่าเป็นคนฉลาด เป็นผู้นำส่วนหนึ่งของสังคม

ปัจจุบัน แม้จะมีรูปแบบของความบันเทิงในรูปแบบใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นมากมาย เช่น ดนตรี ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ แต่หนังตะลุง ก็ยังได้รับความนิยมจากชาวบ้านในระดับสูง และเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวปักษ์ใต้ไปอีกนาน



ภาพที่ 4.3 หนังอิมเท่งและผู้วิจัย



ภาพที่ 4.4 ผู้วิจัยไปเยี่ยม หนังอิมเท่ง และภรรยาระหว่างพักฟื้นหลังหกล้ม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องดนตรีหนังตะลุง: กรณีศึกษาคณะนายอิม จิตต์ภักดีเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ วิธีการวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ นักวิชาการท้องถิ่น นายหนังตะลุง ลูกศิษย์นายอิม จิตต์ภักดีและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า

5.1.1 ด้านประวัติความเป็นมาของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง)

อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา พบว่า

ด้านชาติภูมิ

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เกิดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2464 ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ปีระกา ที่บ้านคลองช้าง ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา บิดาชื่อ นายจิม จิตต์ภักดี เป็นชาวจังหวัดอุบลราชธานี มารดาชื่อ นางพลัด จิตต์ภักดี ชาวบ้านคลองช้าง ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

ด้านการศึกษา

การศึกษาในวัยเด็กรับการศึกษจากบิดา มารดา จนอ่านออกเขียนได้ จากนั้นจึงได้เข้าเรียน ณ วัดบางทึ่ง ตำบลบางเหรียง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา และเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดบางกล่ำ (ปัจจุบัน คือ วัดชลธาราวาส) ตำบลบางกล่ำ อำเภอกล่ำ จังหวัดสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2476 พออายุได้ 18 ปี ได้บรรพชาที่วัด บางกล่ำ ตำบลบางกล่ำ อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา เป็นเวลา 2 พรรษา สอบได้นักธรรมตรี จึงลาสิกขาบท เมื่ออายุ 21 ปี ได้รับการเกณฑ์ทหารเป็นทหารประจำการ ณ กองพันทหารปืนใหญ่ที่ 5 ค่ายพระปกเกล้า ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อ พ.ศ. 2485 ซึ่งอยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2

ด้านชีวิตครอบครัว

สมรสกับนางสาวเนี่ยว คงสม เป็นชาวตำบลควนรู อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา ซึ่งขณะนั้นมีอายุได้ 27 ปี มีบุตรธิดาด้วยกัน 8 คน ชาย 4 คน หญิง 4 คน ซึ่งแต่ละคนมีอาชีพการงานที่มั่นคงเช่น รับราชการ ธุรกิจส่วนตัวและค้าขาย แต่ไม่มีบุตรและธิดาคนใดที่สืบสานศิลปะการแสดงหนังตะลุงจากหนังอิมเท่ง มีเพียงแต่หัดบ้างเล็กน้อยพอเล่นได้แต่ไม่ยึดเป็นอาชีพ

ด้านอุปนิสัย

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นคนที่มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่ใจหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอและตลอดเวลา โดยเฉพาะด้านธรรมะและด้านการเมือง เป็นคนที่ชอบอ่านหนังสือหลายประเภท เช่น กฎหมาย การเมือง การปกครอง วรรณคดีไทย ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมพื้นบ้าน ตลอดจนหนังสืออื่น ๆ ทั่วไป

โดยปกติเป็นคนที่มีรู้จักประเมินตนเองเสมอ ไม่เคยลืมหิวตัวเอง รู้ความเป็นมาของตัวเองดี แม้จะมีชื่อเสียงมากมายขนาดไหน ก็ยังคงความเป็นหนังอิมเท่งคนเดิม

นอกจากนี้นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นบุคคลสำคัญคนหนึ่งของจังหวัดสงขลา ในฐานะที่เป็นศิลปินแห่งชาติ ในสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ปี พ.ศ. 2540 มีความสนใจเกี่ยวกับการแสดงพื้นบ้าน ในท้องถิ่นภาคใต้เป็นพิเศษโดยเฉพาะการแสดงหนังตะลุง นอกจากนี้ความเป็นศิลปินแห่งชาติแล้วนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ยังเป็นผู้ที่ยึดมั่นในคุณธรรม เป็นผู้สนใจหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำความรู้มาผสมผสาน สอดแทรกการแสดงหนังตะลุง การแสดงทุกครั้งจะสอดแทรกคติธรรมสอนใจ ฝากผู้ชมไว้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอยู่เสมอ ทำให้เป็นที่นิยมชมชอบของผู้ชมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันรวมทั้งนายหนังตะลุงรุ่นใหม่ทั้งที่เป็นลูกศิษย์โดยตรงและนายหนังตะลุงทั่ว ๆ ไป ได้นำมาเป็นแบบอย่างสืบทอดกันมาและได้ยกย่องหนังอิมเท่งเป็นหนังชั้นปรมาจารย์

นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นนายหนังที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงหนังตะลุงเป็นอย่างดี ผลงานด้านการแสดงหนังตะลุง เป็นที่ประจักษ์และยอมรับของคนทั่วไป โดยเฉพาะ การแสดงหนังตะลุง การเลือกใช้วรรณกรรมประกอบการแสดงหนังตะลุง การสืบทอดศิลปะการแสดงหนังตะลุง และผลงานด้านสังคมและวัฒนธรรม ทำให้เห็นแง่มุมและแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้ถ่ายทอดออกมา จนทำให้เป็นนายหนังที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งของภาคใต้

เพลงที่ใช้บรรเลงในการแสดงของหนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี

หนังตะลุงของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ผลการศึกษาพบว่าเป็นนายหนังที่ยังคงยึดแบบฉบับการแสดงหนังตะลุงรุ่นเก่า ทั้งเรื่องราวหรือนิยายที่นำมาแสดงที่ยังเป็นแนวจักร ๆ วงศ์ ๆ เครื่องดนตรี บทกลอน ขั้นตอนในการเล่น รูปหนัง และบทวรรณกรรม ยังใช้รูปแบบโบราณของการแสดงหนังตะลุง โดยสามารถ จำแนกประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) เครื่องดนตรีและเพลง ของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) ยังคงใช้เครื่องดนตรีและเพลงแบบดั้งเดิมทำให้รักษาเอกลักษณ์ด้านดนตรีเอาไว้ได้

2) กลอน ในการแสดงหนังตะลุงของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) จะเลือกบทกลอน ทำนองการขับกลอน ตามแบบโบราณที่ใช้ในการแสดงหนังตะลุง คือ ร่ายโบราณ กาพย์จัมบัง สิบหก กลอนแปด กลอนกลบท เป็นต้น เพราะกลอน คือ สื่อสารที่สื่อความไพเราะ เพลิดเพลินเป็นสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ของหนังตะลุงอีกอย่างหนึ่ง

3) ขั้นตอนในการเล่นในการแสดงหนังตะลุงของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) มีการลำดับขั้นตอนในการแสดงตามขนบธรรมเนียมนิยมไม่เปลี่ยนแปลง กล่าวคือ การดำเนินขั้นตอน เริ่มต้นจากการโหมโรง ออกฤกษ์ ออกโคพระอิศวร ออกภาค (ปรายหน้าบท) เกี่ยวจ้อ ตั้งเมือง แล้วจึงดำเนินเรื่อง ซึ่งธรรมเนียมดังกล่าวได้รับอิทธิพลจากลัทธิพราหมณ์ทั้งสิ้น

4) ด้านการใช้ปฏิภาณ นายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นนายหนังที่ใช้บทกลอนเป็นกลอนต้นแทบทั้งสิ้น กล่าวคือการแสดงแต่ละครั้งแม้ว่าแสดงนิยายเรื่องเดิมเนื้อเรื่องเดิมแต่วิธีการเจรจาบทของตัวหนังแต่ละตัวก็มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงด้วยวิธีการด้นทำให้ผู้ชมที่เคยชมแล้วชมอีกก็ไม่ทำให้เบื่อ นับว่าเป็นการเล่นด้วยวิญญานศิลปิน ไม่ได้มีบทที่แต่งไว้แต่ทำให้การเล่นเป็นธรรมชาติ มีการใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี

5) รูปและการเชิดรูป หนังอิมเท่ง (อิม จิตต์ภักดี) เป็นนายหนังที่ยังคงใช้รูปหนังตะลุง แบบโบราณกล่าวได้ว่า การเชิดรูปหนัง ของคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) นั้นโดยปกติใช้รูปหนังมีขนาดที่เหมาะสมแก่การเชิดรูปมากกล่าวคือถ้าหากใช้รูปหนังที่มีขนาดใหญ่เกินไปจะเชิดได้ยาก ทำให้สูญเสียศิลปะการเชิดรูปหนังไป ในการเชิดรูปหนังของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) เป็นที่ยอมรับ ของนายหนังตะลุงและนักดูหนังทั่วไปว่าเต็มไปด้วยลีลาที่เป็นธรรมชาติทั้งนี้ศิลปะการใช้รูปหนังจะไม่มีเปลี่ยนแปลงให้เป็นรูปขนาดใหญ่เนื่องจากจะขาดศิลปะในการเชิด

6) ภาพยนตร์กลอน เนื่องจากหนังอิมเท่ง (อิม จิตต์ภักดี) มีนิสัยในการรักการอ่านกลอนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับวรรณคดี จึงสามารถนำบทกลอนที่ไพเราะกินใจจากวรรณคดีมาสอดแทรกในเรื่องที่แสดงให้ได้จังหวะ การอ่านภาพยนตร์กลอนเป็นประจำจะช่วยให้จำคำได้มาก และเมื่อขับกลอนต้น ท่านจะขับได้ดีและเขียนบทกลอนได้ดีอีกด้วย ในการขับบทกลอนของนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) มักเขียนไว้เฉพาะหัวเรื่อง เวลาเล่นจริง ๆ ท่านจะว่ากลอนสด ๆ มากกว่า ซึ่งเมื่อขับกลอนแล้วทำให้แตกออกไปได้ขึ้นอยู่กับปฏิภาณหรือความสามารถของนายหนัง

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องดนตรีหนังตะลุง: กรณีศึกษาหนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลาครั้งนี้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาแบบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คือ สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ระดับลึก (in - depth interview) ข้อมูลหลักที่ได้เป็นข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม (Fieldwork) โดยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนไปแล้วในบทที่ 3 อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีประเด็นที่อภิปรายผลเพิ่มเติมดังนี้

5.2.1 เกี่ยวกับประวัติและความเป็นมาของหนังอิมเท่ง

ประเด็นสำคัญคือหนังอิมเท่งมีอายุมากและขาดความสนใจเอาใจใส่ที่จะสืบทอดจากเยาวชนรุ่นหลังอย่างจริงจัง แต่อย่างไรก็ตามหลังจากปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมาหลังจากได้รับการยกย่องจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติให้เป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) ประจำปี พ.ศ.2540 แล้วนั้น ผลจากการตรวจสอบสุขภาพของนายแพทย์พบว่าหนังอิมเท่งเป็นโรคกระเพาะ ไช้มันในเส้นเลือด ความดัน และเบาหวาน จึงประกาศเลิกรับงานการแสดง จากนั้นได้อุทิศตนเพื่อศิลปะการแสดงหนังตะลุงโดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกซ้อมศิลปินพื้นบ้านตำบลบางช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นศูนย์ฯ ที่ใช้สำหรับฝึกหัดการเล่นหนังตะลุงฟรีให้กับเยาวชนที่สนใจซึ่งดำเนินการโดยลูกศิษย์ที่เคยได้รับการถ่ายทอดจากหนังอิมเท่ง คือหนังลำควน ซึ่งใช้เวลาเฉพาะวันศุกร์ และวันเสาร์ช่วงเวลา 18.00 น. เป็นต้นไป

5.2.2 เกี่ยวกับนักดนตรี

ประเด็นสำคัญคือนักดนตรีส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านโน้ตที่บันทึกด้วยโน้ตสากลได้ แต่สามารถอ่านโน้ตที่เป็นระบบเซอเว (ตัวเลข) ได้ จึงทำให้ไม่สามารถเล่นเพลงที่หลากหลายได้มากเท่าที่ควรซึ่งต้องอาศัยการจำเป็นหลัก ในทางตรงกันข้ามหากนักดนตรีทุกคนสามารถอ่านโน้ตสากลได้สามารถนำเพลงที่เขียนด้วยโน้ตสากลมาแจกให้แต่ละเครื่องเล่นได้เลยโดยใช้เวลาในการฝึกซ้อมน้อยลงแต่ได้คุณภาพ

5.2.3 เกี่ยวกับวิธีการบรรเลงเครื่องดนตรี

ประเด็นสำคัญคือไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองต้องอาศัยการสอนตัวต่อตัวเท่านั้น ซึ่งทำให้การถ่ายทอดซ้ำและมีขีดจำกัดโดยต้องขึ้นอยู่กับครูผู้สอนเท่านั้น

5.2.4 เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์พบว่า การแสดงหนังตะลุงเป็นไปด้วยใจรัก การแสดงทุกครั้งได้พบปะกับประชาชนมากมาย และเจ้าภาพที่ว่าจ้างให้มาเล่นโดยแต่ละท่านมักมีเหตุผลในการจ้างมาเล่นแตกต่างกัน เช่น การจัดให้มีงานเพื่อหารายได้สมทบทุนช่วยเหลือสังคม ช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน การสร้างทุกสิ่งทุกอย่างให้กับวัด โรงเรียน และมัสยิด ช่วยเหลือคนที่ประสบภัยธรรมชาติ หรือ แก่บ่น หนังสือพิมพ์มีความเสียสละ มีน้ำใจ ช่วยเหลือสังคม หนังสือพิมพ์เป็นผู้ที่มีความสำนึกอยู่ในจิตเสมอ การเล่นหนังตะลุง เพื่อการหารายได้ให้กับสังคม ช่วยเหลืองานส่วนรวม เป็นอุดมการณ์ที่ฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดมา

5.3 ข้อเสนอแนะ

สำหรับสิ่งที่ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้ศึกษาต่อไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาดนตรีหนังตะลุง: กรณีศึกษาหนังตะลุงคณะนายอิม จิตต์ภักดี (หนังอิมเท่ง) อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา คือ

1. ศึกษาดนตรี ในด้านทำนอง โครงสร้าง ตามแนวดนตรีวิทยา
2. ศึกษาบทบาทหน้าที่ของดนตรีในสังคมวัฒนธรรมของชุมชน
3. ศึกษาความเชื่อมโยงที่ปรากฏในสังคมวัฒนธรรมทั้งใน ชุมชนชาวไทยพุทธ ชุมชนชาวไทยมุสลิม
4. ขบวนการถ่ายทอดหนังตะลุงของหนังอิมเท่ง

บรรณานุกรม

กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ. (2532). **ตำนานละครอิเหนา.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เกษม ขนบแก้ว. (2532). **วิเคราะห์วรรณกรรมหนึ่งตระกูลของพ่อง บุษารัตน์.**

ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ ภาคใต้.

โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา : (2542). **ที่ระลึกงานแลได้ใหม่**

ศิลปกรรม ครั้งที่ 5 (सानฝัน เส้นเสียง ลีลาหนึ่งตระกูล). สงขลา : โครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถาบันราชภัฏสงขลา.

คณะอนุกรรมการรวบรวมและค้นคว้าเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์ ฯลฯ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ

เกล้าเจ้าอยู่หัว. (2520). **พระราชนิพนธ์ โครงสุภาษิต หนังสือชุดฉลองครบรอบ**

100 ปี วัน พระราชสมภพพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว.

(ม.ป.ป.): ม.ป.พ.

คมสันต์ วงศ์วรรณ. (2549). **ดนตรีหนึ่งตระกูล: กรณีศึกษาคณะอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต**

อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

จำรูญ วงศ์กระจ่าง. (2532). **ความเชื่อเกี่ยวกับการแสดงหนึ่งตระกูลในจังหวัดสงขลา.**

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, เอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒภาคใต้.

ฉันทัส ทองช่วย. (2526). **ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้. อ้างถึงใน นครินทร์ ชาทอง. ศิลปะการ**

แสดงหนึ่งตระกูลในจังหวัดสงขลา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, หน้า 285-287.

ชนิดา คุรุเดโชชัย. (2541). **การศึกษาชีวประวัติและผลงานวรรณกรรมของขุนอาเทศคดี**

(กลอนมัลลิกะมาส). ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.

ณรงค์ชัย ปิฎกรัตน์. (2543). **มานุษยดนตรีวิทยาคนตรีพื้นบ้านไทยภาคใต้.**

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประภาส ขวัญประดับ. (2540). **รองเง็ง : ระบายและดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ของไทย.**

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวัฒนธรรมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล.

ปรีชา นุ่นสุข. (2528). **หนึ่งตระกูล. ใน เพ็ญศรี ตึกและคณะ (บรรณาธิการ), วัฒนธรรมพื้นบ้าน:**

คติความเชื่อ หน้า 135. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุทธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (ม.ป.ป.). **หนังสือเพลง**. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานจังหวัดสงขลา. (2538). **เอกสารสรุปการพัฒนาจังหวัดสงขลา 2538**. อัดสำเนา.

สุกรี เจริญสุข. (2538). **ดนตรีชาวสยาม**. กรุงเทพฯ : Dr.Sax.

สุริยา สมุทคุปดี. **พัฒนา กิติอาษา, นันทิยา พุทระและเกษมศรี สิงห์คก**. (2535).

หนังสือประโมทัยของอีสาน. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พงศ์พันธ์ ทินนิมิตร. (2534). **ชีวิตและผลงานวรรณกรรมหนังสือเพลงของหนังสือกันทองหล่อ**.

ปริญญา นิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.

ปิฎกโชติธรรม. (2522). **ความรู้เรื่องหนัง**. ใน **นิทรรศการมรดกวัฒนธรรมไทยครั้งที่ 2**.

หน้า 20-23. กรุงเทพฯ : กองวัฒนธรรม กรมศาสนา.

อุดม นนุทอง. (2522). **พื้นฐานการศึกษาวรรณคดีไทย**. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคใต้.

บุคลานุกรม

- ดวน อารมณฺ์ฤทธิ. หนังสือ. 2552. สัมภาษณ์. 18 พฤศจิกายน.
- เจษฎาภรณ์ เชื้อเมืองพาน : สัมภาษณ์. 15 มีนาคม.
- เด็กห้อง ปลอดทอง. 2552. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์.
- นางเนี่ยว จิตต์ภักดี .2552. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์
- ปฐมพงศ์ ศรีมณี. หนังสือ. 2552. สัมภาษณ์. 18 พฤศจิกายน.
- ประโช บุญรอง. หนังสือ. 2552. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์.
- แพรว ปลอดทอง. 2552. สัมภาษณ์. 10 กุมภาพันธ์.
- อิม ชุมละอ. นักประพันธ์เรื่องหนังสือ. 2552. สัมภาษณ์. 18 พฤศจิกายน.

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

เรื่อง

เวลาสวรรค์

Handwritten characters in a stylized, blocky font, possibly representing a name or title.

Large, highly stylized, and flowing handwritten characters, likely representing a name or a decorative flourish.



Small handwritten characters or a signature mark.

๑. ๑. ยกท้าวแสงสุวรรณ นางสร้อยรำไพ มาเหย้าชายชู้
 นางกำนิง บุตรชายนางสร้อยรำไพชื่อ "ผลาญนรงค์" บุตรชายนางกำนิง
 ชื่อ กำนัน เมืองไทยวิจิตร" ยังแต่ท้าวแสงสุวรรณกับนางกำนิง กำลัง
 ประราญเรื่องนางสร้อยรำไพ ภายหลังผลาญนรงค์ไปหาวิชา นางสร้อย
 รำไพ ถูกนางกำนิงริษยา แล้วถูกไล่ออกจากเมืองตามลุดช้ายไป
 ล้วนนายกำนิง เมืองผลาญนรงค์ จากเมืองไป ก็ลาพ่อแม่ไปเรียนวิชา
 เหมือนกัน ลูกทั้งสองยังไม่กลับเมือง (ตั้ง)

๒. (๑) ยกผลาญนรงค์ อยู่กับอาจารย์ที่ศาลาพร้อมเสนา เรียนวิชาจน
 วิชาจารย์กลับเมือง อาจารย์บอกว่าไปไม่ได้วันนี้ งดสอนมนุษย์ห้าม
 ทาง ถอยไป ผลาญนรงค์จึงยังอยู่กับอาจารย์ (ตั้ง)

๓. ๑. ยกสร้อยรำไพ ลูกศิษย์นางภิกษุณี เดิมเป็นลูกท้าวนาอยู่ใกล้
 เมืองไทยวิจิตร พ่อแม่ตายหมดก็กลายเป็นคนอนาถา ออกเดินทาง
 จากบ้านมาพบนางภิกษุณี เธอเรียนวิชาพร้อมเสนาทั้งสองจนชำนาญ
 ลานางภิกษุณี ไปเที่ยวป่า แล้วออกเดินทาง. (ตั้ง)

๕.๓. ยกเมืองฟ้าอมรินทร์เรียกนางอุปสรมาประชุม เลิกได้นาง
 อุปสรคนหนึ่งทั้งหมดบุญบนสวรรค์ บรรจงในกลาแก้วแล้วบอกว่า
 นางเป็นภคินีต่อกับผลานนรงค์ ให้ไปอยู่กับผลานนรงค์ที่ศาลา
 เพื่อจะได้ปราบศัตรูช่วยชาติไทยไว้ และบอกว่าถ้าหากต้องการสู้หรือมี
 เหตุอะไรให้ขึ้นมาตามใด ให้ชื่อว่า "กลาแก้วสวรรค์" แล้วปล่อยลงจาก
 สวรรค์ ไปพบกับผลานนรงค์ในป่า (ตง)

(๕) . ยกผลานนรงค์ ลาอาจารย์เดินทางมาพร้อมเสนาทั้งสี่
 นกพกร่อนอยู่ใต้ไม้ ก็บังเกิดเสียงกัมปนาท ฟารองแล้วดวงกลา
 ก็ตกลงตรงหน้า ผลานนรงค์ถามนางพอรู้เรื่อง ก็ไหนบอกรจาก
 ดวงกลา เพื่อจะได้ดูหน้าตา นางบอกว่าให้ทรงเมืองก่อน แล้วทรง
 หมอดกพกนอนใต้ไม้ ในป่า (ตง)

(๖) . ยกสร้อยราวกับเสนามาพบกับผลานนรงค์นอนอยู่ บอกเสนา
 กว่าจะลักขโมยไปทำขวัญ เสนาห้ามนางไม่ฟัง นางพาผลานนรงค์มาตั้ง
 ถัดมาปลูกให้ต้นกามรู้อย่าง นางเอาผลานนรงค์ทำขวัญ ผลานนรงค์

บอกนางกลาสวรรค์: โกรธ สร้อยขา รับบอกว่า จะพาไปส่งให้ภ
เมือง แล้วจะสืบกลาสวรรค์ให้ จนตกลงอยู่ที่หน้าศาลา (ตั้ง)

- ๗. ๐ ยกนางยักษ์อุกคิริน ออกจากตำบายนครธมไปหาอาหาร (ตั้ง)
- ๘. ยกนางสร้อยรัพา ออกจากเมือง เทียวตามหา ผลิตานุกรงค์กับ
 เสนา จนมาพบนางยักษ์อุกคิริน นางยักษ์จับพาไปกำ ยังเดินตาม
 หาผลิตานุกรงค์ยังไม่พบ นางยักษ์มาถึงกำ เกิดเนืองนางสร้อย
 วารังกันจนสลบ (ตั้ง)

๙. ยกนางกลาสวรรค์ รัสึกมาไม่เห็นผลิตานุกรงค์ จึงพาเสนาติดตาม
 เสนาจนเห็นนาง ออกจากนคร แล้วออกติดตามผลิตานุกรงค์ หากพบจะ
 มาตมที่ลักขโมยของตน จนมาพบกับเสนาของสร้อยรัพา เสนาพาไป
 ให้ฟังเรื่องราวแล้วจะไปช่วย เสนาบอกที่อยู่ของยักษ์ แล้วนางก็เดิน
 ทางไปถึงตำบายนกยักษ์ ใช้ให้เสนาตักดินยกขโมยออกมารบกับหน
 นางยักษ์ออกมารบกับนางฆ่าตาย นางกลาสวรรค์พาไปให้
 รินทร์รับ พากลับมา วนเดือนทพมาทั้งเมืองไทยจักร

พาดนทาเมือง

(๓๖)

(๑๐) ท้าวแสงสุวรรณกับนางกวางหนึ่งอยู่ นางกลาสวรรค์พานางสร้อย
 รำพาเข้า ท้าวแสงสุวรรณตกลงเล่นให้นางกวางอยู่ใกล้นางสร้อย
 รัพากับนางกลาสวรรค์ให้ออกจากเมือง นางกลาสวรรค์ของน
 กวางมา ท้าวแสงสุวรรณไม่ยอมให้ นางกลาสวรรค์จับท้าวแสง
 สุวรรณ์ให้เสนาจับนางกวาง นางกวางหนีจากเมือง นางกลาสวรรค์
 ตลายเสนาให้ท้าวแสงสุวรรณ คนที่จับนางสร้อยรำพา และรักกันอยู่
 ในปราสาท นางกลาสวรรค์ตามผลาญบุตรต่อไปไม่พบ (๓๖)

(๑๑) ยกผลาญบุตรที่ ทิ้งนางสร้อยรำพาตามหากกลาสวรรค์
 ยังไม่พบนางกลาสวรรค์ (๓๖)

(๑๒) ยกสื่อสงกมเสด็จ เต็มก่อนอยู่เมืองตายลอม
 เมืองลอมจมน้ำตายหมด ทั้งสองมาอยู่ป่าตงตัวเป็นโจร
 ตายยง พยณตตงกระพณ เดินทางไปปล้นไม่พบใคร (๓๖)

5

(๑๓) ยกนางสร้อยศรีทนต์ ขึ้นมาราวาฉวีทัน จึงไถนเสนา
ทั้งสอง ลานาภิกษุณี ติดตามไป ยังไม่พบ. (๑๓)

(๑๔) ยกยักษ์แห่งสุริย์มายตาย มลลกล่าวชื่อมาลาตอยกกล้า
อยู่เมืองจันทนา ลาลูกสาวไปจับสัตว์กินในป่า (๑๔)

(๑๕) ยกยลายุทธรงค์ ถึงเมืองนั้นฆ่าตองคำ ราชสีสุกสาว
ช่วย กัดสัดมโหรีเมืองให้หลบหมด ให้ทานนางนางรัก
แล้วบอกว่า ยักษ์แห่งสุริย์กลับมาจะบอกความจริงจะฆ่ากษัตริย์

(๑๖) ยกยักษ์แห่งสุริย์ กลับมาทึ่งเมืองเรียกลูกสาวให้ออกหมอบ
มาลาตอยกกล้า ออกมากับยลายุทธรงค์ เพื่อจะสารภาพผิด
ยักษ์รู้ว่าลูกสาวมีรักโกรธ ฆ่ายลายุทธรงค์ นางออกนอกเขต
ไร ก็ไม่ฟัง มันก็ไม่ตาย พี่ก็ไม่ตาย ข้างกลับมายักษ์พาใจไป

ตลอด (๑๖)
(๑๗) ยกยักษ์ไพรม ครองเมืองลับสมุทร มลลกล่าวชื่อนวลดี
กำลังอยู่หน้าปราสาท ยักษ์แห่งสุริย์มาขอความขงขางเหลือ. →

ให้ไปขายลาบุญแรงค์ ยกขโมยไฟรมจ.ให้ลูกสาวไปรบเองจึงเรียน

๑๘) คณอออกมา ยกนางนิลวดี ออกมาหาพ่อ พอรู้เรื่องว่าลาบุญแรงค์

รูปสวย ก็อาสาไปรบเอง พ่ออนุญาตให้ไป ยกขโมยเครื่อง

พานางกลับเมือง บอกยกขโมยว่าผิดทำบอกให้ยกขโมยไป

รบบอง ตกใจให้ลูกอยู่เมือง ไปทวงเมืองนั้นเขาเรียกให้ลูกออกมา

๑๙) ยกลาบุญแรงค์กับนางมาลาออกยกคืน นั่งสนทนากันอยู่ในห้อง

โดยขึ้นเสียงพ่อมาเรียกออกมา แลส่งสร้อยบอกให้ไฟรมว่า

ไฟรมทำทุกอย่างแลส่งสร้อยแต่ไม่ตาม ไฟรมให้แลส่งสร้อยพานาง

มาลาออกยกคืนหา:ไปเมืองตนก่อน ยกขโมยไฟรมวางผลาญ-

แรงค์ไปแลส่งหา:ตามเกลอไป ผลาญแรงค์หา:ไปก่อนถึง-

เมืองลับสมุทร เข้าหานางนิลวดีในปราสาท (ตั้ง)

๒๐) ยกนางนิลวดีนั่งบ้านดำคลั่งจาเทวดาให้น้ำผลาญแรงค์

มาทวงเมือง แลวาง:กบน ผลาญแรงค์โดยนแสวงหาไปหา

นอกจากเป็นลูกทวดตา ^{๑๒} ไหมมาหา สรรค์กันอยู่ในปราสาท (ตั้ง)

(๒๑) ยกยกขึงทั้งสอง พานางมาลอลอยกลับผู้ถึงเมืองลับสมุทร์

ยกไพร่มเรียกลูกสาวให้บอกว่าพ่อฆ่าผลาญแรงดีตายแล้ว -

นางกอดมากับผลาญแรงดี ยกมาส่งสร้อยให้ผลาญแรงดี -

ก็หวงระเหว: ยกไพร่มญาติจ: มาต้อไป ยกส่งสร้อยรับเป็นนอ

บอกว่าลูกสาวมีทองหลายเดือนแล้ว ยกไพร่มไม่ยอม

ผลาญแรงดีเห็นว่ายกไพร่มไม่ยอม ก็ปรึกษามานางไปอยู่ที่อน

ยกไพร่มหา: ตามผลาญแรงดีไปจ: ๑๐ ลูกสาวกลัว ยกส่งสร้อย

ไม่รู้ว่าลูกขยับไปทงไหน เหา: ตามไม้ทง (ตั้ง)

(๒๒) ยกพานมยทั้งสอง องค์หนึ่งพักใต้ไม้ไทรหยาบ

ยกไพร่มเห็นผลาญแรงดีนั่งอยู่กับลูกสาวก็ถามว่านางทั้งสอง

หนีไป ผลาญแรงดีตามไม้ทงก็เสียใจ นึกเป็นห่วงมาลอลอย

คนทงมทองอยู่ พยาบาท: มาไพร่มเสียทงไม้พบ(ตั้ง) -

๗๓๓) ยักไพรหมพานางทั้งสองลงกลางป่า ตามนางทั้งสองว่าจะหาผัว-
 อื่นที่เป็นยักษ์จะเอาหรือไม่ นางบอกว่านอกจากยลายุคนรังคแล้ว
 ไม้เอาใคร ยักไพรหมโกรธ ลำปนางทั้งสองให้ป็นไม้ทิ้งไว้ที่ใน-
 ป่า แล้วออกเดินทางจะหาเมียต่อไป (ตั้ง)

๗๓๔) นางทั้งสองถูกลำปให้เป็นไม้แล้ว ก็ตัดตรงให้ร้าย นางมา
 ลาดขบคน มุกขมากเพราะตัวมีทอง (ตั้ง)

๗๓๕) ยกนายภานเรียนวิชากับฤาษีเฒ่า อุตตฤๅ สร้างแล้วกลาอา-
 หารยกคนเมือง มาทั้งเมือง ก็ร้องว่าแม่ได้ถูกไล่ส่งออกจากเมือง
 ก็พาตัวเขาไป ทูลทวงนางสองก็โกรธหาว่านางสร้อยธำปมาเป็นนศ
 เหน็ด ขอดต่อทวงทั้งสี่ธรรมจะเอานางไปฆ่า ท้าวสังข์ธรรมไม่ให้
 กอจึงกลายเป็นลูกอกตัญญู จับเอานางสร้อยธำปมาแล้วมัดพันตา
 ใต้ พานางสร้อยธำปมาออกจากเมืองเขาป่าขี้หนูให้เป็นเมีย
 นางจนจนกินน้ำขี้ ฤๅตรไปกลบปี) (ตั้ง)

๗๖) ยกนางสร้อยราวกับเสนา มาพบนายกำดิน จึงถามรูปร่าง
 ว่าเป็นแม่สาวกของต่อตวัน กำดินไม่ให้จะเอานางราวกับเมียลูกคน
 ด้วยกัน นางสร้อยราวกับเอาแม่สาวได้ กวีนหนีไป ถึงพามาแม่
 ไปถึงเมืองท่าฝางพ่อยว เสร็จแล้วก็ลาพ่อยวสืบหาญาติญาติ
 ต่อไป พร้อมด้วยเสนายังไม่พบ (ตึง)

๗๗) ยกสิ่งส่งกับเสนา มาพบนางกลาสวรรค์ จะเอาทำเมีย
 ก็เกิดรบกัน นางไม่ตามยงไม่พบ (ตึง)

๗๘) นางสร้อยราวกับ มาพบกลาสวรรค์รบกัน พอรุ่งอรุณ
 หนึ่งชายสองก็ช่วยรบมาใครไม่ตาม สองสาวส่งมาปรึกษาแก่
 ไทเสนาทั้งสองแปลงตัวให้เหมือนนางทั้งสอง จะไปลวงถามว่า
 ตกบดอะไร เสร็จแล้วให้นางสร้อยราวกับก่อน นางกลาสวรรค์
 แปลงตัวให้เสนาทั้งสองหัดพูดแล้ว นางกลาสวรรค์กับ
 นางสร้อยราวกับคนนอนตวลย

ใจทั้งสองลงมาให้นางแปลทั้งสอง เทใจว่าเป็นนางตัวจริง
 นางแปลทำใจรักกับใจ เมื่อลงได้มาพยุหแล้ว
 แล้วพาไปให้นางทั้งสอง นางทั้งสองมาใจตายหนึ่งคน
 อีกคนหนึ่งไปได้ -

(๓๐) สร้อยราชากับกลาสวรรค์ สร้อยราชามาพบนางไป ตาม
 ไม่ร่อง กพานางไปทั้งสองไปหานางภิกษุณีแล้ว (ตั้ง)

(๓๑) นางภิกษุณีเห็นสร้อยราชากับหญิงทั้งสองเข้ามา ตามร่อง
 กบองกว่ายักษ์โพรมสาป และเป็นเมียพละญูนครงค์ เมื่อเกิดโทษ
 แล้ว ก็ให้พักอยู่ในกุฏิก่อน จนกว่านางมาลาคอยคลื่นองตลอด
 จึงถอยเดินทางไป. (ตั้ง)

(๓๒) ยคนางดาวินเมืองแปดกั กักลับมาหาอาจารย์เล่าเรื่องให้ฟัง
 แล้ววันนั้น ออกติดตามหานางสร้อยราช ภาษาพูดด้วยหมอ
 ทางเดินทางหา ยังไม่พบ. (ตั้ง)

(๓๓) ยคนางสาววิง เดินมากลางป่าพบยักษ์โพรมุข ๑๐ ร่องให้ยักษ์
ที่ยวบยอกให้ ยักษ์โพรมุขรับอาสาพากันลับเมืองไทยวิจิตร (ต่อ)

(๓๔) ยคนางสาวร้อยราวี กับนางทั้งสอง ดยู่ในวัดนางวิภคชุนี นาง
มาลาตอยกคลื่นตลอดลูกโดดลับขยับเป็นหญิง ฝากให้เรียนน้องกับ
แม่ช้อยมารีบ นางทั้งสามมาทงเมืองไทยวิจิตร กราบทูลรู้
เรื่องแล้ว ฝากนางทั้งสองไว้ นางลาพ่อแม่ ติดตาม

ผลาญนรงค์ต่อไป ยังไม่พบ(ตง)

(๓๕) ยกผลาญนรงค์พบกลาสวรรค์ ก็รู้ว่าป็นเมียกันก็พากันลับ
เมือง พากันนางฟ้าเล่าเรื่องให้ฟัง ผลาญนรงค์เรื่องว่า นางมา
ลาตอยกคลื่นกับนางนิลวดี มาอยู่ในเมืองแล้ว และนางมาลาตอย
คลื่นได้ตลอดบุตรแล้วเป็นหญิงก็ปีติมาก พักในเมือง(ตง)

(๓๖) ยกยักษ์พายุหวล อยู่เขาโครลาด ไม่มีพ่อแม่เกิดจากพายุ
ทะเลลงจากภูเขาเดินป่า มาทงเมืองไทยวิจิตร เข้าไปในเมือง
เดินมาพบปราสาททั้งสาม และผลาญนรงค์ กำลังนอนหลับอยู่

เห็นนางกลาสวรรค์จึงใจได้ ตอนนั้นประหม่อมั่นตราธราธียักษ์
 เกรงมาก ดูนางทั้งสองเห็นราชธิดาจึงใจว่ามีลูกแล้ว
 เลยพานางมาลอลงก้นกับนิลวดีไปทำเกรลาศ นางรู้สึกก็
 หัวใจร้องมาพลาง ยังไม่ทัน เดี๋ยว

(๓๗) ยกนางสร้อยราวพร้อมเสนา มาพบภานุเกรตตตกับท.
 วิษณุของกองจรรย์ยาสีสรุ ก็เกิดรบกัน ภาษีเรียกไว้ในหม้อ
 ยิ่งเสนาออกคนที่ไม่ลงในหม้อ ภาษีนำหม้อมาตวงเพื่อจมนัก
 ให้ตาย เสนาเดินตามมาห่างๆ. เดี๋ยว

(๓๘) ยกนางกลาสวรรค์กับผลาญนรลงต้นนั้นเข้า ไม่เห็นนางล.
 ลอยก้นนิลวดี กลาสวรรค์ลารู้ตามนางทั้งสองพร้อมเสนา
 มาพบกาวินกับภาษีอุตตุต กับเสนาที่ยังเบ็ดลงในหม้อ รุ
 เรืองสู้รบกับภาษีและกาวิน นางซึ่งหม้อได้พบกาวินกับกาวิน
 และกวางาย นางบอกให้เสนาเร่งนำนางสู่พาทิมองไปหาวิม
 วินทรธราธราชให้เรียกนางออกจากหม้อ ภาษีร้องแหว -

มาลาตอยกคืนนิลลวดี อัมรินทร์บอกว่ายักษ์พาขุทลพาไป

ยักษ์พาขุทลฆ่าไม่ตาย เพราะเกิดจากลมพาขุทลมาทั้งสี่ทิศ

ถ้าลมหยุดพัดเมืองใดจึงฆ่าตาย จึงไปหาพระพายบอก

ให้หยุดพัดเสีย นางทงสองนางอัมรินทร์ ลงมาพบเสนา

กัปกาน์เดินทาง จนกระทั่งโดยนาคีองรองของมัทลุง

ให้ยักษ์พาขุทลุงทะเลมาจนถึงทางหน้า รุกายักษ์พาขุ

ทลฆ่าไม่ตาย นางกาศสวรรค์ ให้สร้อยราว รับกับยักษ์

ไปปลางก่อน นางเดินทางไปหาพระพาย (ต่อ)

(ต่อ) ยักษ์พาขุทลมาพบคนใหม่ผู้ชายชื่อช่อน นางกาศ

สวรรค์ มาถึงของรองไม่พบคนไปทางที่ตนรบอยู่กับยักษ์

ภายในเจดวน พระพายรีบตามควนางกลับมาฆ่ายักษ์

ตายไม่ทันชั่วตมา จึงพากันกลับมาเมืองไทยอีกครั้ง

ทั้งเมืองกำพอกอยู่ในมือ ยังไม่แต่งงาน (ต่อ)

(๕๐) ยกนายควิน กับภานี ออกตุนที่ดักมาพบกับเจ้าป่า
 ที่ภูเขามาศย์ ไร่รองแล้ว เจ้าป่าบอกให้ไปเอาของดีจาก
 ท้าวภู่งด ที่เมืองบาดาล ขอโทษจากท้าวภู่งดแล้วจึงมา
 ไปพบนในเมืองไทยวิจิตร คนจ:ตายหมด. ท้าวหนบด
 บอกอาจารย์ให้พักอยู่กับเจ้าป่าก่อน ตันจึงไปเมืองนตล
 ยังไม่ถึง (ตัว) -

(๕๑) ยกท้าวภู่งดกับนางจันงัดนำดินกำสั่งสันทนาคันอยู่
 ท้าวหนบดเข้าเฝ้าร้องไห้ขง แล้วขอโทษจากท้าวภู่งด
 ท้าวจ:ให้แต่นางจันงัดนำดินบอกกว่าอย่าให้ เพราะเกรง
 ฤทธินางกลาศวรรด ท้าวภู่งดมอบพิษให้ท้าวหน
 โดยเอาพิษใส่กล่องวิเศษ บอกว่าให้ขงอยู่นี่จนแล้วไป
 ไป พิษจะออกจากกล่องเหมือนน้ำ นายควินลา
 จากเมืองบาดาล มุ่งไปเมืองไทยวิจิตรไม่ถึง (ตัว)

(๕๒) ยกมือแม่หมายสองสาวพี่น้อง พงศ์สายธรา
 น้องช่อสร้อยการ์ณ ในเมืองนี้ไม่มีผู้ช่วย เมืองนี้มาน
 อยู่หน้าเมือง ใครเดินเข้ามาเมืองจะถูกฆ่าตาย ท่านผู้
 ทยลักคน จะปลัดกันกอดจนวันตาย ถ้าใครต้องการมัจจุ
 หนิงไปปรับลมที่ของเขาลักคัสที่หน้าเมือง สองสาวได้รู้
 ข่าวว่าเมืองไทยกัจฉัตรมีผู้ช่วยกลับมาจากสักขาวิชรูป
 งาม จึงให้น้องสาวอยู่เมือง ตนเองจะไปลักข้ายมาทำยา.

มาตั้งเมืองไทยกัจฉัตร จึงเดินทางเข้าเมือง (๕๓)

(๕๓) ยกผลาญนรศักดิ์กับนางทั้งสี่นอนหลับในปราสาท.
 นางสายธราจึงลักข้ายกลับมาเมืองของตน ปลัดกันไม่ให้
 ผลาญนรศักดิ์หลงไหล คิมนางที่อยู่เมืองไทยกัจฉัตรหมด (๕๔)

(๕๔) ยกนางพิมพาคุณนางมาลาคอยกลิ่นที่อยู่กับนางกฤษณ
 อายุได้ ๑๗ ปี เรียนดีช่างกล่ามมาก ลาแม่ไปเยี่ยมแม่
 เดินทางยังไม่ถึง (๕๕)

(๕๘) ยศกราสวรรค์ เมื่อตามหาพวกไม่พบ ก็ไปหา

อมรินทร์ราชธำ เพื่อดูตามว่าเวลาคุณรงค์อยู่ใน

(๕๙) ยศอมรินทร์ เมื่อกราสวรรค์ติดตามก็บอกว่า พังของนพ

ติดอยู่มองไม่เห็นหาย แล้วเวลานี้มองโทษวิจิตรประทีปในทะเล

ซึ่งว่าพร้อมด้วยยกขึ้นส่งสร้อย ได้ถูกพันทศกษัตริย์ตาย

หมด โดยคำนพามาพบเห็นอลม ไทนางลงไปมอง

ขาดากองนางนทวารกษัตริย์เกิดใหม่ ไทนางลงไปขาดล (ตัว)

(๖๐) กล่าวถึงพระท้าวภู่ตั้งกับนางจันทน์นาคิน นางอยู่

นางกลาสวรรค์เขาไปตามว่า ไทพิษกาน้ำทำม อวดวาพิษ

มากองพันทศ ท้าวภู่ตั้งบอกว่าพันทศ นางจะตาย

นางกลาสวรรค์โกรธได้พันทศภู่ตั้ง พาเมียไปหาอมรินทร์

นางกลาสวรรค์ได้ไปจนถึงสวรรค์ ท้าวภู่ตั้ง

เขาหาอมรินทร์

(๖๑) ยศอมรินทร์ เห็นท้าวภู่ตั้งตามหาช่วย →

อมรินทร์ตามใจ กามาได้พัฒนาทำไม ใช้ให้ไปจนกลับที่-

วายเท นางกำลังโกรธตามใจไม่อยู่ อมรินทร์จึงใช้ให้

พาทางไกลไปแก้กายประสาธน์ในเมืองไทยวิจิตร

แก้กายเสร็จแล้ว ทางไกลก็กลับมาเมือง (ตั้ง)

(ตั้ง) ยกเข้าแจ้งสุริย์ เมื่อรู้ศึกต่อ รุอา นางกล่าวรรณด้วย

โดยตนให้รอดจากตายถึงของคุณมาก เทไปถามว่าลูกชายอยู่

ไหน นพบองว่าอยู่เมืองแม่หม้าย ยกมาตามจะตามไปด้วย

นางกรรณจึงชวนแม่หม้าย ตามผลาญแรงไปเมืองแม่หม้าย (ตั้ง)

(ตั้ง) ยกเข้าแจ้งสุริย์ เหา: ตามลูกชายไปเมืองแม่หม้าย ลัดจ: มีแม่-

ลัดจนเพราะเป็นหม้ายมานาน จนมาพบกับนางพิมพ์หาคน

สาวตน กามาเรื่องราวยกบองกว่าตนนี้เป็นตาของหนู

ก็พากันตามผลาญแรงไปเมืองแม่หม้าย. (ตั้ง)

(ตั้ง) ยกยกเข้าพรมกับนางตวัน. มาพบกับยกเข้าแจ้งสุริย์

แทะพิมพ์ ยกเข้าแจ้งสุริย์บองว่า ยกเห็นตนนี้เป็นศัตรู.

กับพ่อจา พิมพาสังหารบกขยอกษโพรหม ยักลุยมิตพาคา-
 ลิงหนี ไปพบนกอินทรียักไข ในนกดช่วยวางหน้าไว้
 พบอะไรให้วางหน้าได้ แม่แต่หอย ยักหนีไม่หยุด ๑.

(๕๖) นางพิมพาสามีไม้ต้น กิ่งวนตาสืบเมองแม่หม้าย (คือ)
 ยักกราสวรรค ถึงเมองแม่หม้ายพร้อมเสนา เห็นเสนา
 นางศรีอรยาว จึงถามว่าศรีอรยาวเพราะอะไร เสนาเคอให้-
 ฟัง นางกรวาทายเพราะอัน นางจึงไปศรีอรยาวแล้วเอา-
 เสนาใส่ในย่ามเอามาไป เสนาคนหนึ่งตกจากมือ นางไม่
 คงมาเอาเพราะรับรอน หัวเมองจึงไปทุกนแยกคนแปลกหน้า

(๕๗) ยกนางสายธารากับนางศรีอรยาวริน เชื้อไฟมออยู่กับ-
 ผลิตานุกรต เห็นเสนาเข้ามาทุก ครวาทเจ้าของผัวตามมา
 กงผลิตานุกรตแล้ว แลควอดมารับหน้า ต่าประจางกัน
 คนกระทั้งรบกัน ๑ พอกผูกหนึ่งในเมองไม่คยพบผู้ช่วย
 ก็ชวนกันตั้งผู้ช่วย ทำเอาผลิตานุกรตเกือบตาย -

นางทรงศรีบอกนัยไม่แพ ไม่เป็น: (ตึง)

(๕๕) ยกนางพิมพ์ปากยักษ์แสงรุ่งรี่ มาตั้งมองไม่เห็นหมายพบสนทนา

ทอดตมอยู่หน้ามืองตามร่อง // ความพาลันหา: ข้ามมืองช่วยรบ.

ดึกมาแล้ว พวกลูกยิงเข้ามืองเห็นผู้ช่วยต่างก็พากันช่วย

เสนาทักยกไปถอดถอน ๆ. ศิวาวรรณ นางกราสวรรค์ทศ.

นางสายธราธาย ศิวาวรรณเห็นพตายกหน้าจากมืองไป

พร้อมกับธอมทองจึงหนีจากมืองไป ๆ. ศิวาวรรณ: ตัก.

ตนหาผลาญมืองจนพบ ผลาญมืองไม่รู้จัก เพราะถูก

ลงหลงเส้นหน้านางสองพี่น้อง // โจ้ววรสรวรรณกับสาย

ธรา นางกราสวรรค์ // กัดหน้าหน้าตาย // ความพาลกลับมือง

พร้อมกับนางพิมพ์ พวกลูกยักษ์พากันหนีไกล

กับสาวผู้ในมือง รู้นางกราสวรรค์พากันกลับก็เสียใจ

ความยากลำบากมาทั้งมือง อยู่กันสลับ ๆ

จบ * * * * *

ภาคผนวก 2

เรื่อง กำแพงรัก

นักเลงเถื่อน

ອົງກົມທຳມະຊາດ

ເລກ ໑໑໑ ຂສສ

ປະເທດລາວ ປະຈຳປີ ໒໐໑໑

໑) ຄຳ ຄຳ = ຄຳສຳຄັນ - ຄຳລຳອຳລາ - ຄຳລຳອຳລາ =

ມີ ມີ ມີ

໑ ມີ ມີ

นิบายเรื่องนี้เป็นนิยายอมตะ ของไมเมอแซลิม เรานำมาคัด
 แปรจดเค้าเรื่องจากชีวิตเสวี่ของตัวนพเอกละครผู้อภ
 ฆาตบรุษยามหนึ่งซึ่งอยู่ในวัยเวียนขวามักไม่สมหวังกระทั่งหลงทางผิด
 คิดตัวจะไปนตาบ นิบายที่จะนำมาเสนอ ณ โอกาสนี้

นครเวียงพิงค์

พระเจ้ากรมเทพวิมล
 พระนามเจ้า สุกคนเทวี

พระองค์ได้เกิดมารัชกาลเสกกับพระนางเจ้ามาเป็นเวลานาน พระองค์มี

โอรสและธิดาเลอศักดิ์สูงดี แต่ไม่พำพระเจ้ากรมเทพวิมลพอพระองค์
 พระองค์ทรงเป็นทนต์เกี่ยวกับเรื่องชายแดน นึกชอบปล้นราษฎรของดีหอ
 เป็นนิจ พระองค์ก็รับสั่งให้คำราชทูตแดนเผด็จแล้วก็ให้ทนายส่งสั่งไปกระทำการ
 ค้ำเรื่อง

บ้านเทพนิมาน

รองท่านเจ้าอาภรณ์ กับคุณนาย รรวิกรม

ท่านเป็นคนร่ำรวยที่สุดในนครพิงค์ มีภริยาใจอ่อนช้อยเรื่องเพื่อแม่แก่
 คุณมากจน ประทำเช่นเจ้าหญิงท่านมาก ท่านมีลูกชายคนเดียว
 ชื่อ นรินทร์ กิตนารักษ์ บัดนี้ไปศึกษาต่อจนวิเศษได้เป็นกรมเทพพระมหาด
 ภาวิกรมของ นรินทร์ก็รับสั่งจะตั้งนรินทร์หรือบารุณีในตราบ โทที่หักคนนายจะ
 เสรีเป็นทองมาก จะมากงาทพหรือก็ตั้งราชการงานทางเวียงพิงค์
 ค้ำเรื่อง

๓) นรินทร์ กับ นัน-เทง เมื่อมาเวียนวังเมืองหลวง ก็ไปจับหนม. ก็เกิดก่อกวนนางละครคนหนึ่งเจ้าหญิง ทำใ้ถูกาวเวียนนรของกรมราชวังไป นันทกรวิบูลย์กับนารี พงษกรวิบูลย์จึงก่อกาททวายเวรไหม.

วันนี้ นรินทร์ ร่าน นัน-เทง เพื่อจะไปพบกับ ผกาทิพย์ เสนอกรม นุ่งหมวยมาแต่ตอนแรก นรินทร์ ก็ไม่ฟังเสียง. ออกเดินทงไปตีบนนางละคร ผู้ที่ระระกรวิโรโกล.

๔) นายโรงเป็นหมิงชื่อ แม่แรม นางเอกประจำโรงคือ ผกาทิพย์ นรธองคือ จิกวดี ผกาทิพย์กับ จิกวดีรักกันมากและเคยสาบานหว่าจะเป็นเพื่อนตาย ด้วยกัน คนทั้ง ๒ เห็นออกเห็นใจกัน แต่แม่แรมหัวหน้าดูคราโม้นี่เป็น คุณคนมาก. และมักพูดถ่มนสะตอกนิก ไปรักกับชายใดก็มีหันตะผกผัน นันท์ก็คิดท้อใจก็หนีแล้วละคร แต่ขณะนั้นผกาทิพย์ ก็ได้เกิดรักขึ้นมาแล้ว กับ นรินทร์ โดยที่ผกาทิพย์ ไม่ทราวยังเป็นเด็กสาว. วันนี้ ผกาทิพย์พอรอน จิกวดี ลาทานที่หน้าโรงละครไปเที่ยว ตลาดท่าครวัด ยามแรมเห็นนริกทักไปควมเคย ๑ ใ้ไป

๕) นางผกาทิพย์ พอรอนจิกวดี ได้หมกกับ นรินทร์ คนทั้งสองรักกันมาก จิกวดี ก็ไม่รักจริงเพราะเคยบอกใ้ ผกาทิพย์ให้เสียใ้ตายด้วย คนแรกก็ไปโม่ละคร ถอนแล้วดี ผกาทิพย์ ว่าทำไมก็ไปโม่ละครเอาใ้ทำเช่นนี้เกินนี้รักดีแม่แรมปากบารโม่ครนุละครไปหาเอา แล้วจิกวดีก็กลับไปโม่ละคร ส่วน นรินทร์ได้พา ผกาทิพย์ไปโม่ละครองศาอนัก เกิดรัมนันดาเฒพระนลกับนางพาทูรัก ทานางไป ลุหนึ่งเกือบ ๖ โม่จึงพานไปฝั่ง.

แม่แรม เมื่อเห็น จิกวดี กลับมาคนรักก็ถามว่า ผกาทิพย์ ไปไหน ก็ไม่ไปต่อด้วยกันไม่กลับหรือด้วยกัน จิกวดี ตอบว่า ได้ไปเที่ยวเล่นตามถักนี้ไปเล่นตาม ถักนี้ไม่เล่นตามเล่นกลับถักจน แม่แรมจึงสงสัยมากใน.

๕) ที่นี้โคนัน ผกาทิพย์ เข้ามาเอาหม้อหม้อทำที่นางโกรธมากแต่ก็ยังไม่กล้าทำอะไร
 แลระศึกเตือนถ้าจะไปก็กลัวมีเรื่องไปที่บุตรกับพี่ชายตนเอง ซ้ำไม่คิดจะทำเป็น
 เกิดจาก ทำได้ ผกาทิพย์เสียใจและน้องมีใจทำเองที่คิดมาเข้าแก้ และจึงยอมยวธา.
 ที่วังละคร
 ที่วัง

๖) บ้านพี่รักดี
 ขกล้วนนายเพื่อน หรือชื่อเพื่อนกับสมน ค. คน ชื่อเพื่อนรักนางหนึ่งที่บ้านนาง
 คือ นกนางนวลชื่อเพื่อนตัวระดมเหลว เพราะหลานกำนันชื่อ นายเปลว
 นายเปลวเป็นคนเอ่อกุศลหรือเวียงท่า นกนาง ทำจนขึ้นได้ทำการสำเร็จแล้ว
 ชื่อชื่อเพื่อนรักไปเป็นนกกางระ นันเป็นนกกางระนี้ไปชื่อเพื่อน ปะการ ๗
 เพื่อนมีรักคือ เดียงรัก เดียงรักโดยเป็นเพื่อนกันมานานแต่สันดานใจ
 มันเอาไม่เสีย บัดนี้แม้กระทั่งเวียงท่าทพบรรมัน ที่ให้เพื่อนต้องกลายเป็นชื่อ
 คนจนแค้นกับชื่อเพื่อนที่ป็นนกกางระเข้ามาชื่อรักดีเสมอ
 ในนี้เพื่อนรักจะไปเที่ยวบ้านนางมะเดื่อ รักดีแล้วก็ถูกพอกพาดสมนเกินทางไป.

๘) ท่านกำนัน กุทอง กับหลานเปลว
 นางเปลวเป็นนกกางระที่มี นันรักกับเพื่อนระฆังนางดีโพธิ์ เพราะคนรักก็ชอบ
 โขนั้นจึงมีเงิน ลกพอจะกินนมแม่หลาน นางพานนางดีโพธิ์ นางดีโพธิ์เป็นคนจน
 และมีลูกด้วยกัน ๑ คนเป็นหญิงน่ารักมาก คือแล้วนางเปลวก็รักกำนันไป ท่านกำนัน
 พยายามทำตามนางเปลวก็ทำดีไป.

๙) นางดีโพธิ์กับลูกน้อยพยอมหม่อมมา ร่วม นันรักกับขอมกับคนตามดี หม่อมมาไม่รัก
 วยระบมถึงดี
 ปะระคนนางพอลเปลวก็เข้ามาทำดีรักกันมามาก.

๑๐) แดงอ่อนปากชวามมีมาที่จะไปทุ่งนาตลาดบ้านท่าขี้เหล็ก หมอได้จะได้อไปเก็บของมีดมี.
 เลขเอาลกรองนาฬิกาผม จะจะมีให้ลิ้ม หมอออกกลางมดกด้วยระหนึ่งลมแล้ว
 นางก็รับหัดเข้าไปทำจนดึก.

๑๑) ทะระที่ใดเกินทางมานั้น ก็ไม่ลึก. หมอแปลจกใจให้ ก็ไปหลวงตาม้า และไปทอดระ
 ๑๖ ปีนี้เองจำได้ ๖ นิด. ก็ไปล้มลงกที่ด้วยกรมคอกก็. หมอแปลจกใจทำเป็นกต
 เลขมีมัดคัม พร้อมทั้งทพหนึ่งจำโรปล้นกลางทาง อังกรมาหมอแปลจกใจไป.
 ทะระหนึ่งคือเพื่อนได้มีมาหาผมทางหลิมหมอจะเอาอเลยดูจากมาเข้าปลัดจำกรักเกาะเพื่อน.
 หลิมทะระกลับคืนไปทพหมอกาจนไปรักหลานกันนั้น แต่ก็จะป็นนี้คือที่หัวเลี้ยวที่หมอช่วยเป็นมรร
 เลขเจ้าขมนหม เทระหมอนับไปทพ ทกคัมไม่มามันทุ่งขี้เหล็กที่หมอกัม.
 กัมหรือ.

๑๒) ขอมมา ขอม หมอมาตามหมอ
 หมอแปลจกใจคือคือใจ เขามาอองระเถาเรือว่า ถ้าไป กการขอมหมอ
 ขอมขอมไปฝั่งกักใจมีนม ๓-๔ ของ ร้องให้พรหมคัมขอมมาแต่ใจก็.
 กัมหรือ.

๑๓) เพื่อนเพื่อน ทานี่ไปทพมาตามทพหมอนั้นได้ก็คิดมี. และเอาตามไปที่เพื่อนกักกักขัง
 โดยตลอด. ทะระหมอนกตัวเป็นหมอคือของเพื่อน หมอจำได้ไม่ก็แหมไปก็แหม มาหัดหมอนิด.
 ทะระจะพูดกันหมอนั้นได้ก็ทะระมีเรื่องเล่า. หมอนั้นได้ก็เพื่อนที่โดยตลอด. หมอนั้นได้
 หมอกาหมอแปลเป็นกักหลานกันนั้น คของ ก็กักขังที่ไมคร ดันแล้วทะระหมอนั้นก็. ก็ไป
 ทะระไปมองหมอนั้นไว้มอ. ถ้าไป ขอมมาตาม เพื่อนกักทพไป.
 กัมหรือ.

๑๔) ทนกันนั้นกวม
 หมอแปลให้ตมกันนั้นไปออกต่างเขตทางของทพ. กันนั้นกักทพกัน
 ทนกันไปขอ - ลูปทพ
 กัมหรือ.

หน้าทูลสงสาร ผททพช มาก.

ก็มาบอกขอมารั้งในทรายาก ซื่อให้ ผททพช อึ้งมจ ทว่าไรทอหนักเอาระทศตชน
ในทรายากไปทิ้งไว้ดกรันนี้ แต่ทมิปลิดมาเพื่อขอมาก. หามได้ตามใจขอ.
คงไม่มีอะไรที่จะยอมเป็นของระลึกหวังดีให้พระเดียงไม่กัหน้าทูล. 1. ๑๓.
หน้าทูลได้ให้ทวนหามปลัดค้อมขอ 1 วงศ์ พ้อมกัมมอทอ. ซื่อหน้าไม่มีซื่อใดใด.
นอกจากผททพช ซื่อให้ผททพช ารอที่ถือ ผททพชให้สัคนา พ้อมพระปลั่ง.
ยังสทน พ้อมทอพรพรนี้.

โถวดี เห็นผททพช ทนุเตวักก้อมทัก ผททพช เตทลางอืพทล. จักรหน้าไม่ส่งอืสทน.
โถวดี สงสารเพื่อน หกัไม่ระหวัชอชอไร.

สนนักรักฟ.

โถวดี สวอทูนี อักปลั่งระอช. หน้าทูล ระวณการะวชอชการะทม ผททพช.
ชอกกร ระระระอชกรัก ๓. ก็ไม่ทั้น

* ทนุใดนั้น ผททพช ำระระอชกระทมเพื่อระให้ทั้นกัม หน้าทูล. อชกรักฟ เตสอชทวน
ได้ขอแล้วหวังจะทอมอชอไรอช

(ลมหน้าทูล สกทช).

ได้มีเคอระอชกรัก ผททพช พลาคอหน้าระ พ้อมกัมไม่กมอ. หงดี ระระทอทททไม่ชอก
จนสทนอชกรัก พ้อมหน้าทูลอชกรัก เตนกลัมไม่ระระอชกรัก 1๑๐๐. = สัสนี ระระสักร
แต่ทว่าที่ ตมผททพชไปไม่ทั้นกัมมีระอชกรัก = โมระกร = ระกรได้ทอชไม่กัมระอชกรัก
อืไม่ท. ซื่อให้ชอชอชม ทอทหน้าทูล ระระทอชกรักหน้าทูลหน้าทูล หงดีหน้าทูลอชกรักอชกรัก
ผททพชจันไร. ตทนหน้าทูลอชกรักอชกรักระระอชกรักหน้าทูล

โทะ: หน้าทูลผททพช ก็ได้เตนหน้าทูลอชกรักหน้าทูลแล้วอชกรักหน้าทูล. อชกรักหน้าทูลอชกรัก
ได้ทอช ผททพชอชกรัก หน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรัก ๓. ตทนหน้าทูลหน้าทูล
กระระอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูล.
ผททพช ระระอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูล.
หน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูลอชกรักหน้าทูล.

ไอ้ที่ฉันได้มาตรงมาด้วยขอพรหมปฏิเสท เพทะย้าหมากทองปลอดก็ได้มาพอไอ้ทอง
จะไม่ไว้ก็ได้ ทั่วกันไว้ได้ลาคิม

ดิฉันขอโทษ ที่ฉันได้มาตรงมาด้วยขอพรหมปฏิเสท เพทะย้าหมากทองปลอดก็ได้มาพอไอ้ทอง
จะไม่ไว้ก็ได้ ทั่วกันไว้ได้ลาคิม

มาทหนักันนังทอง ขอปลอด ขอโทษทอง เพทะย้าหมากทองปลอดก็ได้มาพอไอ้ทอง
จะไม่ไว้ก็ได้ ทั่วกันไว้ได้ลาคิม

ที่นี้ฉันขอโทษ ที่ฉันได้มาตรงมาด้วยขอพรหมปฏิเสท เพทะย้าหมากทองปลอดก็ได้มาพอไอ้ทอง
จะไม่ไว้ก็ได้ ทั่วกันไว้ได้ลาคิม

ทองไอ้ทอง เพทะย้าหมากทองปลอดก็ได้มาพอไอ้ทอง
จะไม่ไว้ก็ได้ ทั่วกันไว้ได้ลาคิม

ทองไอ้ทอง เพทะย้าหมากทองปลอดก็ได้มาพอไอ้ทอง
จะไม่ไว้ก็ได้ ทั่วกันไว้ได้ลาคิม

52. ผกาภรณ์ เดินเข้ามาตักจากนินทรมาส่ง ก็โดน วิชา ก็พอกอดกอด
ทั้งดีใจและเสียใจ นางมองด้วยความตมกับนางได้ ประทศตตามเป็นหญิงโสเภณี
กรมอกกัณวินนทร:เสียใจและขอมาทำงานกับนินทร

53. นินทร ได้เดินตามหา ผกาภรณ์ และพาผกาภรณ์ ไปพักผ่อน
และจัดการแต่งงานให้ - ยังไม่แต่ง
- ตั้งเรื่อง -

54. นายเปตง เมื่อกลับมาแล้วเห็นหน้าใคร และได้รับความผิดหวังคือ คำเรื่อง
ที่ตนพูดมา ต้องถูกชายเพื่อนที่หน้าปากคิมไม่ได้ ตามเหตุทั้งหมดอัน
เกิดจากคดีไฟ ไฟที่ก่อ:ไปไฟมีคดีไฟ และ:ได้ล้มมีตางมีง

55. นายเพื่อน นางคำเรื่อง คนทั้ง 2 รักกันมาก แต่เพื่อนคิดถึงพี่คำไฟ:ไม่ยอม
รักมัน คนคำเรื่องไม่

56. นางคำไฟ มารดา และลูกน้อย
นางอัมรมชูกน้อยที่ตมแน นายเปตงซึ่งเกิดจวันก่อนตาย นางอำชอม
เปตงได้ไม่ให้เงินของ คำไฟ พร้อมมารดา
เคยมันเงินเพื่อนโดยเงินเข้าที่ท่าพบนนายเปตงเสียเงินนี้ เปตงต่อ
เพื่อนซึ่งเปตงถึงกับความตาย คำไฟก็ถึงกับ:เกิดแต่ก่อนมีตางนางซึ่งมี
ได้ยอมทำมาดแต่คิดให้ตอนถูกนายเปตงซึ่งมาตาย คำไฟต้องตายเพราะ:อ้าง
เปตง ลืมคิด, คนแบบนี้ไม่ควรที่มันในคุก จึงเหลือแต่ลูกน้อย เพื่อนก็
พาไปให้คำเรื่องที่บ้าน ดงม:เรือ, คำเรื่องมีได้โดยดี

- ตั้งเรื่อง ๕ -

57. วันงานพิธีสมรส:หว่าง นางนินทรกับผกาภรณ์ บรรดาแขกมาทั้งมาก
มาในงานที่ถนนแพร่มรุ:กระทรวงออกต้อนรับแขก ผกาภรณ์ตอนค่ำพิธีตมนี้ซึ่ง
นางไม่พูดจา:บอก ได้แต่ร้องก่นนั้น นินทรซึ่งตั้งหน้าตาตามนางก็ตมนี้
ความตม นางสิ้นใจทั้งน้ำตา เครียดใจ เพราะ:เรื่องน้ำซารีให้
พ่อได้ในโต:กตมนี้มีนางประ:ธาจึงเป็นเพื่อนกันนินทร นินทรนั่งอยู่ด้วย
และ:แยกหลายต่อหลายคน พบหน้าคำเรื่องพูดจา "คำไฟนินทรที่หน้าคำข
นางสมรสหญิงกับพ่อท้อเกิน" ผกาภรณ์ได้ฟังโดยนก็เสียใจแต่เนื้อใจได้ในตา

ผิดชอบตัวเอง น้องเห็นด:ไม่มีโอกาสโดยคนรอบคอบตามพี่กับพี่ นรินทรจากรพชคงคน
- นางราชดีคธางกันที -

นรินทรก็เขยิบกอดศพนางร้องไห้รำพรคน วิทูรจมาไม่ทันเทศกรรม กัพา
ไปไม่ยังดัดคธางกันทีพี่ดี ผกทักพ.

วงนรินทร เฝ้ามองรพทชนางกันทีนั้น คิดถึงนางคธ:ชาติ เรดากไม่โดยไม่
กัมภ

- ตั้งชื่อ -
อมรุ่งสวาง

ภาคผนวก 3

เรื่อง คมในฝัก

รักในฝัน

ॐ ॐ
विष्णुः ...

विष्णुः विष्णुः

๑, ยกมือลงลับแสงท้าวแสงอุทัยนางอุไรวรรณ เมียน้อย
 ของจันทร์มา ลุกตาไหว - นางอุไรวรรณมีลูกสองคนชื่อ
 นายว่า เป็นกาคบ้าน กาลเมือง ท้าวแสงอุทัยได้ให้ออก
 จากเมือง เพราะถูกพมทลงสนั่นที่นางจันทร์มา ไหว
 ท้อใจไปกับนางอุไรวรรณด้วย ก็เป็นฝ่ายขอ
 บุญประสิทธิ์ น้องหญิงชื่อ กิตติธรรมา (ตั้ง)

๒, ยกมือเลื่อนตลกน้องตายหมดามองปะทะเหลือคนเดียว

๓, ยกมือเงาดีท่าเทพสุพรรณนางบรรจงเสก
 มลกดาวจร สหวิจิตร นางยกพิศวงศบไปดทภาพ
 เป็นประกัน ประภาตหาพปราบยักษ์ยังไปได (ตั้ง)

๔, ยกนางแก้วสิงหวิ อยู่ใปลายราศีนี้ ตามตามบุญประ
 สิทธิ ยังไม่พบต (ตั้ง)

๕, ยกมือเลื่อนตลกเงาครองทรงของนางอุไรวรรณ
 ได้แล้ว เดินทางต่อไป (ตั้ง)

๖. ยกนางพื้แพรวทอง อยู่เขาแก้วลับเมฆมีถ่านกั้รอบ. (ตั้ง)

๗. ยกยักษ์พ่นอง เกิดจากน้ำย่อยถูกหินในถ้ำ ยานพบนาง
อุไรวรรณ คับนางไป (ตั้ง)

๘. ยกนางแก้วพียัดขา อยู่ในปากเสือ ตามบุญประสิทธิ์ (ตั้ง)

๙. ยกพล่องตั้ง ผาดองกราปูเจ้าสิ่งมพราย ให้คนแก้ปี่งูท (ตั้ง)

๑๐. บุญประสิทธิ์ กับเสนา ตามหานางสุไรกับจิตตารายไม่พบ.

๑๑. จิตรฤทธาฆ่าพมพิ สิงเวียนนรที่กับพิ (ตั้ง)

๑๒. ยกยักษ์พ่นองปราบนางยังไม่ตกดงรัก (ตั้ง)

๑๓. ยกบุญประสิทธิ์ สิงเวียนนรที่กับพิ (ตั้ง)

๑๔. ยกเมืองกำแพงล้อมยักษ์เพลิงกรรต ลูกสาวแพ้วจิตรฤทธา
ไปซื้อมวิที่ด้วยทานมยง ที่หาพยอมยง (ตั้ง)

๑๕. ยกจิตรฤทธา เจ้าเรือวิที่ ล่วงออกเดินทาง (ตั้ง)

๑๖. ยกนางสาวเทพบรรณิษฐ์ พร้อมกับสัตว์หาบุญประสิทธิ์

๑๗. ยกนายปรีชา ลูกเสนาผู้ ด้ับหาหนิงด้วย (ตั้ง)

เบ็องวาหโรรม มาล่องทวารแห่งทองไม่ยอมให้ (ตั้ง).

๒๓. ยกพระนางอุไรวรรณ หนียักษ์พันกรวิ่งมาในป่า (ตั้ง).

๒๔. ยกบุญประสิทธิ์ มาพบนางในป่า คนร้ายร้องขอมัดเป็นเมีย
นั่งสนทนา ก็นอนในป่า (ตั้ง).

๒๕. ยกยักษ์พันกรว่านางหนี โดนนางอุไรวรรณเข้าในป่า คนมา
พบบุญประสิทธิ์ ขอมหาบุญประสิทธิ์ ให้อภัยพันกรพาหนีไป
สิ้นเมือง กนเองเดินทางตามนางต่อไป. (ตั้ง).

๒๖. บุญประสิทธิ์ ไปถึงเมืองหวิภค วิชาฆ่าฆ่านางยักษ์ (ตั้ง).

๒๗. ยกท้าวกระเด็น มุกดาหารระดมหัว หนีทางไปเมืองดับแก้ว
ไปเล่นกีฬาที่ประวิภาท พนันเมือง. (ตั้ง).

๒๘. ยกยักษ์มาดักเมืองเวสาลี สันนิษฐานร่อนกันหนี.

นางขลุ่ยมาดักเวสาลี รบกับบุญประสิทธิ์ หนีไปเมือง.

นางสหัสตราฆ่าบุญประสิทธิ์ (ตั้ง).

๓๓. ยักบี๋ตามเอนอยู่เมืองกำแพงเพชร พุดเรื่องลูกไปเรียน.

วิชาขโมยกลับ จ:โกไปแต่งงานกับสร้อยประพา. (๓๖)-

๓๔. ยักพลักไปดงกำ ไม่เห็นสัตว์จร จึงสืบหา. (๓๗)

๓๕. นางสัตว์จรไปพบสัตว์มี อยู่เรียนวิชา. (๓๘)

๓๖. ทนกระเด็นไปในกุ่ม ทำสัญญามอบเมืองให้ (๓๙)

๓๗. สร้อยประพา ไปมดอันขโมยกลับตามเมือง (๔๐)

๓๘. ยักขนนทกตฤาษีเทรกลับเมือง พบสร้อยประพาอยู่ใน

สวนจึงอุ้มเอานางไป ทางแสงทองตามทางไปพบบุญประ-

สิทธิ์ ซึ่งนางไม่ได้ยักหนี ทางแสงทองตามอนมาพบ

บุญประสิทธิ์ เขาคิดจับตัวไปกับเดนา พาลูกกลับให้

เมือง มอรรองสิงเหาตามบุญประสิทธิ์ต่อไป. (๔๑).

๓๙. บุญประสิทธิ์ ไปตกเมืองกำแพงเพชร เจ้านางวรรณนา,

คนโกตฤาษี.

๔๐ ทำงแ่งอุทัยประกาดทานักมรย ยักษ์พนดงพานางอุไร.
วารณมาถึง พระองค์จนรบไร (๔๓ง.)

๔๑ ยักษ์ปัดเรน รุโรองภาดกล่าวมรเ. เลยรบกันยักษ์แพ
บอมยกกลูกสาวให้ กำลังสนทนากันทำวแ่งอุทัยดัยเอาบุญ
ประสิทธิ์พาไปเมืองมอนสร้อยประกาดให้ จนพาเดินทางไป.

ฉากเมือง
๔๒ ยักษ์นั้นทหารไปหาภษี เชรยนวิธาก. (๔๓ง.)

๔๓ นางสัทฉัตร มาพบนางยักษ์พลัดรัก: ข่านพยักษ์
บุญบุญทิต มาทันช่วยไว้ นพพลัดรักบอกวาค: เอาคค.
ไปคนให้กับบุญประสิทธิ์ แล้วจะกลับมากให้ข่า จน
นางแก้วสงหระาเทา: ซ้ำทั้งนางสัทฉัตร จนรบกัน.
สัทฉัตรแพแล้วหนีไป. แล้วนางแก้วสงหระาพานางยักษ์
พลัดรักไป. (๔๓ง.)

๔๔ นายปรธำมาพบกับบุญประสิทธิ์ จนนางสร้อยประ:

ภาคกับนายปรีชา เดินทางพบกับใครๆมาปรีชาตาย.

๕๕. บุญประสิทธิ์มาพบจิตรตาราพากันไปทานในฝัน

๕๖. คนกระเด็น พาหุ่นยนต์ไปพนันมอง ยังไม่ถ่วง. ๕๖

๕๗. ไตรภาคร้อยประภาษมาพบกับบุญประสิทธิ์ นางร้อยประ-

ภาจะเอาบุญประสิทธิ์อีก บุญประสิทธิ์ไม่เอาจากไป ไตรภาคไม่เอา

๕๘. บุญประสิทธิ์ถึงด่าน ข้ามด่านได้นางพาไปเมืองลับแล. ๕๘

๕๙. ยกยักษ์ทั้งหมดมาทางไปเมืองลับแล. -

๖๐. ยกเทพบรรพตมา ถึงเมืองลับแล X

จบ..

✓ ออม จิตตภาณี เขียน

ภาคผนวก 4

เรื่อง

สาวใจเด็ด

๑) ยกทำทึนกรนางเกษรบรรจง เมืองหงษาวดี มีลูก
ชายชื่อวงศ์วิลาต ไปล่าสัตว์ยังไม่กลับ ทั้งหลังหาไม่ได้ไป
สู่ขอลูกสาวเจ้าเมืองทมิฬ:เกษรชื่อนางกิตติลลิตา. บุตรทำ
ไพนุสัน นางพินประภา อีกสามเดือนจะแต่งงาน มีทุกข์
ที่เจ้าชายยังไม่กลับเมือง ตั้ง.

๒) ยกวงศ์วิลาตกับเสนา ค่ำคืนพ่อเดินอยู่ในป่า (ณ).

๓) ยกช้างเผือกกำลังเดินมาพบวงศ์วิลาต.

๔) วงศ์วิลาตเห็นช้างเผือกน่ารัก สะจับไปไว้ในบ้านในเมือง
พากันไปตามแต่ไม้ต้น ตั้ง.

๕) ยกสาวใจเด็ดอยู่วัดพระฤๅษี อยู่ในตรานหินงูร่า.

ตาอาจารย์เข้าป่าไปพบวงศ์วิลาต นางอาสาจะจับช้าง
ให้ วงศ์วิลาตให้สัญญาว่าถ้าจับได้ตามใจจะเอาอะไร.

ในเย็น นางจับช้างมาได้ นางจะเอาวงศ์วิลาต
แต่ไม่ได้ต้องยอม แล้วนำกันกลับเมือง ตั้ง.

๖) ยกจิตรลดา หลงภาพทวย องค์วิไล. (ตั้ง)

๗) ยกองค์วิไล. เสนา. นางชรา. งาม. เขามองชนเผ่า +

๘) ทำทึนกรบนกร. เห็นลูกกลับมา รุ่งเรืองโดยใจ.
ใจใจให้ยกกัน ก็คงบอกเลิกงานยังเวลาอีกส่วน (ตั้ง)

๙) องค์วิไล ใส่งูญแจห้องพินนงสารใจเกิดไว้ แล้วชวน.
เสนาหนไปมองสัตว์ระเกษ ยังไม่ถึง (ตั้ง)

๑๐) ทำไพนุสิน-พินประภา ส่งปลุกกรงพธ ยงจากสวน. (ตั้ง)

๑๑) ทำทึนกรส่งบอกเลิกงาน ไปยังเมืองสัตว์ระเกษ (ตั้ง)

๑๒) ยกตำราใจเด็ดเล่า: กุญแจ ออกมาแล้วที่เข้ามอ-แม่ชว
เล่าเรื่องให้ฟัง แล้วลาไปวัดอาจารย์ ยังไม่ถึง. (ตั้ง)

๑๓) ทำไพนุสิน-พินประพา ถูกบอกเลิกงาน โกรธมาก.
ส่งประกาศไตรบรรณลักษณะ: เมืองพมหารัตน์ ยกนางให้ (ตั้ง)

๑๔) จิตรลดา ร้องการบอกเลิกงาน เสียใจมาก
หนีจากเมืองไป. (ตั้ง)

๑๕. ยกพระนารายณ์เอาดาไปรบดึกหงษาอดยังไม่ถึง
 (๑๖) ยกขัณฑ์สายยันต์ อยู่ต่ออัมพวัน ได้เป็นลูกพระอาทิตย์
 ลาฟองมาเริ่มป่าสวนไม้กล้วย เขาปราบยักษ์มาสร่วมหัวในส่วน
 มะพร้าว มีกัทนต์เจดีย์เมืองพนมแลงใหญ่ออกดี ให้ออก.
 ลากเก้าอี้ทุกวัน ออกจากเก้าอี้ +

๑๗. ยกขัณฑ์สายยันต์มาพบมรดกวิลาศ นางนักรักให้เป็นเกลอ.
 พาไปทำ ให้เสนาจนนอกเก้าอี้ ยกกับท้ายนอนหลับในคำ +

๑๘. มรดกวิลาศหนักเกลอยกขัณฑ์ลากเก้าอี้พร้อมเสนา. (ตั้ง)

๑๙. สำนวนใจเด็ดถ่วงวัดเขาหาอาจารย์ เล่าเรื่องให้อาจารย์ฟัง
 อาจารย์บอกคาถากอศุคราบีให้ ลาไปเมืองหงษาอด (ตั้ง)

(๒๐) ยกยักษ์โตตรพรม อยู่เมืองคัมภีร์ มีลูกสาว -
 สองคนชื่อ พวงแก้ว - พวงทอง ยกขัณฑ์โตตรพรมลา.
 ลูกสาวไปรับพรจากท้าวมหาพรหม ลูกสาวชื่อ:
 ทำพวกได้แต่ให้หาท้ายทิมสหาย ท้ายที่ตออบตาแดง

- ๑๖. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๑๗. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๑๘. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๑๙. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๐. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๑. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๒. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๓. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๔. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๕. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๖. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๗. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๘. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๒๙. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).
- ๓๐. ยักขคางลายกนหัวราเกดอหนี ออกลัดตามไม่พบ. (ตั้ง).

พวงแก้วบอกเล่าให้ไปทุกอง วงแก้วลาไปโกหก.
 นพพวงทองได้เสียบกับท้าย พวงแก้วตั้งปลอมกิดจ:
 ลักพาท้ายไป (ตั้ง)

๒๗. ขกพวงแก้ว ถึงเมืองหงษาวรคามจริง รีบกลับหนี
 ละไปฆ่าท้ายเสีย ย้ำไม่ถึงเมืองลับมา (ตั้ง)

๒๘. เล่นรู้ว่านพพวงแก้วจะไปฆ่าวงแก้วดีใจ เข้าไปรายงาน
 โททางทันกรทราบ -- (ตั้ง)

๒๙. ดงสายันนตักลวงพวงแก้ว เล่าความจริงให้ท้ายฟังแล้วพา
 ท้ายหนีไปจากเมือง. พรอมควายเลน่า. (ตั้ง)

๓๐. ทำที่นคร-เกษร-ใจเด็ด เล่นหาขงานรื่องใจเด็ดรีบ
 อดำไปช่วยท้าย จากหงษา ไปเมืองลับแล่ง. (ตั้ง).

๓๑. มวงแก้วถึงเมืองรวานองเสียตัว โกรธมาก ่วนนั้น
 ออกติดตามฆ่าท้าย และอยู่ที่เรือนร้อยควาย/คน. (ตั้ง).

๓๒. ยกยักบิดนราร นางสาวซึ่งแม่อำพัน อยู่เมือง-
 กรอบพะเนิน พ่อแม่ตาย บิดนรารหลานของสาวว่าจ:
 ไปหาเมียสักคน ย - + -

๓๓. ยกบิดนรารมาพบยกยักบิดนราร ยกขอมไป-
 เมืองขอมไม่ถึง ตั้งว

๓๔. กงเต๋ายกนตพารายมาได้ในกำของตน ตั้ง

๓๕. พระอาทิตย์ วิวาดูกด่างพ่นโคมแล้วลงมา กระจก-
 กรอบให้ เห็นยกกับชายถอดคราบให้แล้วไป. ตั้ง

๓๖. ภริลาภคนธรรมา ไม่ได้แยกขเห็นพทญงนอนอยู่
 ตกใจในทวารหุดอก ลังหนตาไปยังไม่พบใคร ตั้ง

๓๗. นางสาวใจเด็ดมาพบยกยักบิดนราร วิวาดูกด่างเป็น
 กุหนมระพมดวิลาศ ๓๖ ใจเด็ดจับยกยักโดยยกยักกับ-
 นังสาวยอมเป็นทาส แล้วลากกลับเมืองให้นาง

วธกา

ตกตึกเข้าหาควงสายกันดี คนโตเลยกิน (ตั้ง).
 ๕๖. อู๋ต่างใจเด็ดมาถึงมหาสมุทรก็กระโดดน้ำ เล่นน้ำ
 ก็ไม่ฟัง นกคนถารับไว้ ถ้ามวเรียงจึงมอบแก้วตา
 ป้อนให้แล้วหายไป นางใจเด็ดมาถึงเมืองบ้านแก้วตาเมือง
 วงศ์ฉลาดเห็นนางนำแก้วมาให้ก็ไม่ดื่มให้ จงใจให้นาง
 ไปเอาแก้วเขมรลามาให้ดูภายในเวลา ๒๕ ชั่วโมง.

ไม่ได้จะฆ่า นางถามว่ารักนางไหม ว่ายตอบว่าไม่รัก นางจึง
 ถอดควมให้ดู แล้วเหาะไปลงให้ท้ายตาม ว่ายตามไป
 นางเหาะไปที่ทุ่งนพบอกล่าวไม่รัก วงศ์ฉลาดให้เห็นน้ำล่อ.

ลงคนแพลงมา คนโตเลยกิน นกคนเขาเมือง
 ก็วางรักตลก พระราชาภาคักให้ พระอมตวยนางทั้งสาม.
 ยกบจตรนุราชอยู่ป่าเมืองหนองคาย

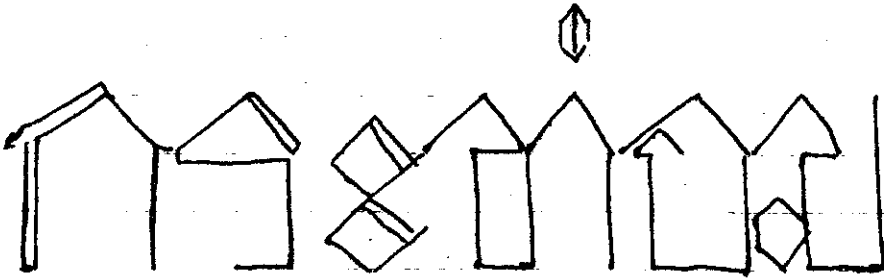
จบ.....

ภาคผนวก 5

เรื่อง

กระท่อมหน้าต่าง

เรื่องที่ 5



๑๒
น้ำตา

๑ ยกเมือง โลกทร: ทารโฆวี่ยน-คั้นแจ่มฟ้า-มาลาประ:
 คับ มลลกลอยกบผาดพยับนคั พระตั้งรับทหารกีนกน
 นางมาลาประ: คับปล่อยให้ไปเขื่องลงปราบโลกา ไซ้มือ
 กิดลลอย เป็นเพียงยักข (ตั้ง)

๒. ยกนางมาลาประ: คับเป็นทะเลไม่อยู่ในป่า คนผาด.
 พยับนคั มาพบพาไปรดกษิ ๓ บอกรให้ไปเจ้าโคกหินของ
 นพยักข กากินง แม่ของผาดพยับนคั ๓ เดินทางไป.
 เมืองโลกทร: ยังไม่ถึง.

๓. ผาดพยับนคั เขาเมืองคับนพกากินงมดไธหนามอง
 เขาเดอดมาแก่ในนางมาลาประ: คับทาบแล้งนากลับไป
 ไธในเขื่อง ออกติดตามคันทรวแจ่มฟ้าต่อไป. (ตั้ง)

๔. ยกเพียงดาบประ: ลิตธิ ยักขกัณนราร ลุกส่วรือ
 พงคิลลดา คับนพลันทรวแจ่มฟ้ามากำเมย แต่ลูกท้าว
 กอดได้ ประภาศการแต่งงาน. (ตั้ง)

๕. ขกพาดพยนต์ ฆากงเม็งถ่ายประสิทธิ์ ปดอม.
ตามไปอยู่ สนั่นตองนพทศากเือง ซงไม่ถึงไหน. (ตั้ง)

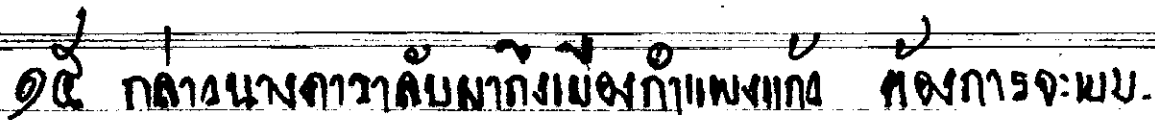
๖. กอนนวารชามนพเเค:ลกยามโลกตร: สนั่นพาดพยนต์
อปตมตอมนามเือง แดงออกจิดตามพท้ายตงไป. (ตั้ง)

๗. ขกเม็งก้าแพงแคว ทาโมนสนง-พินประทา ลกคำร้อ
กคณบพพา. กคณบพพาตอกบวงกคณตางยหน้ามเือง
กบคณา กนทวยไทยกขมาพ ยกขยงไมมา. (ตั้ง)

๘. ยกยักขพาดโลกา เืองถ่ายลอม ลกคณพร้อนนท.
กคณ นงร้อนนทคณ นนทรวคคณทางไปข่า-
นายคณา ยังไม่คณา (ตั้ง)

๙. ยกนางจาวาดบ ลกยักขคิตวาลูร- นพทพอมาวา
มาประสิทธิ์ ลกจาววยกคณมาทบ ยกขจ:ขานาย
คณา นางทอไปงย

- ๑๐ ยกยกราชมาลโลคา ไปทพทัยชองพาดภักทพ.
เมืองกายเพชร คภของนางวอบแก้ว, ไปรบ คนนพ
การวาดบดได้ แลตอกกับนายคินดา. (ตั้ง)
- ๑๑ ยกยกราชมาลโลคา ไปรบทพทัยชองพาดภักทพ.
เมือง กลดาดอย ไปรบคนนพ มาจาประสิทธิ์ ยกยกราช
ภักทพไปทพทศกษี ยังไม่ตั้ง. (ตั้ง)
- ๑๒ เมืองกาแพงแก้ว โพนคินจ-คินประภา รับนายคิน
กาโอ นายคินดาหนีไปตามขอ-แม่ คนไปพบยกยกราชมา
ลโลคาไปรบทพทศกษี ยกยกราชมาลโลคา
คินกาโอ แลเปลี่ยนชื่อไปอยู่เมืองกาแพงแก้ว. (ตั้ง)
- ๑๓ นางทวารวดีหนีไปตามคินดา. ยังไม่พบ (ตั้ง)
- ๑๔ ยกยกราชมาลโลคา ไปพบนายอินทตรงตั้งจริง แลส่งไป
ไว้เมืองโลกศร: แลส่งนางคินดาไปอาณพเมืองกา
แพงแก้ว คนนายอินทตรงคน พุดยังไม่ตกลง พักในเมือง (ตั้ง)



๑๕. กลางนางสาวมาดมากรบของกาแพงทอง ของการจะพบ.
 นายวิเศษ ยักขงอกมา นางบอกจะไปหานายวิเศษ.
 วิเศษนางทั้งหมัด ไปเมืองโลกลูก: ๕.

ภาคผนวก 6

เรื่อง

รักในสายเลือด

รักในสายเลือด

๑. ยากเมื่อ สิริวิกรมฯ ท้าวท้าวแดง. เมีย สิริวิกรมฯ มีคนช่วย-

รื้อท้าวแดง. ลูกท้าวแดง กิ่งก้าน. มีเมียคนช่วย. ท้าว

๒๐๐๓ พ.ร. ราชกิจจานุเบกษา ไม่รู้มีเมียคนช่วยมาก จนลืมคน เมียหลวงหวะ

ท้าวแดง พ.ร. ๑๙๖๖ ที่ ก. ๓๓๓ ๒๐๐ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

เมียคนช่วย โดยได้เอาของมากขาย มีคนช่วย รื้อ ท้าวแดง พ.ร. ๑๙๖๖

๒๐๐๓ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

๒๐๐๓ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

๒๐๐๓ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

(๕) พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

๒๐๐๓ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

๒๐๐๓ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

๒๐๐๓ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

๒๐๐๓ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖ พ.ร. ๑๙๖๖

๗๐
๗๑
ไม่ได้เลยขาดเขาเลย เวลาเมื่อลูกหัวใจอ่อนลงมี ลูกไป

ตามทาง ๗๐๐ จุดดีกว่าเพราะอะไรที่แม่ถาม (ยังไม่)

แต่แม่เองก็บอก ที่แม่ถามว่าทำไมแม่ถึงแม่เลี้ยงพี่

เขาใจไม่มองก็ตอบในใจไม่ได้แม่เองก็เพราะ

แม่เองแหละของใจไม่ได้ ราวนี้แม่เองก็แม่เอง

หนีใครพี่เลี้ยง (เลี้ยง) ๑๐ อย่าง คม คม ๑๐ อย่าง

๑๐ แม่เลี้ยงไปให้มาตามอีกแม่เลี้ยง ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

แม่เลี้ยง ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

เพราะมีเรื่องสั้นหลายเรื่อง พอครบเล่ม พอใจครับ

ใช่ ใช่ ดึงน้องสาวกับ ซอส นิลกัทพ์ หวังเผด็จ
นางเอกคนต่อไป พอจบเรื่อง : 10 > 10 จบแล้วครับ

นี่แหละ (ยักพ้อ / ภาวทรมาน / แดกการ / เลบ / ภาวทรมาน / ภาว
ทำไม่ได้อะไรทั้งนี้ แม้สิ่งใดที่มันมีด้วย เรื่องนี้

ใช่ ใช่ เรื่องสั้นเรื่องสั้น / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10
นี่แหละ เลบ / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10

ใช่ ใช่ เรื่องสั้นเรื่องสั้น / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10
นี่แหละ เลบ / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10

ใช่ ใช่ เรื่องสั้นเรื่องสั้น / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10
นี่แหละ เลบ / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10

ใช่ ใช่ เรื่องสั้นเรื่องสั้น / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10
นี่แหละ เลบ / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10

ใช่ ใช่ เรื่องสั้นเรื่องสั้น / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10
นี่แหละ เลบ / ภาวทรมาน / ภาว : 10 : 10

ห่อถั่วเป็นโครงไม้ไผ่ในหม้อ ^{หม้อดิน} ขยี้ร่วนละเอียด ~~ด้วย~~

๑. ~~๑.๑~~ ๑.๑ หม้อดิน: ๑.๑ หม้อดิน (๑.๑) ๑.๑ หม้อดิน (๑.๑)
 ๑.๒ (๑.๒) ๑.๒ (๑.๒) ๑.๒ (๑.๒) ๑.๒ (๑.๒)
 ๑.๓ (๑.๓) ๑.๓ (๑.๓) ๑.๓ (๑.๓) ๑.๓ (๑.๓)

ภาคผนวก 7

เรื่อง

พระราชวังว่าง

วิญญาณรัก

“ เรือง ”

พระราชวัง ว่าง
วิณ ภาณ รัก

* ๑ ขกเมือง ปัตตมาวดี พระเจ้าผู้ครองเมือง ทรงพระนาม
 ว่า ท้าวศรีประทุม พระนางเจ้ามอหารณ์ ได้ปกครองเมืองนี้
 พระราชโอรสมีนามว่า ตรีชโยปราชัย * ขยมาวัน -
 แห่ง ทานที ไชยคุณ พระภักดี พระอมรรายเมือ นางวาด
 เทวี ไชยคุณนครเมือง * พระราชโอรสเมืองนี้ชื่อแลว่าท้าว
 พระชัยโกกัณ * ขนพลได้ปกครองอยู่นานปี คิดจะไปในบุรี
 เมือง ได้มีสัมพันธ์ไมตรี กับเมืองยักศอ เมือง ลอมพวา เจ้าเมือง
 ชื่อ พัด:ทอง ลูกชื่อ นนทจักร์ และเมืองลาวสีชัย เจ้าเมืองชื่อ พัด:ทอง
 ลูกชื่อ ทองธรรม ขยวิชัยเรวดี ท่านขุนพลได้คุมไพร่มา
 ทฬ มาล้อมเมือง ปัตตมาวดีไว้และได้รบยุทธ ต่อเดกัธ เทาฟ้าเจ้า
 เมือง ศรีประทุม พระมอหารณ์ ว่าในศึก:รบรบลง ในคืนปฐมพล
 พระอมรราย บัศ สดับส่อง ตาไม้ใน:จ:ราในนศด นรียง:พาเมือง
 เจ้าเมืองไม่ไหว ขนพลสังหารลอมพวา ทวีร์ศักดิ์ แล้วจึงไป
 ยุกหนท * เมื่อไฟไหม้เมืองทุกทิศแล้ว ผู้คนอพยพหนี

เป็น มาตั้งอยู่ที่ ขอบกำแพงปราสาท กับแล้วสร้างขึ้นทับเดิม

มีผนังหนานหนึ่ง และประตูอีกหนหนึ่ง ~~เป็น~~ เป็น

ทิศใต้ ทิศเหนือ พระราชวัง เก้าห้อง ทิศตะวันออก ๑๑ ห้อง

แต่ตรงแถวของช่องประตูที่ทิศใต้ ๑๑ * ในพระ

ราชวังนี้มีแต่สิ่งของอย่างอื่นโปรด เว้นแต่ลูกช้างไว้

อยู่ตลอดแถว (๘๓๐)

(๘๓๐) ขุนนางผู้ใหญ่ของขุนนางที่มีเดิมนั้นไว้เป็น

อันที่ขุนนาง ที่ให้เดิมนั้น แต่เดิมเป็นคนเมือง

วังนี้ เมื่อรัชชทายาทครองเมือง ที่ให้เดิมนั้น (๘๓๐)

ลูกสาวชื่อ นางขอม นมอด ๑๐๐ บาททอง นางขอม

พระแม่แต่ยังมีบุตร มีบุตรชื่อ ขุนนางผู้ใหญ่

พระในนามขุนนาง มีบุตรชื่อ ขุนนางผู้ใหญ่ และได้อีกคนหนึ่ง

มีบุตรชื่อ ขุนนาง และบุตรชื่อ ขุนนางชื่อ ขุนนาง

ชายคนหนึ่ง ชื่อ ขุนนางชื่อ ขุนนางชื่อ ขุนนาง

ชื่อ ขุนนางชื่อ

ทนายของพ่อหรือแม่แล้วอีกสองคนรวมเป็นสี่คน ยี่สิบ

ของนายมาได้ตั้งแต่กรมเสนาบดีแล้ว ทนายของพ่อแล้ว

ได้ผูกกับลูกสาวเสนาบดี แต่ไม่กล้าทำอะไรเพราะเธอเป็นลูกของ

กรม ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

กับทนายแล้ว ทนายทนายแล้วเป็นหม่อมจืด-ทนาย

ทำมาแต่ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

อีกอย่างหนึ่งขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

ขลุ่ย แต่ไม่กล้าพูด เว้นเมื่อเวลาร่วมกัน เมื่อถึงเวลา

ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

(ยี่สิบ) เมื่อถึงเวลา ทนายขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน

ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

ทำ เมื่อถึงเวลา เมื่อไปเวลานั้น ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน

ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

ขลุ่ยขลุ่ยขลุ่ยกับทนายแล้วเร่กัน ทำมาแต่ขลุ่ย

ที่หน้าวัดคือป่าหน่ไปไฟ ๑๑๖ ทหารได้พาเรือออกจากวัด

ถึงพระอารามหลวงของหลวง เมื่อถึงวัดตามวัง จ.จันทบุรี

เมืองวังจันทบุรีจึงได้มุ่งมาที่ ๑๐๓ จากเมืองไปสู่มือง ขาก ลังลงขลุ่ย

(แยก) เมืองคลองนารายณ์ผู้ครองเมือง ชื่อพระคหบดีสุโขทัย

จึงได้มีแม่ทัพตามเสด็จมาแล้ว นับว่ารักชาติเมือง ขุนพลสงขครักษ์

เมื่อครั้งไปพาเมืองรัตนวาดีแล้วได้รู้เรื่องด้วยได้ขุนพลมา

คือพ่อคหบดีเมืองรัตนวาดีชื่อขุนพลสุโขทัย (ตัว)

(แยก) เมืองไชยบุรี ขันผู้ครองเมือง ชื่อพี่หลวง สุโขทัย

ชื่อคหบดีเมืองสุโขทัยชื่อเรวดี นับว่ารักชาติเมืองเมือง

พาเมืองรัตนวาดี มาจะไปสร้างบ้าน แล้วจ. ๑๐) แล้วเอา และแม่

พลเมือง จากเมืองเขาไปอยู่เมืองรัตนวาดี เพราะเมืองของ

ตนเป็นท้าวคหบดีอันยากยากยาก เพราะเมืองรัตนวาดี

อันยากไปไว้บริวารอันยากยาก เมื่อรักชาติจึงได้ลูก

จากเมืองมุ่งมาที่ไปเมือง กองพาเมืองรัตนวาดี

แล้วสุโขทัย

สอนลูกได้เป็นอย่างดี เพราะ พ่อเป็นยักษ์อีกที

ลูกก็ชอบสอนพ่อบ้าง จะช่วยเนื้องเมื่อบ ปรากฏว่า อยู่เสมอ

เพราะเกลียดรักพี่ช้อยอีก แต่ไม่ทำให้อะไรเพราะ พ่อเอง รัก

ด: ของธรรม เพ็ชรสัมพันธ์ อ่องมอญ ว่าลูกกับ ทวีร์ พี่

ทพ วรอุทัย ๗๗ จะไปหางานรับใช้คนอื่นได้ไหม เมื่อถามว่าอยู่

ที่ ๗๗ จะจับมาในแก้ว งามดีเหมือนลาวเรไร แล้วจะสุภาพ

เมื่อรับท้าว ๗๗ จะไปสอนอยู่ เมืองยัด เป็นอินทร์ (ต๋อง)

* (๕๑๐) ท้าวศรีพรหม เพื่อรับหนีออกจากเมือง เมื่อรับ

พี่พลบตีวัด เพาเมือง ได้หนีหนีไปลี้ภัยได้มาอาศัยอยู่ตามเข็มนา

ได้ขี้ตเอาฟ้าดาวระกาศเป็นเหล็ก เพื่อจะอุทิศรับคนดี ใน

พระหงษ์กลดหมายขมิ้นมหาภิรมย์ไฟ ไปปล้ำสู้รบตี ตลกด

ไปปล้ำสู้รบตี ตลกด เพราะท้าวท้าวเจ้าลูกแก้วตามแห้ว

ท้าวท้าวเจ้าลูกแก้วไม่ตาม สันหว่พระหาบได้รักเพียงเขวๆ

เพราะว่าไม่รักลูกของพระแม่เอง ท้าวท้าวทุกสิ่งทุกอย่าง

ไม้เคียว รอบ อ.ไรท์กับรั้ว (ขาว)

(ชยค) เมื่อปี ๒๕๒๕... ยืนที่คั่นของสองคน...
 ราวคั่นที่รอดตาย เพราะขาไฟโผล่ไปงอกรอรับ...
 มาคือว่า ทั้งเมืองยังเหลืออะไร... คนเกิดอีก
 หนึ่งดวง ที่ติดอยู่ที่ปลาย... เมืองบาง...
 แก้ว... งาม...
 ใต้...
 อยู่ตลอด... ไม้...
 ส่วน...
 เพราะ...
 ทหาร...
 ว่า...

(ชยค) ฟังทนาย...
 ...

เหนือเกล้าแล้วก็ออกเดินทางไปเมือง ปะทิวดี กับ
 ถึงเมือง ปะทิวดีแล้วรับ อ: ไร แม้แต่ สัตว์ สัตว์ก็ไม่มี ทั้ง
 กรม ดนตรี มังคละ ไปสู่ พระราชวัง ก็ไปพบ หิด สหม กับ
 ชวน ดนตรีสอง คนก็เข้าไปกับ ม้า อี นี ราช ชั่วคราว อย่างที่
 ไม่เคย ถึงจะ: ๑๐: ไร ก็ไม่ทราบ เมื่อตามคนที่สองก็ได้ตาม
 ก็เข้าไปในวังรับ ก็มีดวงแก้วสองดวงมองดูของประหลาด
 ปรากฏ ทุบตี พวก ขุนพล ทั้ง กรม ดนตรี ๑๐๐ คน เมื่อ
 เมื่อพินาศเมืองแล้วหนึ่งปีก็มาถึง: ไปในท่ามกลาง เรือง ดาบ
 แดงนี้ แดงได้หาคิดจะไป (ต่อไป)

(ยก) เมือง ปะทิวดีตั้งแต่หน้าวัด สาคิม ชัด มงรุ่ ปรากฏว่า ถึงเมือง
 ปรากฏว่า ปรากฏว่า และลูกชายได้ไปติดต่อกับลูกสาวเดิม
 ปรากฏว่า แต่ ปรากฏว่า ไม่รัก แต่พอจะบอกถึงเรื่อง เดิมที พ่อ
 ปรากฏว่า ลูกชายทั้ง ๖ คน หมา หมา ปรากฏว่า ลูกชายได้ นม ๗
 ปรากฏว่า ลูกชายได้ นม ๗ ปรากฏว่า ปรากฏว่า ๑๐๐
)

นี่เป็นหนังสือที่ลูกของข้าพเจ้าได้อ่าน ที่เมืองหลวง

เพราะนี่เป็นหนังสือของลูก พ่อของเจ้าก็ยังไม่ค่อย พอคัด
เสร็จแล้วก็ได้มาแบ่งออกตีพิมพ์ทันที นี่เป็นเมืองหลวง

เมืองหลวงพอคัด ก็ตามราชวังเรื่องพ่อไปเมือง ปัตตานี
นี่เป็นหนังสือของข้าพเจ้าไม่กลัว วิชาอักษร พ่อรู้เรื่อง ก็ช่วยกัน

ออกจากเมือง มุ่งหน้าไปหาพ่อที่หอพิมพ์ (ตึก)
(ยก) มาหาพ่อที่หอพิมพ์ที่เมืองปัตตานี

วันที่ในหนังสือว่างาน คือคนที่มาประจำที่เมืองปัตตานี
และคนมาของตึก และคนที่ส่งของตึก ส่วนมาหาพ่อตึก

ช่วงนั้นหนังสือคนไปดูเมือง ปัตตานี ตามราชวังว่า ลูกไป
เมืองปัตตานี หนังสือปัตตานี พ่อช่วยมาส่งว่าไปดูเมือง ปัตตานี

วันที่หนังสือถึงเมืองปัตตานี ทุกครั้งครั้งหนึ่งเป็นครั้งหนึ่ง
มาหาพ่อตึกแล้วไปส่งให้พ่อตามราชวัง

วันที่หนังสือ และหนังสือปัตตานีทุกเล่ม

แต่ นายโพธิ์แดง เป็นคนมานะ และ เป็นช่างประติมากรรม
 - ศิลปิน และ ไปตจจากวัดกษัตริย์วรานที่หก พงเหลงจากไฟไหม้
 สิบเจ็ด เขียนภาพให้ เป็นประวิศกาศดาร เพื่อให้ออนชุนรุ่น
 พังจก แล้วชวนภรรยาไปด้วย แยกกันตามตง
 ขอมตจไว้คอยไปตจหลัง แล้วจุนไปตามแม่และท่าน
 เกษมณี ส่วนนายเมื่อนักถึงความหลังของนายโพธิ์
 แแดง ว่า เป็นคนอาภัพ พังจกพ่อแม่ ก็นักถึงสารจุนหน้า
 งามตจ แต่เรือทั้งหมดยายพยายามปิดบังโดยไม่ให้ใครรู้
 โพธิ์แดง เมื่อตาแล้ว ก็ออกเดินทางมุ่งไปยังเมือง นัตตมา
 วดี เมื่อจวนถึงถึง ขณะนั้นพบทหารเฝ้าพระราชวัง
 ของคน แต่ทหารก็ไปกับนายโพธิ์แดงรู้จัก เพราะเป็นคนเมือง
 เดียวกัน แต่ไม่กล้าทัก เพราะกลัวเรื่องทางการเมืองระชื้อชนา
 ทที่เห็นเรือจรวอนกับนายโพธิ์แดง จึงทำให้เป็นไม่รู้จัก ฝ่าย
 ทหารวังก็สงสัยอยู่เหมือนกันแต่ไม่กล้าทัก เพราะกลัวผิด

คนทรยศต่างก็จากกันมานานหลายทศวรรษแล้ว เมื่อนายพร
 - หอม //

แดงและทหารเข้าไปถึงพระราชวัง ประตูก็เปิดออกเองต่างก็สงสัย

(ยก) เมื่อใดคือวัย ตบแต่งกันมาพักหลายปี ออกจาก
 เมืองไม่หลายวัน มีแต่ลึกลับหรือซ่อนเงื่อนงวมกับ
 คุณหญิงหรือเวรอส ที่ตั้งมีมรดกมากก็เห็นเรื่องนอก
 ธรรมจ: ความอื่นไม่ดูเมื่อมีตตามอสอดส่อง จึงไม่
 ด้มีใจให้รัก ความอื่นแล้วออกไปหา (ต่อ)

(จบ) ฮิตนผลัดกับอภัยจักร์ มหันต์วิเศษ
 ที่หน้าประตูที่ดูดีมีดูละเอียดกับหลายมาเค: กล้าม
 ใจ เมื่อทักใจองมกถึงตักใจ แต่ในรูปร่างก็
 ไร่น่าที่หน้าประตูก็ดูดีในใจนั้น ความจอตม:
 ลอดของทักใจ ฮิตนผลัดฮิตนผลัดมาเพื่อ
 อดองทักใจแต่ กล้ามใจของทักใจ
 อดองทักใจไม่อดองทักใจ อดองทักใจ

ย่องหนี ดึง//ก้อ ก็ล้มจาก ยอดมรธาจาก ดนตรี
 รอมพรารออัน กษามลลลล ลอนทูลโพธิ์แดงแก้ว
 7 มอสีนพร: ยออัน ดนตรีอัน ก็เลยหนีไปพักหนึ่ง
 ล้อดอติยนาถของพร: ทน งามอ้อมงาม สดชื่นแดงแก้ว
 เมื่อมอสีนเห็นลูกก็ร้องไห้ ทนร้องไห้แล้วเห็นแม่
 ลอยน้ำใกล้ๆ แล้วก็ขึ้นสูบน้ำแล้วร้องกรอก
 นมอันที่พอ สดชื่นเมื่อได้นมจมนพร: นพร
 พร้อมต้อปลกมทโด้ดออัน แล: ร้องกรอกนพร
 โพธิ์ทอง แลมีสีตราชันทูลในลูกนั้น แลว่า
 ล้อดลูกเป็นนรีล่อต้อปลอ. อัญชามลลลลล
 มอสีน ก็ยากจ: มอสีนเห็นมอสีนเมื่อมีตต
 ออ พร: เมื่อเมื่อของพ่อแม่ แล: ร้อง
 งามลลลลลลลลลล ทน ทน กน: พร: ทน แม่
 เลนก็เมื่อเมื่อทอปลกมทโด้ดออัน เมื่อมอสีนเห็น

กิ่งฟ้าใหม่ เมื่อรักต้องทนเห็นในตาอมวบ
 ลอยบ กิ่งฟ้าใหม่แล้วความเย็นในกายชกบลิ้นทวิ
 ทนายบลิ้นใบเตยสีชช เมื่อทุกคืนลมพัด/ร้อน
 รบชชเห็นทมิ ทนายบลิ้นก็ตอมบลิ้นใหม่
 เรือนอันเล็กทลลัน ทุกคืนจวิใบเตยลิ้น
 เมื่อพฤษภมลอมภมทวิลิ้นของทนายใหม่ลอม
 จี๋กล้มทำมือพระบลิ้น ลาดภามทลลัน
 ๐๓๖ จมลิ้นจ แล้วลิ้นมาลจากลิ้น
 ล้อมดองแก้วรักเมฆลิ้นดู ล้อมดองปวงลิ้น
 จมแก้วมดูกบลิ้นจวิ แล้วกล้มใหม่ ทวิลิ้น
 ลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้น ลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้น
 ทอน ลิ้นลิ้นจวิลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้น ลิ้น
 ลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้น ลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้น
 ทิมท ลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้นลิ้น ลิ้นลิ้น

งาม! เมื่อลมพัดอ่อนโยน เรือก็แล่นไป
 งาม! เมื่อลมพัดอ่อนโยน เรือก็แล่นไป
 งาม! เมื่อลมพัดอ่อนโยน เรือก็แล่นไป
 งาม! เมื่อลมพัดอ่อนโยน เรือก็แล่นไป

(๒๓). ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส
 ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส
 ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส
 ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส

(๒๔). ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส
 ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส
 ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส
 ลมพัดมา ทัดน้ำใส ลมพัดมา ทัดน้ำใส

13 เดือน 10 ตามเดือนใหม่แล้ว ที่นั่นคนก็อยู่
 70 ปีมาแล้ว ที่นั่นคนก็อยู่มาแต่ก่อน
 มา เมื่อแรกออกดูเห็นสภาพของพระที่นั่ง
 ศาลยอดพระที่นั่งนั้น ที่นั่นก็ทำมาตลอด
 รัชกาลที่ 10 รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7
 เห็นมาตลอด พอกลางก็มาตลอดมาจนถึง
 สมัย รัชกาลที่ 10 รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7
 ได้ตั้งสร้างวังขึ้นใหม่แล้ว รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7
 ในรัชกาลที่ 10 รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7
 รัชกาลที่ 10 รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7
 รัชกาลที่ 10 รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7
 รัชกาลที่ 10 รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7
 รัชกาลที่ 10 รัชกาลที่ 9 รัชกาลที่ 8 รัชกาลที่ 7

(๒๙) รุทราศรณ สรรพคุณ กัมมจัก พัทธเวลา เมื่อมี
 ฤกษ์งามยามดี สดุดีสมมุติของ ท้าว ธวัชประทุม
 กัมมจัก ธวัชเทพ น้อมรับมา ก้มลง จีวรวิชัย
 ท้าว ธวัชประทุม. จึงเข้าไป จ้มมดใจ ทัตถลของตน
 เมื่อนั้น ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว ช้อมมือ ๐ ๐ ๐ ๐ (๒๙)
 แล้ว ๑๑ ก้มลง จ. ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว เมื่อนั้น
 เมื่อนั้น จ. ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว (๒๙)

(๒๙) ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว ๑๑ ก้มลง พิศาร ๐๐๐ // แล้ว
 เมื่อจ้มมดใจ สดุดีสมมุติของ ท้าว ธวัชประทุม
 ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว เพราะความรัก ท้าว ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว
 เมื่อจ้มมดใจ ๐๐๐ // แล้ว ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว
 แล้ว เพราะความรัก ท้าว ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว เมื่อจ้มมดใจ
 สดุดีสมมุติ ฤทราศรณ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว พิศาร ๐๐๐ // แล้ว (๒๙)
 ๐๐๐ พิศาร ๐๐๐ // แล้ว พิศาร ๐๐๐ // แล้ว พิศาร ๐๐๐ // แล้ว

นิคมตั้งจากรังสิตไว้แล้ว. " เมืองมอญตามดอย ที่จางฮง
 คุม พว.ทงกมอญพว. " เพื่อไว้ตั้งลูกอินทอ
 เมืองมอญแล้วแล้ว ตั้งไว้ที่เมืองอินทอ แล้วตั้งที่นอก
 ทงกัน (๓๖)

(๓๗) ชื่อเมืองมอญจางฮงตาม ทนดงามทงกันใน
 ราชชนน พวกลมอญทงกันก็มาตั้งที่จางฮงไว้
 ตั้งเมืองนอกจางฮง พว.ที่ไว้กวดดองทงกัน
 คุม กับทงฮงทงกันที่กวดทงกัน เช่นทงกันทงกัน
 อกค.มอญมม เด่วไว้ตั้งอินทอ อกค.มอญมม
 ตั้งไว้มอญจางฮงไว้ที่อินทอ ตั้งไว้ที่
 ทั่วเมืองอินทอตั้ง ที่ไว้ตั้ง พว.ราชทงฮง
 ทนทงทงอินทอเมืองทงฮง (๓๘)

(๓๙) เมืองลัมเกาะ เด่วตั้งที่อินทอตามดอย
 เพื่อตั้งตามทงกัน ทงไว้ที่อินทอทงกัน

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า ข้อ ๖๖. (๑) หมายความว่า

ใบไม้แห้งที่ เว้นแต่ได้จากกิ่งของพรรณ งามดีทุก
 ฤดูฝนที่ ว่างไว้สำหรับให้ลมพัดพัดตามช่อง
 ไม้ที่ว่างไว้ นอกเหนือจากที่ทุกปีให้ลมพัดมาใน

ไว้ ธรรมดาใบไม้ที่ว่างไว้สำหรับกิ่งของพรรณ นอก
 ฤดู ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ และในบางที่บาง
 ไม้.

(๒๗). คุณค่าที่ว่างไว้สำหรับใบไม้ที่
 ว่าง: ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ
 ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ: ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ
 ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ (ตั้ง)

(๒๘). ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ
 ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ
 ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ
 ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ ว่างไว้สำหรับ

๑๒๒. เจ้าอาวาสโพธิ์แดง ก็ยกส่งพระท้าวท้าวในอ้อม
 ฐานอันชื่อคหังท้อล่องในมณฑล แล้วแล้ว
 ๑๒๓. ท้าวมณฑล ๑๒๔. ท้าวท้อล่องจ้อ๑๑๑๑
 ๑๒๕. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๒๖. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๒๗. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๒๘. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๒๙. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๓๐. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๓๑. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๓๒. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๓๓. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๓๔. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๓๕. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๓๖. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๓๗. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๓๘. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๓๙. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๔๐. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๔๑. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๔๒. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๔๓. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๔๔. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๔๕. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๔๖. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๔๗. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๔๘. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑
 ๑๔๙. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑ ๑๕๐. ท้าวท้อล่อง๑๑๑๑

(๒๓) พระท้าวท้อล่อง๑๑๑๑

ภาคผนวก 8

เรื่อง

นางหลังผ้า

ยกเมืองหงษาท้าวหลังสู้ทั้น นางกลับค: 00v

1. ~~ยกเมืองหงษาท้าวหลังสู้ทั้น นางกลับค: 00v~~ มยุตรล่อง
คนชื่อเทมสุวรรณพี่ ปันทองน้อง พักไกลจากเมืองพระอมลันดา (ตั้ง)
2. ยกท้าวฉัตรทวิปนาทกลับมณฑา เมืองชองลม มยุตร
สาวชื่อ สอนาตาธา ปรารภเรื่องไม่มีใครมาขอ (ตั้ง)
3. ยกนางยักษ์ ฆ่าสังข์แก้ว อยู่ท่าท้าวคณธมาด เต้นมาพบเทม
สุวรรณพระอมลันดา ยกพาไปทำขวัญ (ตั้ง)
4. ยกเมืองหงษาท้าวหลังสู้ทั้น ปรารภเรื่องเทมสุวรรณจากเมือง
และเรื่องแต่งงานปันทองกับสังข์แก้วประดอง บุตรท้าวโพธิ์รัตน
นางฉัตรทอง เมืองท่าด. (ตั้ง)
5. ยกเมืองกำกัฒพลอม ยกชนนทศรย์ นางกาหลับ ปรารภ-
เรื่องบุตรสาวชื่อดาจรรยา ส:แต่งงานกับยักษ์นทวอบุตรยักษ์นท
ลักษ์ เมืองกำกัฒพลอม (ตั้ง)
6. เทมสุวรรณหนีนางยักษ์ฆ่าสังข์แก้ว มาในป่าพบตาทววย
ยายประทุม อยู่ในสวนเมืองชองลม ดาต้อยอยู่ (ตั้ง)

๗. ปิ่นทองลาพ่อแม่ไป/ไม่ปากกับเสนา (ตั้ง)

8. ยกบุคคลนางอยู่ในคราบผี คณาจารย์ที่ขวยป่าพบปิ่นทอง
รักปิ่นทอง จึงลักพาไปไว้ (ตั้ง)

9. ยกเบื้องทำเล ทำไฟนุรตันนางฉัตรทอง สิ่งปลุกโรงพิธ (ตั้ง)

10. ปิ่นทองตามมาไปพบ แลควาพมากลับเมือง (ตั้ง)

11. ยกนางคณาจารย์ล่องอาดาเลขา เมื่อนัก่อนไปไม่สอน รักคน-
หมลักรรณ กลับเขามืองถูกไล่ออกจากเมือง มาตั้งกระท่อม
อยู่หน้าเมือง. (ตั้ง)

12. ยกนางพบบแพททอง ลาภาซีไปที่ขวยป่า (ตั้ง)

13. ทาตแสงสีทันพาปิ่นทองไปแต่งงาน ยี่งไม่กึ่ง (ตั้ง)

14. พบแพททองมาพบหมลักรรณ รักคนไม่กลับอก. (ตั้ง)

15. บุคคลหนึ่งอาจารย์มาพบทาตแสงสีทัน จะไปแต่งงานปิ่นทอง
กับควอยประคอง ตามเรื่องพบบุคคลกับปิ่นทองกลับเมือง
ตกลงบอกเลิกไป (ตั้ง)

16. ท้าวธรรมทวปได้ให้หม่อมสุวรรณ กับส่งเอาตุลาจากหน้าเมือง
นางกลับมมาท้าวธรรมทวป ร้องไห้ (ตั้ง)

17. ปันทองหนีบุญครอง ไปปรับบุญส่นอง (ตั้ง)

18. ยกท้าวไพฑูริย์นางธรรมทวปเมืองท่าบ. ร้องไห้ บอกเลขา
งานกโธธ ประกาศว่าหากใครไปปรับในเมืองหงษา: ยก
คุกแล้วให้ ยังไม่มีใครไปปรับ (ตั้ง)

19. ยกยกขนนท้าว มาพบหม่อมสุวรรณเห็นส่งเอาตุลาจาก
โอรานาง เกิดรักกันยกยกหนีไป. (ตั้ง)

20. ยกยกขนนท้าวกรกับนท้าว ยกหนีไปตั้งงานกับส่งเอา
ครุฑมา เมืองกบแก้วลอม ไปตั้งแล้วหนี. (ตั้ง)

21. นางบุญส่นองลาพอนมัว. กับวัดจ. กอดครุฑ ยังไม่ลง (ตั้ง)

22. นางส่งเอาตุลาจระเข้นมาพบกับหม่อมสุวรรณ (ตั้ง) กอดด้วยแขนอกหน้า
เมือง รบกับยกยกหนีไปเมือง. (ตั้ง)

23. บุคขุนงกั๋งกัตกอดคราบตามปิ่นทองต่อไป (ตั้ง)

24. ปิ่นทองรื่องว่าเมืองท่าโต ประกาศสงครามกกลับตามขอ-
ทหารจากห้อง ไปตงเงาหนึ่งเดียว

25. เขมสุวรรณคานพทาสองคตบเมือง จไปเยี่ยมพู่ทอง

มาพบขุนคณางามรื่องกนเกิดรักกน พากนมาทงเมือง

26. นันทกรกตบเมือง นันทกรสืบหาคนดตไป (ตั้ง)

27. ยกมองโคกกระเจายักษ์ชอตรรกพพ่องหม้าย ลูกสาว
ชอตรรกนี้ คาทงไปหนีตณรเมืองไทย (ตั้ง)

28. เขมสุวรรณคานพขุนคณางามไปรับเมียทามองกำแหงลอม

29. ยกนางยักษ์เลื่องดาว บุรูปยักษ์กบหนจได้บงกลูกสาวพื่อ
ของตน เมองลอมตลก (ตั้ง)

30. ปิ่นทองมาทงเมืองพทงอยู่เมือง ตกต้างเงาพททขุนคณาง
คนปดาคัยกนเป็นเมียชอ (ตั้ง)

- 31. เศรษฐีเห็นเทพบุตรลงไปในาหล่มลึกลงมาทอดตราบ ๆ
- 32. เห็นลึกลงลงมองโง่งลม เทพบุตรมาไปสวรรค์ ตั้ง
- 33. นางพบเทพบุตรงกคืบคืบตามดูชื่อว่า ทำอย่างไรให้เห็นตัวตั้ง
- 34. บุตรนางผู้เลี้ยงไก่อยู่ที่ประตูของแม่ ทำทุกสิ่งอย่างจะรบ
ให้รอดตัวเองว่า "สลาพยัคฆ์" ตั้ง
- 35. นนทกรมาพเนทราช เจริญวิหิตตฤาษี ตั้ง
- 36. สร้อยสรน เต็นทางมาไกลมองหงษา ประทับในรูวงค์ประ
กาดให้ขยกันรบริง ป้องกันดอมมิกันสัตว์ ตั้ง
- 37. ยกยกันนทกรร การ รือองประกาดให้ไปรบดจากเมือง
ทำดเคไปปราบแม่ทัพมอหงษาค้อดล้าไปปราบ. ตั้ง
- 38. ปีศาจนางยักษ์ผู้เลี้ยงไก่ ไปหาหล่มลึกลงในมารบขบตร (ตั้ง)
- 39. ยกยกันนทกรร กษัตริย์ มาถึงเมืองกำมอหงดอม รืออง
อหล่มลึกลง ไปสวรรค์ ก็ปลอมตอกอยู่ตาย นางท
ล่องกรบไป - - ตั้ง

40 พระยา "ปกเกล้า" ยืน" อดารบศึกมืองหงษา ยังไม่กลับ (ตั้ง)

41 เทพบุตรนำหม่าจรรณไปมืองตายลอม รอรองความชอบนาง-
หงส์องหนันนทวธ คาไปมืองหงษา รอรองความป็นทองจาก-
มือง บุกสู่นองจากมืองไปวัด หม่าจรรณฝึก. (ตั้ง)

42 กุษาเทพบุตรทองไปรรรค เห็นตัวแล้ว เทวดาดังในกลีบ.
มืองหงษา ยังไม่กลับ (ตั้ง)

43 ทพอดำทงหม่าจรรณมืองหงษา หม่าจรรณอดกมาโตมาจางง:
ลงดาบ จับเทพบุตรมาทำเนศการณ ได้ร้งจกพิภพอยู่มือง
ปัดจาบางฝือลือองคว โทสในหม่าจรรณให้ไปรบบุตร องตน
นางพบบททอง อดลวามบุตรนางฝือลือองคว จนกระทั่งถึง.
ลำดับขนาด เกิดรบกันยังไม่แพ้ไม่ชนะ. (ตั้ง)

44. บุกสู่นองกมลดาตความจริงในกุษาหงษ์ แล้วบวธ. (ตั้ง)

45 นางหงส์องหนันนทวธ จ.ไปมาตาตายยังไม่กลับ (ตั้ง)

46. นางพบแพวทองประกาศทวดตาว่า ภาคลูกหมี่สุวรรณจริงงอไหนนาง-
 จบต๋อ. แล้วพาไปมอง เขมสุวรรณไม่เชื่อว่าลูกตนต๋อตาต่าง ๆ
 ทวดตาจึงพาไปสังสรรค์ จกทอดตราขี้ให้ (ตั้ง)

47. ปันทองมาตงวดกบข่อยูกตาดียวกกับบุญส่นองซึ่งป็นที่ ปัน
 ทองอยู่กฏตนรัก บุญส่นองอยู่กฏตนได้ก. (ตั้ง)

48. นันทรวงอกตามนางทั้งสอง สอตาละขาและสอตาธรรยา นันทรวงไปมอง
 หนึ่งตามขงไม่กตง (ตั้ง).

49. เขมสุวรรณไปมองของลม บอกว่าสอตาละขาได้กับยกขนันจธ-
 แล้ว เขมสุวรรณพักอยู่มองของลม ที่ส่นากลมเมือง (ตั้ง)

50. ยกขนันทรวงกมองหงชายามค่ำ กตส่นมว่ามองทลขพคว
 คณนางพบแพวทองไปทงทลข นางตั้นตอนกลางทางรู้วออยู่
 ในมองยกษ กรบคน ยกหน (ตั้ง)

51. บุญส่นอง นตงกานไฟก่ากขทาหคณปันทอง หลวงปัน-
 ท้อปบททวงมาเคย ขันบุญส่นองต๋อนกอน (ตั้ง)

52 เทวดาทอดตราบลกหมยสุวรรณ ให้ออวา "วงหมยรา"
เครื่องเคลวสิ่งมายงเมืองหงษา ตั้ง

53 สร้อยรัตน ปลดกษัตริย์เมืองหงษา พร:ในวัดกุกกัก-
หมย ให้ออวา ประ:ในต่างกิตนรา ตั้ง

54 บุณีสองแกล่ ปันทองทำผดกจลมน: โดยไมรตว
กลายเป็น ปราบก: ตั้ง

55 ส่งตาลงา ส่งตจรรยา มาตวตายในป่า ตั้ง

56 บุณีสองหมทอง สักจากหิน ตามยธากกรรม ตั้ง

57 นนทกาพตกมา ฤตตราสรอยประ:ตองมาหค:ขุท
อินนารัก นางไปรัก ตั้ง

58 โยธาทองสองหนจากเมือง ๑ ปันทองฆ่าตวตาย ตั้ง

59 บุณีสองกลดอบตบตรเค็ดหวดตาย ล้วนบุตรรกษ
เทวดารักษา ๑ ตั้ง

60 หมยสุวรรณพบยักษ์นันทวง ยักขลิวมอ.

สร้อยประคองให้ แล้วจากไปเหม่สุวรรณพาสร้อยประคอง
ไปเมืองหงษา (ตั้ง)


61. ยุ่งสัตว์ปรีดาขันทั้งเรื่องพระมหากษัตริย์ถูก
ปลดยกให้พื่อน้ำ (ตั้ง)

62. พบแพวทองพบเค้นาตุบอกริ้วว ภายใต้อดต.
จน จึงพากันค้นหาเมืองหงษา (ตั้ง)

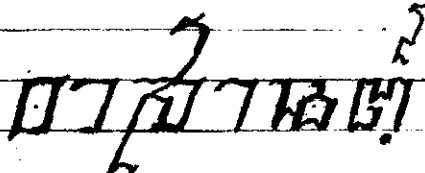
63. ยกลูกปั้นทองอยู่กบรกดทอต รือร้อยพ่อแม่ตาย
จึงขนานนามว่า "ปั้นรงค์" เดินทางลับเมืองหงษาพบ

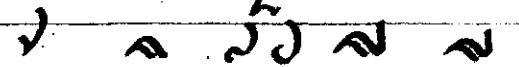
แพวทองรับ (ตั้ง)
64. ยกนับปีกวีรเืองจากสัตว์ปรีดาธาธาทุกปลด คิดจะกู้
เมืองหงษาไว้ จึงไปช่วยรบ และฆ่านางสร้อย
รับตาย แล้วพักอยู่ในเมือง (ตั้ง)

65. เหม่สุวรรณ รือร้อยตาแพนกันแล้ว เมื่อพบ
พบแพวทองก็สู้รบกับปั้นรงค์ สอนภามรเือง


 แควพากนคตบเมอง ราชภักดิ์กสมรส เป็นมว

คตวิวาท สภาพง. —


 ตาวิวาท


 ยอง จิตรภักต เขยง

ภาคผนวก 9

เรื่อง

ชะตากรรม

นายหมื่นตุง เสด็จรักษา โดย คุณน้า นามรัตน มีครอบครัวครอง.

หมื่นตุง: นางรัตนมีบุตรโดยความเกรงกลัว

นายทองนี้ ก็มาทูลขอในชื่อเรื่องว่า ชาติกรรม
ไว้เรื่อง

1 นครเทว: ศท:

พระ:ราชา ท้าบเทพอโธษ ยนพค ครอบครอง

พระ:ราชา ได้ทรงจนนครเทว:ศท:พร้อมพระ:นางคำจำเนนแก้ว มาได้ ๕๐ ปี
แต่:ขณะ:นี้พระ:นางทรงตั้งครรภ์ได้ ๕ เดือน แต่ยังไม่คลอด ท้าบเทพอโธษ
สงสัยมาก ในการตั้งครรภ์ของพระ:นางครั้งนี้ พระ:ราชาไม่ปลุกนางหญิง-
คลอดสักคน ท้าบเทพอโธษ:อนคร:อยู่ในเรื่องพระ:นางคำจำเนนแก้ว จึงมีภัก-
กัมยุนพคให้ ไปตามโทรมาทำนวยมตราในท้องของพระ:นาง

ยนพคมีอายุตามคำมีภูษาไปตามโทร

2 ยนพคตรวจราชมีคกฬากวอดกันกรัศดา - ภายเดง-
คกฬากวอดทำนไกโตเป็นสีดอกดอกจาก:ตักให้พื้นนางสิ้นนางจวราช แล้วตั้ง:
เป็นพ่อตักในอนาคตาต:ถ้ามีโองคต:ยี่อันนครเทว:ศท:มาสิ้นของตนภาพภค
หน้า ก็วิตถกักัดพระ:นางคำจำเนนแก้วให้พ้นตักตำแหน่งราชกาเมืองท้าย
โดยการตักตามนโทร:แต่ให้ทำนวยมตราในท้องนางต่อหน้ากันตั้ง ตักแต่หัว:
ม่วงหน้าไปยังบ้านโทร:แต่ทำนไก

3 พระ:นางคำจำเนนแก้ว กับนางสิ้นม พระ:นพทรงกัมพระ:ทองในนครตั้ง-
กรรมของพระ:นาง ซึ่งผิดกว่ามณ:ธรรมต ทวีธ:ระของ:เป็นนภกรรมของ-
พระ:นาง:เป็นอย่างไรก็ไม่ทราบ' ต่อนร่างกายของพระ:นาง:แต่:งัด:คือของม-
มาก ถิ่นนางซ่อนสิ้นมขึ้นเพื่อพระ:ราชา ณ.ท้องพระ:โรง

4 ตาโทร:แต่: เริ่มตั้ง:แห่งราชกรรมในสมัยพระ:ราชมีดาของ:กัฏกภาพิโธษ
กร:ทักตองมตามกนกร:ทั้งกานัน กนคินันยนพคตรวจพร้อมตักพิวกันที่:
มาซึ่งบ้านตาโทร:แต่: ตาโทร:ออกมาต่อนับดอยตลางอันดีกานพคมาเยี่ยมก
บ้านตาน จึงมีความกานพค:ก็บอกกับโธษ:อัน:โต ได้มาซึ่งมตคนกิง-
บ้านในอันนี้ พนค:ด้วยความ:ประ:สังค:อง:ตน:โดย:ตัก:ตัก:ให้:โทร:กรรม.

อันใด ทั่วประเทศก็รักพอเช่นเดียวกัน นางดวงกานดา ก็ไม่พอจึงไม่ท้าวเมษ
 พระกรุงซึ่งกันตอมว่า การท้าวเมษนั้นคนตมรักพอต้องแบ่งแยกไป คือรักเมษ
 ต่:ต้องเสกยก ถ้ารักคนใด:ต้องท้อถอยบ้าง เมษคนอื่น:พอต้องท้อถอยคนตมก็
 มากก้น:เพราะรักคนใด ทั่วประเทศ:เช่นนี้ในคำพูดของเสด็จพ่อ นางไม่จ้ด
 ท้าม:แต่:ขอ:ร้อง:ให้:พอ:ท้าวเมษ:เกิด: นาง:ขอ:ได้:แม่:เลี้ยง:ไว้:ด้วยกัน:แก้:หมา: แต่:นาง:ขอ:อ้อ:
 ด้: คน:ที่:พอ:เอา:มา:ต้อง:เป็น:คน:ไม่:มี:ลูก:มี:ภรรยา:หรือ:มี:เงิน:น้ำ:เงิน:นาง:มา: มาร:รับ:คิ-
 ภา:ลูก:สาว:แต่:ก็:ออก:เดิน:ทาง:ตาม:กิม:ห้อง

ตั้งโรง

14. ยกนกร - ดงชวาชาน

พระเจ้ากรุง ทั้งสิ้นทั้ง พระนางเจ้า ก็นางราน ชาลาคิวชอว่าฉิราช นง.
 พลทหาร

ทำดท้าวเมษ กิ่งกั้นพระทัยมาก ในอาณาจักรดงชวาชานกร มีนางมารชานพ
 ษตักนางสิริ:ภายใน:คน: กรม:ก่:กัน:นาง:มาร:มี:ต่:ขอ:ขอ:สิริ:ศิว:พร:ม:ก:รี่
 กัน:เป็น:อาหาร:ประ:คิ: ประ:ชา:ชน:ต้ม:ตาก:กัน:มาก:มา: พระ:ราชา:ก็:ประ:ชุม:กร:วัง:ใหญ่
 กำ:ได้:สิริ:มาร:มาร:นาง:มาร:ได้:ไม่:ได้:มี:ด:ขาด:ก: ของ:คน: (แต่) ก็:มี:ม:ก:ษ:พร:ท:พ:น:
 ปร:าน:นาง:มาร:ชาน:นี้:ได้:ต:ท:พ:อ:สิริ:ก:สิริ:ม:ร:ส:ก:ม:ฟ้า:ท:พ:ง: ฉิ:ราช: หรือ:มี:ก:ม:น:
 อย:ช:ย:ให้:ป:ก:กร:อง:ด้วย: นาง:พ:ด:อง:ก:ประ:ก:ษ: ตั้ง:โรง

15. (มรรษาบ ดกรม ราชเชอมีรบนอน ไม่สิดมพก)

ทำดท้าวเมษ กิ่งกั้นพระทัยเป็นอย่างยิ่ง ในกตอมาของขุนนางฉิราชกรุง
 นี้ มีนท้:อง:ชก:ฉิ:ราช:ว: ช:อ: กัน:กร:ส:ดา: ก:ว:ช:ก:ก:เป็น:ภรรยา:กัน:น:เร: เรา:ไป:
 ปร:าก:นา:ก:ี:ช:ด:ด:ด:ด:ด:ด:ด:ด: มี:น:ด:ง:ว:อ:าน:ท:ร:ม:ร:ม:ก:ก:ก:ง:ฉิ:ท:พ:น:ก:ร:ก:ร:ท:อ:ส:ท:
 ไป:เป็น:ก:ิม:ท:ก:ษ: แต่:ช:ก:ด:ง:ต:น:เป็น:ราชา:ด:ไม่: (คน:ทำ:ว:ก:พ:อ:ี:ช:ก:กัน:มาก:ก:ทำ:
 ยัง:ต้อง:มี:ด:โ:ด:น: แต่:ท:ร:งาน:ให้:ก:น:อาหาร:ด:น:ด: (แต่) พระ:ราชา:ให้:พระ:ทัย:มาก
 ไม่:เคย:น:ก: มาก:อน:เคย:ว่า:เหตุ:ว:อ:อัน:นี้:ด:เค:จ:น:กัน:ตัว:เอง:ด:ง:กร:มา:น: แบน:มี:ก:ทำ:ก:ม:
 ของ:ด:ม:ช:ย:

ตั้งโรง

16. ขุนพลดงชวา ชันฉิราชชอ ฉิชนพิต

บุรุษที่มีความดีก็ควรจะดีอย่างคนพิน ก็โดยดีอันมากทำกรพดเชวโรเด: สักกมา-
ตนเป็นกษัตริย์/กษัตริย์ เด: ก: พยาขามการมานทำกรพดเชวโรให้ตายไปอย่างกรรมาน.

ตั้งเรื่อง

ยกสงทราฐกุมาร พี่ชายของเมืองเด: สาทนัง ขึ้นมาเอาของกักตักไป พระอาจารย์-
ตั้งบอกแก่กุมารว่า ถ้าได้เรียนวิชาตั้งรอบรณช้านานแล้ว สัมภรรยาคือสิ่งของความดี
คือ: ท่องนัฟอโรด้านครกรงกต: หต: เกิดการกมกฐินกับพระนคร พระราชาได้ตั้งอำนาจไป
ได้สัมภรรยาแต่ที่: ไม่ยอมยกอกราดตนเพื่อความต้องการได้ในเดือนกต เพราะเจ้าก็อาจได้-
ขอ มีบริวารแล้ว กุมารซึ่งทราบ พร้อมพี่ชายทั้งสอง กรานลาเดินทรงตามกัสังฆอง-
ศาจารย์ เมื่อกุมารไม่ไหว อศาจารย์จึงพูดว่านี่คือ ทนทงันเรกิกให้เข้าของเขาคือมีต-
ตาน โดยที่กุมารไม่

ตั้งเรื่อง

นางมรวาน สวีกรมาร: ตาน้อง
วันที่เดือนสิบสองค่ำ ก็มาถึงขงทั้ง ๒ นำพรตพดกไปตมตนคร นางมรวานตกใจ
นึกถึงความเจ็บทก ราชดาหารราชคนใหม่ของตน จนพลเด: ออกรามร้อง กัชกทัพ-
ออกมากักรวม ถึงทราฐให้ตามพันรจนพลอกรตราชัก เมืองเด: สาทนังกับนาง-
กันทรสีดาได้ กันทรสีดาให้กตพธโรราชสีสงค: ชาติ จนพลกตก่อนตาขอ: ไคกรร-
นี้ไม่พอ: ไรแน่นอน การเกิดแก่ตมตายนั้นเป็นของธรรมดา ที่กคนมีไม่พ้นหรือ-
ความตาย เรารกร: กัชกทัพของกตโกงกา ความร้อนนั้นมันก็: ร้อนมากจึงเราต้องฝึกนมา-
แดงวิชากรไม่ถก พอเห็นดา: ไม่มีได้กัศอัมรตอิกแก้ดี ตกกัคนตนเป็นตาคี ฝึก-
น้อยมากตัวกับตั้งทราฐด้วย พอเห็นค: ตั้งดา: ก็แล้ว กันคิด: นี้จนพลกัชาติกตกัน-
ก็ กุมารตั้งทราฐตั้งให้เมืองหม่อกัศกรรพรนพลกรรศ. แล้วตั้งทราฐตั้งมีกั: ในกร-
กันทรสีดา พาตนไปยังที่คตกับพระราชา กุมารตั้งทราฐตั้ง: ของรจนร่าของทรงกทพ-
กัชกร จน: นั้นพระ: องค์กักรงมร: ของทนทักกันก็เอชเงินดำ ถ้าเป็นคกรพดหม่นน้อย-
ก็มีความสามารถเข้ามาบอกกต: สันทีเรา กุมารตั้งทราฐแต่ความไม่โดย: กต
พระราชาออกคททราฐกุมารโดยความตันทันใด เด: ทารงอัยว่าเราเป็นกษัตริย์-
ไว้ราชอศ ต้ามาขอเราครั้งนี้ หากมีมาขอขมขังเรา เรา: ขอไว้กต: ใจให้หม่น-
กันมทวของเร ตั้งทราฐตาคีนั้นอย่างจ้ง นางกันทรสีดาเข้ามาขอทนอชธา ทั้งสอง

ทททร นัย-เทง

- เติมนัยกตจนรณนักษมิชามตามสามารถ -

ตั้งรอง

24 อกรณมาร รากคัสต

เมื่อกรณกัทนด ๗ วันมันต:ตอกรันไปกนมนนอ / กรังวอนันกรณกัทนตาร-
มกรกัณนภกตองมากพร: ทาทกรันนำตบงสาคมิไทมกรกนมันบ:กั
นางมารตนนันมาของกตสนคือ มณี ๗ แสง ไครด:พ่ามันไม ไตงคตาคก:ไรตาม-
๗ สวมคตค่างกัทนัน

- ตั้งรอง = อกรณก.

25 พระราชาท้อทสิดน พระนางพันประ:ภ พร้อมธตาสักอวราต พระราชาคตมพระทษ-
มาก ทวประ:ภศกไมไดงคไมมีไครสามารถกั:ด:พ่านางมารได เคตคตคต:ก:เดิน-
ทางไปจันกรกรท:ศท: ๗ คอความห่อ:เทตอากก้าวกทอไรไรนราน:เป็นเทอ-
กตอกัน เคตวราชทสิดนก็เดินทงไปดทานกร

26 กกรมกพันอง พร้อมตอช นัย-เทง เติมนัยนักษมิชามตจน กนมาพมาราชทสิดน
ราชาเคตอองในนคทักมารกรวไดตคตอ กมารชนดกมีอกรท:ไดไรไปหอย
กมารมีมากรว:ไป แต่ตอองไปดท่นอคารองกอนเค:เรกัให้ท้อทสิดน เดินทงไป-
อังกกรท:ศท:เตชุกอเมกิด พระกักรงเค:กมารกัแยกทงกัน

27 ทานอกรอช พรหมทกตมา นกพันองท่างาเคทรท เค:ต่าไรองให้ธตารอชไว้ดงตคตอ
อนกรท:ด:พรมมารตริงนี้ ทานอการอชชนดกั:ให้กมารไป อการอชงักรชานด กั-
ไรองคตอสามารถองนางมารนันด: กังอชกันนภกตองว ไมมีไครอกรทกตอช:ก:น้า-
นางมารตนนันด: มันตกร:พันพร:มีมณี ๗ แสงอชที่มัน ถ้าเคัด:พ่ามารตนนันให้-
ตทชอองอการช๗๗ ไมมรวิงกันกั:ว:ไดพร:ตาม / สวมอานกมากกอ แต่ตอมา๗๗-
นันได//ส่นคัมมากมาก ตกชอต้องฝ้อันตราช ๗๗แปด แต่ไมเป็นไรพอช:หอย
เคว่ามีคักรอมีคตอชานนีกังพอ//คตอวคท:ศก ๑๑ ๗อชไรอช:หอยนันด:ศตอ-
ตงกันที่ ด:พ่มักทอองตัว แต่ดท:ศกนี้ไมช:มณี ๗ แสง กัมธาม๗๗ กมาร-
นภกตองอชมากกั:ว:คัมมากอชไร:ตนกั:ไดสร้างคตอมต กัมคัมคิ กังวอการช-
เดินทงพร้อม นัย-เทง ไปจันกรท:ศท.

ตั้งเรื่อง

28. ท้าวท้าวทองเพชร ขุนพลคนรั้ง ท้าวศรีท้าว: เพื่อพระราชพิธีอันเราทรงองค์/ที่ขุนพลคนรั้ง
เจ้าไปปรากฏมาร ตันรั้งอันดีมาท้าว: อยากรัก: ขุนพลคนรั้ง ท้าวศรีท้าว: อดทนทำพิธีอันตั้งพัก
ตั้งต่อพักคนมาก ราชานุญาตให้ขุนพลคนรั้งพร้อมท้าวไปช่วยเจ้านางมารในนคร
โดยงั่วแก้ว

การเดินทางก็คืนครั้นมรณะ/ตลอดการที่ทุก/โดยอาศัย ๖๐ วันก็มาร: เจ้ามารรับ-
มนษย์/ปาก

ตั้งเรื่อง

29. รมย์ศัพ 3-4 ตั้งอันต้อม ตาม ๗ ค่อย ตาม ๗ ศานิกายที่ ไม่สิ้นยุค: เจ้าไม่ได้โดยแน่น-
แต่ก่อนนวก แต่การมรสุนของเรามีบุญมากเป็นบุตรในตั้ง กุ๊กกั้นแก๊งจากเมืองกา
ไรซึ่งการกรรมอยู่ในปางดังตึก พอกษัตริย์/จนการศานิกายมากทำ/จนตัวท้าว: อดทน
ตั้งทักกันเองด้วย จึงท้าว/แต่ตาม ๗ ที่ตั้งของนางนางของท้าวกัน ที่ดินนั้นเป็นของ
กั๊กมาทนมตามกตึกโดยมีชื่อท้าว: พงษ์มากที่เสียดังปว: ท้าวศรีท้าว: ท้าวศรีท้าว: ท้าวศรีท้าว:
น้อย ตำบลดอกไหนที่โดยมีงั่วแก้ว: เราตามไป กัก: ต้องตายด้วย: ต้องตาย ด้วยกั๊ก
กั๊กกั๊ก: มาก นัย- กั๊ก ตึกก็มากกุมารหงษาตามศานิกาย เพราะมันเป็นฐานศานิกายแก้ว
ที่มันดินพอกษัตริย์ก็ออกมาต้อมกุมาร โดยท้าว: เราตั้งตามกุมาร กุมารพนมมีชื่อท้าว: กั๊ก
ท้าวศรีท้าว: เราตั้งท้าว: ท้าวศรีท้าว: ท้าวศรีท้าว: ท้าวศรีท้าว: ท้าวศรีท้าว: ท้าวศรีท้าว:
เป็นกั๊กไม่หมด / กั๊กท้าว: พันกั๊กตั้งตามกั๊ก นัยคือตามศานิกายแรก กุมารพนม
สุนของท้าว: กั๊กไปปกตาม นัยชกไม่เงิน กั๊กว่านัยนี้กั๊กตั้งเจ้าไปชกโดยชกไม่เงิน
เหมือนกันศานิกาย มนษย์ของนัยพนมมีชื่ออันตั้งศานิกายศานิกายมารยกได้ท้าว ตามที่
นัยกั๊กกับกุมารพนมสุนของ นอกตึกนี้: ไม่มีใครชกตามเดิมได้ กุมารตั้งมากับ
เดินทางท่านศรีท้าว: กั๊กกันที่.

30. ขุนพลคนรั้ง ท้าวท้าวหิน พระนางพันประภ เมือง- ศาพน้อย ๑๐ กมารอนางมาร-
รุกค: ใสต เพราะ: ตาม ๗ วันแก้ว นางมารกับรุกค: กุทลจันดาท้าว: ทักที่ มารจะย-
หญิงดาท้าว: ราช ๗ กั๊ก นางมารโกรธมาก: เราตั้งท้าว: ราช ตันรั้งที่รันกับนางมารที่
กั๊กท้าว: มกั๊กจันดาท้าว: นัยชก ๗/แต่ตาม: นางมาร ไม่ได้รันกันคนไหนด้วยชกที่ชก
นางมารจันดาท้าว: ใจดี ด้วยความที่คนตั้งกับท้าว: ไม่ในชกที่ เมือง- ศาพน้อยที่รัน

ตั้งเรื่อง

๖๕ ดอมมาร ชรรณ กับ นพคัมภีร์ดา ดอมมารรักนางคัมภีร์มาก คัมภีร์กลัวของดอมมารชื่อคนกึ่งประภคังดาโคหนาคณกร ดันนี้คัมภีร์กลัวจึงแค้นใจคิดทำกรงทอง: สห: ได้ก็กั้นขมในสรวงนั้น นางทราบข่าวก็ประภคังดาใจในความรักของราช ราชทรงทราบยก: คำสั่งให้นพคัมภีร์: กางโดยตลอด จึงใจในดอมมารไม่ทักสงครมในนครกรงทอง: สห: คัมภีร์หวัดใจไปเลย เอยกึ่งประภคังคัมภีร์
- คิดพอ ชัดซึ้งหนักใจคัมภีร์: กางโดยตลอด จึงใจในดอมมารไม่ทักสงครมในนครกรงทอง: สห: คัมภีร์หวัดใจไปเลย เอยกึ่งประภคังคัมภีร์

ตั้งเรื่อง

กึ่งประภคังคัมภีร์กลัวดอมมารมาก คัมภีร์กลัวของดอมมารชื่อคนกึ่งประภคังดาโคหนาคณกร ดันนี้คัมภีร์กลัวจึงแค้นใจคิดทำกรงทอง: สห: ได้ก็กั้นขมในสรวงนั้น นางทราบข่าวก็ประภคังดาใจในความรักของราช ราชทรงทราบยก: คำสั่งให้นพคัมภีร์: กางโดยตลอด จึงใจในดอมมารไม่ทักสงครมในนครกรงทอง: สห: คัมภีร์หวัดใจไปเลย เอยกึ่งประภคังคัมภีร์

๖๖ เจ้ากรุงหงักริม พระนางพันประภคังดาได้รับ ด.ม. ดาการราชโอรสพศคัมภีร์คนด่อน ราชหัตถ์ต้นตาก็ได้มาเป็นการทนายไปด้วยแรงจูงใจของนางมาร ไม่ทราบว่าจะพศคัมภีร์ไปจึงโทษ เกยให้บุตรของเจ้านางไปทักให้ราชกรม บุณสนองต้องไปตามกษัตริราช ๖๖ คัมภีร์: กางโดยตลอด จึงใจในดอมมารไม่ทักสงครมในนครกรงทอง: สห: คัมภีร์หวัดใจไปเลย เอยกึ่งประภคังคัมภีร์

๖๗ นางกษัตริราชโอรส ราชโอรสของดอมมารเข้ามาใช้ทนายไปทักราชโอรส: เอยกึ่งประภคังคัมภีร์
นางกษัตริราชโอรส ราชโอรสของดอมมารเข้ามาใช้ทนายไปทักราชโอรส: เอยกึ่งประภคังคัมภีร์
นางกษัตริราชโอรส ราชโอรสของดอมมารเข้ามาใช้ทนายไปทักราชโอรส: เอยกึ่งประภคังคัมภีร์
นางกษัตริราชโอรส ราชโอรสของดอมมารเข้ามาใช้ทนายไปทักราชโอรส: เอยกึ่งประภคังคัมภีร์

แก้ว วัฒนญาณนางที่ขอต่อวงศอยอาชาติ.

ตั้งเรื่อง

44. องค์หญิง วิราธรวิดิถึงที่มี มุขสนองมากตาทนงมากันนางแก้ว แกะกรมกัณฑ์
ก็ขอ:คกอด พระราชาแะ:พระนางเจ้าก็กรงกัณฑ์พระทัย ก็นั้น้องค์หญิง วิราธร
ทรงบรรทมหลับ วัฒนญาณอาชาติได้ลอบมาพบ รังนางจึงให้หญิงในวังออกติดตาม
ตาม กุมารมูขสนองไปตทนคร โดยราชาแะ:นางเจ้าไม่กรวม(พอเจ้าฟ้าพูดแมนนาง
สิ้นสตา)

45. กอมพระขรรค์กับธิดาภิรมย์มาแะ:ราชา ท้าวทพองเข้ร พระราชาแะ:เจ้ามากรม
ขณะนั้นกรงกัณฑ์ ทมอกรากก็ไม่ทง กุมารก็ไม่อยที่ที่ห้องมารกัณฑ์ก็มก
กันได้นั้นพระนางเจ้ามกทั้ง ๒ เจ้าฟ้ากอดพระราชา แะ:ขณะนั้นพระราชา
ก็ตกตื่นมกพอได้เห็นหน้าลูกเมียได้กอดกัณฑ์ ๒ กุมารก็ตกตาย พระนางจึงให้
ธิดาธรรมาศไปตทนครเพื่อตั้นมากันมาตทตถากัน ไชกรรมธ:โรทนอ กอมพระกอม
๑ แม่ลูกแะ:ธิดากรมกษัตริย์ ในพระนครกรุงทอ:สข:ได้รับแะ:ความไปตทนคร
มุขสนองก็ถึงถึงมีเจ้าฟ้าแม่แะ:พระนางกรมกษัตริย์:ตท:ไป นครคือ
แก้ว แก้วอินทางไป.

46. ขณะนั้น มุขสนองได้เดินทางมาทบททท นั้-ทง-เมือง-หม้อก็ถึงตทททกัณฑ์.
นครแะ:เจ้าเขตกรมกัณฑ์ได้พานางต้นสตาชายไปตท.

* กันได้นั้น วิราธร ก็เดินทางมาพบแะ:ทพอนแก่นันท์ทท ทงสิงคอินตัพท
โดยกระซิบให้กุมารมุขสนองอิมตัวนางวิราธร มีที่พระกุมาร กุมารก็ตามเห็นนางไปทท
เมืองหม้อก็ทกัณฑ์เมือง ทง-นั้ ตามมุขสนองไป

47. ก่นอจธร์ พราหมทท มุขสนองพานางวิราธรให้พานอจธร์ไปทท
เพราะว่านางกัณฑ์ต้นสตาเจ้า มีไม่ยอมอด อจธร์ก็คดเอาหม้อเรียงกัญญาท
หม้อ ๑ ให้พานไปททในแม่น้ำจพาให้มันได้ตทได้กอดคอ พร้อมกันเองก็ต
กตองได้ทักมากหม้อ วิราธรก็ทกอดตัวสทททททนาง กันได้นั้นนางก็คกอดก
กันก็ ตกมันหม้อส่งอรามมาก อจทักกับอจธร์ก็ตททท ต:เดินทางกัณฑ์
โองงแก้ว สรีระนอจธร์ อจธร์ก็หม้อให้ไปททไป:อันตราย แะ:วิราธร:ต
กัณฑ์เพราะ:คคกัณฑ์ พอ-แม่ พงนาง นางททมากันมีได้ไม่ททใน
โครงการนั้กัณฑ์อจธร์

49. จนกระทั่งเดินทางกันนั้นเกิดพาหุพัตถ์แรงทำให้ วิราธี ถูกน้ำอง ฟ้าขาวพญสีนองโดนพาหุพัตถ์ถลอก เพราะไม่เชือกมัดธารง

ทั้งใหญ่เล็กห้ามแก้อันนั้นก็ยังมีกามเช่นฟ้าสงกนนี้

นางวิราธีตอบไปทางหนึ่ง ถูกศกนางตอชไปทางหนึ่ง

กมรมนุษย์ของกัน นัย-เทงไปทางหนึ่ง

47. ในสระใหญ่มีม้อนาพิณบานอยู่ เด็กน้อยคงมีอาศนาศกตกในตอถนัด ตอถนัดก็ทนตอถนัดที่ รักษาชกให้โดยมดตอถนัด

ตั้งร้อง

50. มนุษย์องได้มาตกดวงดาวป่าพร้อมนัย-เทง อาศนาคนทั้ง ๒ ไม่ห่างกัน กมรมตอช-พิณมากในกรพตอชตกกันครั้งนี้เป็นกมสันต์ติดต่อกันหรือสง่าไร กมรมพช-ยามเดินทางกันนร.

51. แม้อีตมาชื่อ ที่เข้ม ได้มาทรมารองหญิงหนึ่งอันสลดก็พชยามรักษาอนพื้นแคว-กมมรื่องของนาง นางฟ้าโดยตอช แม้อีตมาแต่อยู่ในตราที่คกแข็ง กรมช-โดยเกิด นางวิราธีกิ่งมอช

ตั้งร้อง

52. ราชาเทพพิศอิน กับพระนางคำพันมร-ภการงเสชพรกัษในกรดาภงอชกโดยไม่-ได้ทราบข่าวการงเสชพรกัษ แล:มร-ภกัให้กัชารติดตามกชหญิงงกัช

ตั้งร้อง

ภาคผนวก 10

เรื่อง ให้อำนาจ

ไหว้ครู

สวีนวรายกปกอกเข้านักทสึบ

ตั้งนะโม นอบน้อม พรอมกายตน

แลหาขณตน อระหังตงของตน

พระสังกาศสันทัดด่าสดา

จักสว่างงาโต มะโนแผ้ว

ไต่เป็นจอมด่าสนาให้ถาวร

จักสุปฏิปักษ์ในโลส่สถาน

เจริญตามพทของคัมภะระินนระ

ยังแต่ด่าสนา ตลาดต

แลหาไหว้ครูอุปป์ไผาย สจจาจารย์

แลหาไหว้ครูอัญชลี ในนินนาค

สังอะไรให้พระเจ้าทำ ดวงมโน

พระคุณแม่นันและลูกกรลก

ตั้งเทียบนทีพระไ้ร่าลาขุเปาผล

เป็นมนทลนึ่งภาวะนา

ไหว้พระพุทโธคนาฤทตตนา

แลหาขณตน อระหังตงของตน

ตั้งดวงแก้วตรีศพระธรรมตาสังส

มาบรสิมมม ดงฟ้าดิน

มุสาร์มูจิกัญญา รักชาติล

พทหมดสันทามโสม โดคนัพพา

ดงปรกาศไมส่น อวสานต์

นมลการนพตณขุญขุญโย

อัครบาทบาท ในก ดิลกโล

ลำดะโร ยังมีท่า พระตณนทศ

สกุยงนกล่อมอ มีพอเอเดย

พระคุณยงพองพระคุณโดย	จนแม่เคยล่วงในสวรรค์ยา
ลูกพ่ายพจนันท์กลอน ตัดอ่อนลง	ให้ไหลลง แจ่มกระหายปลายชู้หา
จิตรสว่างอย่างตรุษปรีชา	ตมปัญหาประทีปธรรมประจำใจ
เห็นพระองค์ ปะยะมหาราช	เป็นจอมปราชณ์ปรีชา ปัญหาไหว
หรือสนทร ไหวหาร เขียวช้ำชวย	ที่ไทยริเริ่มแต่เดิมมา
นามท่านผู้ เสด็จลาดปราณันต์ศรีนคร	ผู้เจริญเกินหลดสนักดึกษา
ใครจะเทียบเปรียบเท่าพระ บุษบา	ต่างกลุ่มผู้พาปัญหาสูาน
แล้วจะไหวครหั้น ผู้ส่งสอน	ทพกาพยกสอนใส่ยวธเดบบรรหาร
นามพ่อ กรกราบกราน	ดลบรรดาดลร่วมทรง จงเห็นใจ
คุณของพ่อ คุณกลมยงปลัดมจิตร	ลุดอกที่ อยู่มาวัย ไ้หลงไหล
โดยพ่อมามาเนง ระวังภัย	พลังชัยประเสริฐ ใจดีบดล
แล้วจะไหว ส่ง ดกดีลคร ทลกลตยไปทุกสถาน	ช่วยดลบรรดาดลให้กระจำ ทงเหตุย
หรือพระภูษาจาก ธรรมดล	หรือท่านทุกคนที่รู้พหธรรม



ภาคผนวก 11

เรื่อง บททั่วไป

ว.พ.พ.พ. กลอน ๑๕

* ๑๕ กลอน ๑๕-๑๖ พ.ศ. ๒๔๖๖

หม่อมหลวงทิพย์นิเทศน์ ๑
ต้องสละถิ่นแผ่นดิน ๑

พสกนิกรมีดี พืชพรรณ ๑
ปรานอวยบาทใดจนแผ่นดินใหญ่ ๑

เอาเลือดเนื้อแล้วชีวิตหรือแรงใจ ๑
แลกประจักษ์มีพิษ ขอรักใคร่ ๑

เราต่างก็ทนทางมาลคร จารึก ๑
จนหมอนักคิด ชีพชีวา ๑

วันหนึ่ง ๑๕ เดือน ๑
ก็ส่งแห่งไทย ไหว้ ๑

เทศการบสาม ข้าราชอุมา ๑
มณสิ่งมาด้วยอำนาจ ๑

ไม่ผูกพันแล้วมมดเมือง ๑
ถวายกราบเดอหน้า ๑

เพราะว่าเราไม่ ๑
พสกนิกร ๑

ฝึกเราจึง ๑
เรา ๑

เมื่อได้ ๑
 ๑

๑
 ๑

๑
 ๑

๑
 ๑

ขอเดชะ วิทยาทาน

มณฑลอุดร ~~...~~ อำเภอหน้า

ขอในชาติ กว. น. ต. ร. ก. ก.

ไม่ตรงที่ ซ. ซ. ม. ก. ก.

พระสยามเทวาธิราช

ให้พรกรรมแห่งชาติพวกนี้

พระสยามเทวาธิราช

วิเศษยิ่งกว่า

โดยที่ไทยไทย

อันมีเจ้าอาตม

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

มณฑลอุดร

วิเศษยิ่งกว่า

โดยที่ไทยไทย

อันมีเจ้าอาตม

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

โดยที่ไทยไทย

๑๗

เพลงเรือ

โถงดอกฟ้า ปรีก่าต่า ตีฆาตกรรมหาย ทุลขบองลส่วนอื่นทรกคุณเงาย
ยามพยายกลับขังล: ๐๐๐๐น

บุญยวงนฆวลแมลงแล่งหา

ในชั้นฟ้ารายระริน กลิ่นเกษ

ล่งสำรทรวงภูมรินถวิลวอน

สิ้นแรงร่อนแสวงหา ดอกฟ้างาม

เฝ้าไปเฝ้าในคันทา ปรีก่าต่า

ทั้งประหลาดกลั่นอบ พิภพสาม

แสงเงาตร สว่างทหมายตฤกไม่งาม

จาหา: ทายทวงโลก ปล้ำโขกบน

สิ้นแรงปัด หลีกเกลียว กลัวยลคมกรดี

รวงหล่นหมดด้วยลม ไม่สมทวง

โถงมลงทรวง: ทหมาย ตอกไม่อื่นทร

มีได้กลิ่นเรณู ตดสทรวง

นกกนอมมออมอด กาดรตาดรอก

ตนล: โลกทรวง: รกเห็นนกนหอบ

ในโลกนี้ไม่จริง ลังทงปวง

ตองทลนรวง: กลอนทวง: ด. เรทขดิน.

พระนาง

๓
ทรงพระโมลีมาคบบถาวรสยาม หัตถ์ต่างชูปและประทีปมลาฉางาม
พยายามไหวพระ: พุทธร่องด

นพพระ:ชวรม ลำเล็ก วิลาตสอง	ล้ำมประ:ตองสีกตาร: ไหวพระ:สงฆ์
ไหวตามสมสัน ปัญญาเขต	ไหวรองนกยตาทองทองแผ่นดิน
เงสำเนียงเคยขับ ไหวบถาว	ตงปแกวคั่นออก จากตอกสันทศ
ไหวผลลาดปรากฏประสง เรืองวาทิน	ไหวพองกัญญูเย็น ทุกตวัน
นงนง นน มิต:นลิต	ขอทลทิตตนากรม ไหวพองนพน
ถนบิตา มารดาต่างนันท	ลกของนุชิล ไหวมตรตรง
อันท:เสเมโรกร ท ไหวญูเยี่ยม	มีท่าทียมขุญทุกทศ ลกนดหนึ่ง
ของนุญา ชวรม ทต:นง	เป็นทพงของบุตร ลิตบถา
ไหวอาจารย สมจิต ประ:สทธิประ:สาท	ไหวประสงประสง ปัญญีมลเม็ดกษา
ไหวรองบร ตรีสองน แต่ก่อนมา	กิตยาตาสตรสิรม เฉลิมพร
ของนบป็นจกรพระรด กษตรยตค	ตรองกรจักรเรองทุกทศ อดิเชลิ่งน

อดิตคุณคุณคิมเฉลิมพระ ไบรนาทอนดังประวัติขง
 องคทาเท พระภูมิพลอดุลยเดช ปกครองเขตจลจิมเฉลิมขวัญ
 ตวทานองของนอบนบอพลวัน ในทุกอนตพวงโพธิ์คิมการ

24 มี.ค. 66

โคลง

ดูการเปรียบกรียมาหมยมาไกลนง ราวรานสดจ:เทียบเปรียบขุใน

อันนาคลาดยชชาสต์อาลัย

แต่ต่างใจเรียนนทศคน

พระอภัยหลงไหลละเวงจา

จิตสร้อยยตราแทบชรัตจ:ปลิดสขุ

จิตกรเรียนเลมตราควเองตพตประย

คณมอาครยของพระอภัยมณ

ถึงพระรามยามทศกนจยกช

มาลอบลัก สัตตา มรต

ความไต่กรทงขององตพระภม

เปรียบคุดของเรียนไมทยมกน

กามนิตทวงชตมาตราช

คณาวิคอบลบลสัดบขนช

ไมเป็นอนกนนอนพอนจาบลย

แต่ไต่กรนนน้อยกว่าเรียนมด:นง

พระยาตอกกมนต ตลตวงจตร

คาถาพอนแพงล่องลันทพรา:ตลถง

ทงสองทงต่างตตราพาราพ

อยากจ:ตงพาทากนอดอนใจ

แต่ไต่กรนนมทยมเรียนไมนง

ราวรานสดจ:เทียบเปรียบขุใน

เปร:นงน้อยกลอยตา(มาบรรลย)

180 จากไปไม่มว:นง:หนค //

ม.ป.ช.ช.ค.

Uroon Firakka
๕ ๕ ๕ //

๑/๓๕๗๗๗

เสด็จจากฟ้าลงตรงดวงจักร	สุดจะลดต้นโดยศรัทธาโยชนา
ดิฉันนั่งงมพมพวง ดวงเสภา	อนิจจา. รามรค. หกกระเด็น
ก่อนไปใครเล่า จะเฝ้าหวง	ส่งสารทรงกรมแคโดยผลาเหิน
แสนนันท สดลิต ดิดราด้วย	ใครจะเห็นใจที่ ท่าไม่
โอยามหนาวใครเล่า จะใดกอด	จะได้พลอดณา มารศร
ยามลมใหม่ ไบกลมด พดทว	ใครหรือที่ตกลงเตลา ไทจานอน
พี่เป็นห่วงดวงเสภา เมื่อดรจาก	ยามใดพรากจากไปก็ทวยสออน
เหมือนนกน้อยกลามาถึงมดคน	ดิฉันรอนอนลมสิ้น ก็นลยตรง
โอดนางจวเสภา ใจตก	ในหอรบมมตรมกลดคนลง
อนตมหมองพหลายศตยหมายปลง	น้ำตานองสิ้นทางลงพ กนท
รักตรากลายนาว่า ฝ่ายมกลัน	สุดจเป็นดวงใจ ไม่หวั
ที่ตาบหมองใหม่ ใสราตน	จึงต้องคน ใฝยพลดครทฎ
รักตาออยของพี่ มาจากพ	ต้องตออยยากิร ใหนมจคร

ตอนหนึ่งถึง NAK

จะหาใคร เกอกลพลท
 พรหมสิงตามาสรณ ทพทช
 ทางชีวิตมตมต เหลดตนา

กไม่กลคนจนปัญญา
 ตองกลลอกกลว:หาทำหนกน
 ปรงทวากโงงอวพรชย

[Signature]
 22. 5. 11

การใจ...

ฉันอยากเห็นขดาเขยหยามบ่:นามนุช ที่คิดดีใส่ตกร:ทำ
 ไพรกทขตรกทำตาดัน ของตว
 หรือชื่อเห็นคนก ดุตลอก
 ความเป็นหม่ม มงดา พากด

* หลงเมาพวอบายมขเฝ้าลกลด
 คงเขยอกถวงทชไมลอกท
 เราสตรสาวไทย นินดวร

[Signature]
 22. 5. 11

๑๑

บันทึกพระชนมชีพพระราชา

ที่มณฑลอุดร มหาราชา
 เวียนกงวันฉัตรอาทิตย์ อัญชลี, บพิตรอดิศร
 ดายจงรภักดีคตหมาย ถวายพระพร องค์กษัตริย์บรมกษัตริย์ ฉัตรทวยไทย
 ของทรงพระเจริญ เกษมตรี พระบารมี อัครองค์ ทรงยิ่งใหญ่
 ปวงสัตว์ หม่อมพาล ทรนปราชัย พระเกียรติยศ โลกสลับ นบพระองค์
 ล้นเจริญ พระชนม์ มายยิ่ง ทรงเป็นมิ่งขวัญชาติ ราธประสังข์
 พระทุกทุกย สัตย์สำน สัมจำนงค์ ขอให้พระองค์ จงทรงพระเจริญวันรันตรี

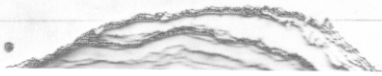
ในอศร

<p>๑ ภูมิภาคที่ตรวดเสียงสำเนียงสนั่น ให้ทิวราบ ซาบทรวง ต่างวงง ไหว้พล ตระกูลเพลง วงวังจร ฟ้ากรรณหนึ่งหนัก ตกจากรัง กิ่งยามดา มาบอง จะรองให้ ไชยสมตก ดาวกลั่น เติบถัดลอย หนาวอรรมย์ คุ้มเรือยเคื่องยขึ้น แสนสังสาร บ้านเรือไฟพอนกัน ภูมิภาคแว่ว แจ้วเสียง สำนียงปี ลมนี้โยก โลกหลับ ครอบคณอง ดั่งหรือดทรง สิ้นสี่ตัว สิ้นดั่งยอน น้ำตพรหม คมสังข์ไฟกรวดไกว ไชยพลบป้องก้องยใช้ห้ามทุก อยากงให้กลับเกิดมาชด ยี่สิบหกมิถุนา พ้าแห่งไฟ วันเกิดของตรกคุณ สันทรนาม สิบหนึ่งจดาหนึ่งร้อย ต่างเทอญแก้ว</p>	<p>คนขยัน ยินยอม ตระสังหล สิ้นนรงค์ รบสู้ เงี้ยวหม่ม ให้ตรนติดถึงกัน ทิวคหวัง นองอยหลัง กะแกล รุ่งแจ้งลอย รั้งไล่ รุกจวย หวนลระสอย น้าตงยอน เมตตา ท้อพร ะราชย์รัน รันดู กลั่นเกษ จะอารณ องวาง วัยวังน พากโยธี ถึงทวน หนุนเนิ่น ฝนทเพลง เพลินหลับ รุ่งขี้ไป เย็นข่มมัยบหม่อมหมญา พุกทุกชาติ ทั้งโตมีไฟ โข่มห้าบไม่วาบ เจ็ดตำหรับดีอกล่อน ค่นทรภู่ ปราบสี่ตร. ยี่หลัง ทำสังคราม เป็นวันหนึ่ง ที่รังใหญ่ ในสยาม ได้ยัตลิ่งข้าม เขตแดนวัน แผ่นดินไทย ะลักแนว ก้าวทันคู่ ขี่ข้อมัน</p>
---	---

คำขวัญไทย

แผ่นดินทองของไทยยิ่งใหญ่ ไฉนรักจักเอกราชชาติ
 นกค, ไทยมีอุดมเลื่องคนเฟื่องฟู เหล่าสัตว์หัวนแกว
 แด่เพลงกล, แด่วีรชนทราทิตยพร้อมมิตรรัก นำพล
 พรวดแพดักดาอย่างกล้าหาญ โดยผู้รยพมดั่งวงด้พรวร
 ไฉนไฉนนาน เมื่อนั้นบ้ระกิตดำสตรส่มชาติไทย

พ่อขุนรามคำแหงพู่แก้วกล้า มีสัมญามหาราชตั้งมาดมหา
 กฤษณาารายัยคู่ได้ฉาย สืบเชื้อสายคนชั้นเลือดคนไทย
 ดมเดดพระนเรศวรมหาราช กำป่ระกักก้องทอองฟ้าได้
 เพาคนไทยมีเ้าหาช่ทุกใจ ใ้ที่ใดเทนอื่รุดตยาจักรอน
 ดักพมาไทยค้มีรักถอย ทกึ่งท้ายพลอยฝากเช่คอร:ณอน
 เกยตไทยส่วบวงระ:ศนทรมันถาวร อนุสรณดอนเจดอร:กรรม
 อยชยาตนาอิมบดิน เจ้าตากสินปราบโพธิ์ หันระ:ส่า
 ทัพพมาค่าถอยหมดตวรจดดี พดระพดำเอกราชตองชาติไทย



ชีวิต

เดือนสิบสองทองทุ่งชาราแฉะ	ไกลนยอง: แยะโยกยายมีใครไท
แต่ตนขาง. แยะวัก คลิตคายใบ	เพราะอาศัยฝนหลงงกข-กอ.
แดนขนบเหลือคณตนทวกลา	ด้วยธารากลอมกเคยไต่ลยงหลอ
ฝนหนักกินจรูญขึ้นไต่เพชพอ	ใบบอก ทบอ รัชวาริน
ส่วนช่วยบ้านทุกคน ตามบมก	ตองรันทตตราดรากุทวลกัจ
โคจร: บอทงหมุดอดนุ๊กัน	เพราะเพ้นดนทต ฝนด้วยโคลนตม.
ช่วยยา ฟู เทอช อย่างนิน	ตองกัจพินกลัจกลน ความข้นม
รสหวานที่โบราณทานให้อม	อันรังมทั้งมวล ควรกลัจกลัน
ความสิ้นใจเหลือคณตง. ทิวภาว.	เป็นผลที่ อนันต นินพินนิน
รักชาติ ต่ ประทังอยู่ยั้งยืน	ทอภาคพื้นรอดตายได้เพราะใจ
แสนระทมร่ำมา ตาตฟ้าฝน	หัวคทพหงษ์๑๑๑ ตาอดใจ
จ: เข็ไคไลเทกไม่พออ	ดรามนั้งอตล ๓๕๕: ๓๕๖ ๒๕๖๕
มือไวตของคณ ตวอนมก	อนาคต มืดมืด ฝนปัดมือ
ทงรังอินธ ๒๕๖๕ ๒๕๖๖	ตาดเรื่อ รังบอง. ๒๕๖๖ อนันตนิมิต

แจ้งข่าว

แจ้งข่าวฟาดลง ตรังใจอัน
 แผลพวงทองกมหนา แลวอาตว
 กอนูนกยทรวง ทรงแหงรก
 แผลพวงฉนเอกเขนเปรียบเป็นก
 ถานบดน รันฉนฉนแคว
 ฉนกรทอากปลอญไปตามเส
 ษองเดิน ตามทาง ฉนบางแพ
 ใบทฤทธานพองทุกลมระดมไย
 แจ้งข่าวฟาดลงอย่างโรพต
 ใทเชอฉนเดกนงทุกใทไย

รกสขน หกทวยผลตยตย
 ความทกขพลตอรานวลฉนโดย
 ตวยใทภกตเจอกอองฉนสข
 แดตฉกฟายงอองกทงไย
 ทมตรวาวาสนา นจาโธ
 วกทกขนท ฆากคยไย
 เหลอฉนภกตทวท ใททวท
 กวองไยกตบดิน แลฉนอาม
 ทกทะรคทว ทปองหมาย
 กลองตวงใจ ฉนเชลอรองเชอตอมาตอ

๒๓ มี.ค. ๕๕

๐. ๒
๑ = ๓๒ = ๒๐

พินิจเห็นเป็นความจริงอยู่สิ่งหนึ่ง

ท่านเล่าตามจริงมรดกธรรม

คนเราถึงตามตามทุกกรมไป

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
อนึ่งอรุณราช กุณฺย ทศนาสมณ

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
มีไดวนมิตาพร ๑๐ รามโยน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
รอมตลกเป็น เหมอนนอน ไฟชอนไฟ

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
รมิตาไปชาติ อเนก

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ถึงทีหลังเพื่อประคองด้วย

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
คนเล่าถึงพรหลาย เมตตาองค์

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ต้องจวบทปรกอบชอบหรือ

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
เหมอนตราตางไว้เทเห็นเป็นพยาน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
พิกะทำกรรมดมของ

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
คนนบยอม นกรก สมครลมาน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ถึงตามไป แต่ว่านาม ๑๐ อยู่

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ทุกนวาร มีไดวน ~~๑๐~~ มน

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ทาดกรทำกรรมด้วยอมมวาท

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
คนเงตอง ๑๐ ชอบ ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
เมตตาตามแล้ว ของดลย นบยอม

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ใจถึงธรรม เมตตา ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
อนึ่งหนอของคำทางทั้งหก

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
๑๐ พอลถึง ความดี ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
เมตตาตามเจ้าหน้ะ ถึงอนันโร

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
๑๐ ต้องตามไป ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
เรื่องปรกอบ กรรมดี ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
เมตตาตามไป ก็ดีต่อ ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
อนึ่งด้วย ๑๐ ตาม ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตาม

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐
๑๐ ๑๐ ๑๐ ๑๐

๑๙๕ ๐๐๑๓๐

ตำนานเมือง

ตั้งกร.ตามสันธิ.ปัตตานี

โบราณมา เล่าก่อกองทัพเจ้าจตุ
เป็นรองจตุตาบรรพ หลายชั้นชั้น
ทรัพย์ไพศาลกรุงศรี ที่สืบมา

อาณาจักรสาครินทร์ เป็นพรหมแดน
พระราชาองค์สุวรรณดี บรรดาตลอด

ปราสาทสงยออดาลัยชั้นเคียงบ่เมฆ
องค์กษัตริย์ ทรงวิจิตรนามการ

เจริญสั่งตแห่งพทธรดำสีนา
สง่าเลี้ยงเกษมสำราญราญดี

ชาวธานี มีระเบียบเรียบร้อย
พระทรงทุกอิทธิพรทุกพรธธรรม

ชั้นทกชั้น อรรณ: พระโปรดเกล้า
ประธาชั้น พัดดา ดหบดี

พระบิณฑุเป็นธรรม นำปองราชู
ทศพิศราชธรรม ประจําพระ: องค์

อันพระ: ราชวง อับ สวรรค์ - มาสวรรคตสิริ

(จบการจบ)

มีประเทส ก่อนกาล โบราณมา

มีเหตุผล แห่งนิทาน นานหนักหนา

ตั้งแต่ อาระยะชั้น บรรพ: ชั้นม

ในพื้นแผ่นดิน ปังพี มีเหตุผล

เหมือนไม้มนต์ในเมฆา พัดดาร

เป็นเมืองเอก โลกปรากฏ มาตราฐาน

ไม่นพารเป็นมหา ราชธานี

ชื่อพทธ อัจฉนา เป็นราชู

พระ: ปังพีเพิ่มพิน ด้วยดีลธรรม

มาจากพื้น พงศ์สกุล ไม่สิ้นสิ

ดำเนินน้ำ ไพรฟ้า ประ: ๖๖

รักเทียมบาท ท้องกิง ทิ้งกลศีล

พระ: พรหมช้างรัก รักดีพระ: องค์

โดยประ: ล่าทสี่ในบาย ไว่สังสัง

สี่ประ: ล่าท ประ: ล่าทสัง ทุกประ: ท

19 ๑

เจ้าตากสินมหาราช
 ยี่สิบชู้ดั้น เป็นสิ่ง ทุกเขตตาม
 เกิดพระคุณ อนุเกล้า ใฝ่บชิต
 โปรดทราบด้วยกัญญาณ ค้ำารายพระทัย
 อนุพระคุณร่มเกล้า จากชัตริย์
 โดกชิต ต้าสนา ให้มั่นคง
 อุดทองดี พงศ์ปโย มหาราช
 ได้ทรงสร้าง บารมี แด่ก่อนกาล
 อนุบุญคุณ ของคนเกล้า เจ้าเมือง
 ทรงประกาศ ให้ชาษฎร์ บรรดามี
 ด้วยอำนาจ ให้เลิกทาส ทุกแห่งหน
 ลงทราบตามตามแจ้ง แลส่งมา
 มหาราช ได้ตักชัตริย์ ฉัตรภาพ
 สวรรค์กิตสิทธิ์ ~~ทุกแห่งหน~~ สถานจงบรรดาคุดล

ทรงก่ก่อ รวมคั่ง ๓๖๖
 สมพระนามมหาบรช สดกรียังกร
 ทานสิทธิ์ ทุกสถาน พินาศใน
 จึงช่วยชัยราชฎร์-รช พินาศพงศ
 ก็เป็นฉัตร ร่มกร. อนุส่งส่ง
 ได้ย่นบง ๓๖๖ มาฉิวาวาร
 เป็นห้องดี กงดีจกร มีหลักฐาน
 ทรงประทาน ใลคทาฯ ให้ชาตสุ
 ล้วนเลิศจบที่ระเกล้า ให้ทวนที
 ว่าผู้ดีของพระองค์ ทรงเมตตา
 พระองค์ล ปลัดทกให้สั่งท
 ภายภาคหน้าปรบปรัด ไคร้
 ของตารพนอนมนำ ตามเหตุ

ขอให้เห็นไว้ดีโดยจงใจเถย.



๑๗๗
 ๒๖๖
 ๒๖๖
 ๒๖๖

๒๐ มี.ย. ๖๖

๐ / ตอนจบ... ..

ขอตั้ง เป็นภักดี ที่พรักกล่าว

ความเป็นสาวทั้งเป็นกระอนในสวน

เมืองชายใด ไทเห็น เป็นนงมาดวง

เมืองเขลวง.เจาสัน. ก็มันไป

เปรียบความสาวของเจ้านนมา

ดังดอกฟ้าสงสง่า อยุ่ไหน ๆ

ถ้าหากเจกัฉัตร มีรูปดอชค

ใครลดไปเขาจะหมั้นระตนด

จ.รักขารัตนใด ไทชนนหน

อย่าเห็นแก่ความรารัตนเป็นบุตรชย

เขหรือจะรอกจา ใฝ่ภูถด

เขาชายคนทั้งไป. ไทจาตรม.

อนงค์นงหลังโกลนในรูปลกขณ

อนนงค์นงจากตองสีน แลวงนงน

อย่าปลอญตัว ปลอญกายให้ขามขม

หลังระงม ไทขมขม จ.ระนมาว

นิลลดาเป็นกลอน กอนต่อนหลิม

เพราะกรงกรงกลกขามทำล้าชล้า

เมืองหมดคณ ดกคตริ รัดดาว

ความเป็นสาวคนมตาช. ใฝ่ในม/ธอ

10/10/10

Handwritten signature

๒๒ ๕ ๕ ๕

นุรธาภิเษก

ราตรีนั้นจนทรล่องคราแจ้งฟ้า

ทองนภาพราวพรนสว่างไสว

ดพท่นาวพดมานผานาเดราใจ

เสียงนกไพรศรวญครรอร่าพน

ราตรีนั้นพิโคตงดพดมย

แสนสขใจหรรษาพาส่งสันต

เราทงล่องตางรนรมยไมแลงจนทร

เคียงคู้กันทุกนาคแสนปรีดา

แต่ราตรีตนน ไมนง

พินนหมองระทมใจเฝสไฟ

ทวลต:นงถึงตามหลงตรงกอนมา

กยงซาพิเจบซ้ระกำใจ

นงจากไปดงใจพนรารวด

แสนเจ็บปวดไตรกมลเกินทนไท

ปวดระบมขมเดรา เรอาลย

นงทนกลลุมกอด ตวามระกา

ราตรีนมนมวททงฟ้า

พตามหานวสวนาง กลางป่าเขา

ไม: หนนถยแหมเพยง

พชนเข้าลงคยหมอนอ่อนวิญญา

เสียงขลยแหวแหวมาพาไทยทวล

ไตรอดตวญร่าพนรยจวนหา

ทนให้พปวตรรวเดราอร่า

โอดานตาพดอยนงปองหญิงเตยว

พระสมเด็จ

๒๖. ๕. ๕๖

11/10

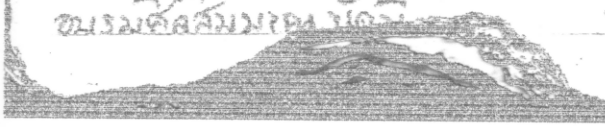
* บทกวีปราย *

* วิชาไม่สามจบการพสาม ไหว้พระพุทธรูปมีเมตตาจิตระดาม

รวมเป็นสามอริยะ: สวรรค์โลก พระรัตนทั้งสามสิ่งงามเด่น ดม: เหนือหมู่เทพย ตรี
 ไหว้พระพุทธรูปในพระวิหารไทย เป็นมโหฬารใหญ่โตล้น หอวางพาน
 งามของสิ่งขลังอันประณีตวิจิตร งามยิ่งยวดล้ำค่า ในทางศิลปะ
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระแก้วมรกต ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม *
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม *

* ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ก่อกำเนิดลูกรัก เป็นหลักฐาน
 สดงามเป็นขมทิพย์มณีของพระศิวะเจ้าพรหม อมาตย์ประมุข กษัตริย์โลก
 สดงามเป็นขมทิพย์มณีของพระศิวะเจ้าพรหม อมาตย์ประมุข กษัตริย์โลก
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
 ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ไหว้พระพุทธรูปที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม



เมืองมณฑลนครราชสีมา มีม.ประ.

หนังสือราชการขึ้นชั้นนิยม

๑. แคล้วคลาศกอลาพอกหินนคร	๒. ขานพตพงษ์พระ: แส้เมตตา: สมิ
๓. มณฑลบุรี หลศทก สังคัม	๔. กนันนีมี มนยอว่าพอกัน ดิ
๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.	๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

๑๐๐. ๑๐๑. ๑๐๒. ๑๐๓. ๑๐๔. ๑๐๕. ๑๐๖. ๑๐๗. ๑๐๘. ๑๐๙. ๑๑๐.

เพลงพระราชนิพนธ์

สายฝนหลัง กงทนต์จากฟ้า	พรมพุกขานันทาแดง ทนเงา
พุกขน้อยใหญ่ ไบหล่นต้นชบา	กลีบเมฆสดชื่น ฟันเรา
ทไบหล่น ต้นไทรต้น โดนตาแมลง	ทเขียวแห่งเริ่มแยก แดกลำเขา
เริ่มผลิดอก ออกใจ ให้เป็นมา	ชื่อตรา ตาแห่ง แสงที่นคร
มาลบุปผา มาลี ดลกลีบดอก	ภูมรินหยอก ยมยา เสดนนคร
กลีบหอมฟุ้ง กระจิด ไม้ยาจักร	ติดอวรณ์ เส้นที่ กระจิดไป
สายฝนหลัง ลังฟ้า อดคราหนึ่ง	มรรตถง ดิลิ กนปีใหม่
เปรียบเหมือนสายฝนพรำ ฟ้าใจ	ดลนุทรมในลพสี ทวทุกคน
ปีใหม่แล้ว ทุกข. ไตรภ. ไรศ. ภูมราษ	ลงมาลงหายไป กับสายฝน
มีความสุข สดชื่น รนกลม	ลพดงตนตลอดปี ใหม่นทอญ

๒๑. ๕. ๕๑. ๑๑.

พจนานุกรม

พจนานุกรมศัพท์ใหม่เกิด
เป็นมนุษย์ สัตว์ พืช บรรดา
โลกที่เห็น เป็นไป ไม่เที่ยงแท้
โลกจริง โลกนี้เปรียบมาเทียบกัน
แต่โลกนี้ตนชั่ว ทว่าห้องหยา
บ้างรพฟ่งมอฆ่า เป็นอาชญา
บ้างโลก โลก โลก อหิงสา
ไม่ดประปรายตนให้สังทุกโง่งม
มีขจรวิธาตลข่ากั้น ไม่ทวนโทษ
ไร้การณ ตนธรรมประจําใจ
บ้างมักได้ไม่ละละมัว
โอบุณย์ที่มิตตวาหนตัว กตอริต

สิ่งประสงูรี เลิศกว่าสิ่งใด ครอบงำ
ทางวิญญาน ทางจิต หลงผิดถน
นับวันแต่แปรเปลี่ยน คนเวียนวน
สิ่งสารพัด ขึ้นบน บนขณันตน
ทางเวียนวนของกรรม ที่ไม่สิ้น
ธรรมนิทานไม่สิ้นคิด มนุษยธรรม
สติภงทาภาโว ไม่โกรงทบ
กลับต้องนามตามสังขมนี้ยอมไป
ข้างใจใดดีไหนดีห้อม ธรรมใดคน
สิ่งยากได้ในทุกกาลดีไหนรอด
พร: ความไม่ใคร่ ไม่ตรัสในสิ่งกตอริ
ตนเหล่านี้มีมากจน ตน

(Handwritten signatures and scribbles)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เสียงปี่แก้วแห้วทวลครวญวิเวก	คฤมณฑลเสกสิ่งผองตองอาทรพร
เย็นเยียบเยียบเทียบตรมพนมวลย	พุกฤษ์เคยต้นพลนรบสยบใบ
เย็นล้ำนำล้ำเนียงเสียงปี่วงน	ว่าขงญออันตรึงทุกพอยุ่ไหน
เฉาจาพรากจากแควนแดนพงไพร	ด้วยเปลวใจหลววิจักแผลง
ปานนั้นน้องพลงมีสัง	ทรงทนทนทุกทุกข์ใหญ่หลวง
คะกลีบหลังกันแดนกเขตทรวง	กล้าคณปวงปองคืนเฝ้าเนินทา
คะรุมปใหม่หนอพิพพพร้า	แต่ยักตัวโยดสิ้นคนอุชา
งัดมิดโรเทประนามขยามกานดา	พิศรวญหาเนอเยนออยู่ไหนเคย
เสียงปลออยลมแห้วทวมอนแหววสัง	คงคนหลงแดนวงนาแควธามอย
ถูกลบกันนาวเราเกิดนะ ทรามเอย	อวยทวนเคยทวยทุกดพียงคอย

[Handwritten signature]

๒๐ ธ.ค. ๒๕๐๑

[Handwritten signature]

๒๔ ธ. ๒๕๑๑

มิตรภาพ

มิตรภาพ ^{ไม่}เป็นเพียงถาวร ^{มิตร} ยอมสันทนาการ ^{ไม่}ไม่ประณีต

จะเป็นของที่โตไม่ล้าสมัย

อาจสัมพันธ์กัน ^{แต่}ไม่ตรง

ถึงอยู่เคียงกันแต่ดินถิ่นใกล้ห่าง

ก็อาจสร้างมิตรได้ ^{ดัง}ประดัง

ขอเพียงมีใจผูกพัน ^{ใหม่}มั่นคง

คิดซึ่งตรงต่อกัน ^{อย่า}ผันแปร

คนเราจะคบกัน ^{นั้น}ไม่ยาก

แต่ยากจะหา ^{ได้} "มิตรแท้"

"มิตร" ที่ ^{ดี}นั้นต้อง ^{ซึ่ง}ถึง ^{ด้วย}ความดี

ต้อง ^{แล้ว}แน่ว ^{แน่น}มั่นคง ^{ต่อ}กัน ^{จริง}

"มิตรภาพ" ^{มี}ได้ ^{ไม่}เลือก ^{คน}

ไม่ ^{คง}แน่น ^{แล้ว}กาย ^{หรือ}อาย ^{หน้า}

มี ^{ทุก}สิ่ง ^{ซึ่ง}สิ่ง ^{ไร}ดี ^{พอ}พบ

และ ^{มี} "มิตร ^{รัก"} ^{ซึ่ง} ^{ดี}ใจ ^{ตรง}

แม้ ^{ได้}เพียง ^{สั้น}ทร ^{อีก} ^{ชั่ว} ^{สั้น}

เป็น ^{สิ่ง} ^{ดี} ^{การ} ^{ภาพ} ^{ท่า} ^{ว่า} ^{ดี} ^{ดัง}

सान ^{กัน} ^{ซึ่ง} ^{ใจ} ^{ดี} ^{ไม่} ^{ห่าง}

ระ ^{ลึก} ^{ถึง} ^{มิตร} ^{ผู้} ^{อยู่} ^{ใกล้} ^{กัน}

"มิตรภาพ" ^{นั้น} ^{ซึ่ง} ^{ถึง} ^{ด้วย} ^{จิต} ^{ดี}

ยอม ^{สันท} ^{นาการ} ^{ไม่} ^{ประ} ^{ณี} ^ต

ถึง ^{ใกล้} ^{ห่าง} ^{กัน} ^{หรือ} ^{ไม่} ^{ห่าง} ^{กัน}

รัก ^{ผูก} ^{พัน} ^{กัน} ^{นั้น} ^{อัน} ^{แท้} ^{คือ} ["] ^{มิตร} ^{แท้} ^{ใจ} ["]

UNOON ๒๒๒๒๒

ดวงใจ

ปรากฏตัวปรากฏกลางมาแต่ระยิบระยับเหมือนดาวที่ดั่งงาม
 สุกสว่างท่ามกลาง. เหนือหม่มหมักปลัดควายกายกอดนิลขาว
 อกนทพท้าวเมืองไกลไปวันนั้น. นางนกอโศกขลุ่ยเสียงคางคกอยู่ท่า
 ริมฝั่ง. ชุ่มนวลเพื่องกบวเสียวกระเด็น. ทั่วคอกกนก
 กระจิบขยับขึ้น. จะทำขวัญลูกอ่อนในเวทล่องนิน.
 งามหอมเทอดบอณเมตตภาพสงทงุ. พลกหาปลาตบขำร้องก้า
 กัน. นกยางพ้อมด้อมหาปลาตบกัน. ปะหยงฉินเสียดการะ
 ไรพนตาย. กลลล่อนนอนนรับทรมททา. ไฟท้ายนวมัดใน
 ริมทราย. ไตรภะทินไปตยนตพเจกเคียงคาง. ลอนค่างาย
 ทั่วห้องห้อยกอลกน. หอมโอดนกลนชงทองไฟไหม
 ทั่วทงไกลกทงเวททงฝน. ลมร้อนเป่าอาฝนทพนเป็นคณ
 งามตมเป็นนงาตทททท. แขนพนนาชแบกนตทททท. ลัดลองท
 ฝนทงพุดตองทท. แขนททททททททททททททท. ฝนทททททททททท

5/17/47/พ *****

คงต้องดูกับที่ตึกผดหวง
 ยึดธรรมะ พุทธองค์ เป็นธงชัย
 แค้นใจจงทำใจ ให้เป็นสัง
 พยอมเถิดยอมหัว ไท่ขนบ้าน
 เขมสขบขบกองทกของพื่อน
 เพอรตมกริตราธาคน
 ลิมเสียดเกิดความหลังทพจตร
 เอาการงานขานเรื่อนเป็นพื่อนใจ

ทวยกาลลงความดี ที่สดีได้
 เพอปลอบใจให้ด กบหมมาร
 สดตทกเขตอาสาช ในสังสาร
 เป็นพยาน ยามแพ ใต้ออดคน
 คอยย่นอวบางไร ไม่เป็นผล
 เป็นกตลทราตดลลไป
 จงเลิกคิดเลิกนก ฝกนสย
 จนกว่ารพพแรคคกปรมปรต

D. ...
2. 2. 25

...
2. 2. 25

ของเทพบุตรประสูติของคอง

เป็ปพิทังกรมทศของมโห

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

==

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

๑๗

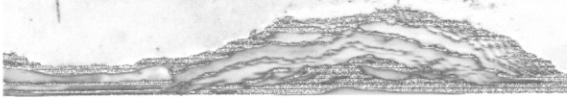
๑๗

๑๗

๑๗

คำ - เพื่อ ขวามุขของไทย

แผ่นดินทองของไทย เคยไพศาล	ถูกพวกพวกรวมกลุ่มกันเคย
สองฝั่งโขงไป ทำใจตอน	ตกขีดเบือนแบ่งกัน มีนขวานทอง
เราปวดเจ็บเห็นจิต เป็นพิษคน	เสียดินแดนครั้ง ร.ศ. ร้อยสิบสอง
เจ็บพอกทนคนพาลยังวานปอง	โขงดินทองของไทย ไปด้วยพาล
เขมรมิตรติดตลกบุญมิตร	มีนรอนรัตแย่งดินหมันดมชวน
อมิตรเหวี่ยง เคยตัว ขอล้นถาด	ของไทยเราทหารพาลแย่งไป
ศาลโขงดินปล้นทรพย ใหกับพรรค	ศาลโลกยกยอกรรมพราสาไทย
ศาลพวกแดงแย่งแดน แผ่นดินไทย	เหมือนถูกข้อมดาสอดใจ หลงไหลริน
บรรพชน ทนพล ชิงหวัด	รักษาดีที่ใคร มีดกัน
มาบดิน มพาล รานแผ่นดิน	ทุกคนสิ้นตองสิ้น หนออาศัย
เราลูกหลานนาเนาเราแย่งกัน	เราตองลูกแผ่นดินสิ้นตอชัย
ลงอมิตรติดตลกบุญไทย	จงร่วมใจรวมกำลัง ตงบรรพชน
ตรงเขมรเอนต่อ เขตมตาบ	เราเคยปราบราบเปลี่ยน ไตยนั้นชวน
ลูกเกิดไทยไพศาล รานกันตน	ตองสิ้นสิ้นใจ ไตยไถย



Handwritten signature and date: 24 มี.ค. ๕๕